

Életet az éveknek Zalában is

Poézis 22

A Zala megyei nyugdíjas szervezet irodalmi pályázatára érkezett lírai és prózai alkotások a városi, falusi mindennapok vagy a hűség témakörében

A Nyugdíjasklubok és Idősek „Életet az Éveknek” Országos Szövetsége
Zala Megyei Szervezete nevében a költészet napja tiszteletére klubjaink,
egyesületeink nyugdíjas korú tagjai részére országos pályázatot hirdettünk
Poézis 22 címmel.

dr. Kocsis Gyula Zala megyei elnök
A kiadványt szerkesztette: Szőke Rozália

Nyomtatás: Gura Nyomda Kft. Zalaegerszeg
Felelős vezető: Gura Béla

A kiadványban megjelenő illusztrációk klubtagjaink alkotásai.
Zafir Mari, Ungváry Márta és Kovács Judit festményei,
Aradi János fafaragó művei, illetve Ekler László és Király Győző fotói

P o é z i s 2 2

A pályázatokról röviden

2019 őszén a világjárvány hatására elrendelt korlátozások miatt klubjainkban – minté az élet minden területén – csökkenteni kellett a személyes találkozásokkal járó programokat. Arra gondoltunk itt Zalában, hogy a rendszeres klubfoglalkozások helyett az internetes térben megvalósítható programokat kell szerveznünk azért, hogy klubtagjaink aktivitását ilyen körülmények között is fenntartsuk, közösséghez való tartozás érzését erősítsük. Számos programot gondoltunk ki az irodalmi próbálkozásokon kívül a virtuális galériától a „hímes tojás” vetélkedőn át az adventi „fénylő ablakok” bemutatásáig. Ezek sorában 2020-ban hirdettük meg „Corona 20” címmel azt a prózai versenyt, amelyben azt kértük a pályázóktól, hogy mondják el saját érzéseiket, gondolataikat a világjárvánnyal, a vírussal való találkozásukról. A következő évben, 2021-ben pedig a magyar kultúra napján a költészet napja tiszteletére a Nyugdíjas Klubok és Idősek „Életet az Éveknek” Országos Szövetsége Zala Megyei Szervezete nevében irodalmi pályázatunkat Poézis 21 címmel hirdettük meg, klubjaink, egyesületeink nyugdíjas korú tagjai és Zala megyében élő nyugdíjasok részére (de az ország más részeiről is befogadtunk pályamunkákat) lírai művek megírására, illetve virtuális versmondásra. A pályázatokra beérkezett műveket, előadott verseket szakmai zsűri – a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Zalai Szervezetének elnöksége – értékelte. Az értékelés alapján elismeréseket adtunk át pályázóinknak. A beérkezett műveket pedig kiadványba rendezve megjelentettük.

A 2022-ben – miután a vírus szorítása nem enyhült és újabb fertőzési hullámot jósoltak a hozzáértő szakemberek – alkotó kedvű klubtagjaink és az idősek részére, a szövetség kulturális bizottságával együttműködve –, azért mert ezt az időszakot sem szerettük volna tétlenül eltölteni, újra irodalmi pályázatot hirdettünk Poézis 22 címmel. Poézis 22 pályázatra bármilyen lírai vagy prózai alkotást vártunk a városi, falusi mindennapok vagy a hűség témakörben. Pályázatot az ország minden megyéjéből befogadtunk. Feltételül szabtuk, hogy a jelíges pályázatok alkotói nyugdíjas korúak legyenek, és az alkotás nyilvánosan eddig nem jelent meg. Az elbírálást újra a már említett 3 fős szakmai zsűri végezte. A Pályaművek beérkezés határideje Nemzeti ünnepünk napja 2022. március 15. volt, az eredményhirdetésre a Költészet Napján, 2022. április 11-én került sor. A zsűri értékelése alapján országos, Zala megyei és Komárom-Esztergom megyei rangsort állítottunk fel és a zalai elismeréseket 2022. június 14-én nyilvánosan, az írott sajtó és a helyi televízió jelenlétében a zalaegerszegi városháza előtti téren, a város polgármesterének közreműködésével adtuk át. A jelenlegi kiadványunk ezen pályázatra beérkezett műveket, 114 verset és 22 prózai alkotást tartalmaz 46 szerzőtől. Tartalmazza továbbá a zsűri értékelését és a felállított rangsorokat.

dr. Kocsis Gyula
a Nyugdíjas Klubok és Idősek „Életet az Éveknek”
Országos Szövetsége Zala Megyei Szervezete elnöke

Tisztelt Olvasó!

A Nyugdíjas Klubok és Idősek „Életet az éveknek” Országos Szövetsége 1989-ben, megalakulása évében új szemléletet hozott az időspolitikába. Ez a szemlélet nemcsak a hazai időspolitikára, hanem nemzetközi szervezetekhez kapcsolódva, határainkon túl is hatott.

Az alapítók egyrészt azt fogalmazták meg, hogy az időpolitikának az idősek életének teljességéről kell szólnia, azt nem lehet leszűkíteni egészségügyi és szociális problémákra. Másrészt az időskort nem a leépüléssel, hanem alapvetően a fejlődésre való lehetőséggel írták le.

Az elméleti tudást sok gyakorlati példával támasztották alá. Szervezetünk működésének a kezdetektől a lényege, hogy lehetőségeket, helyszíneket, közösségeket teremt az idősödők és idősek számára az aktív, alkotó életre. A szövetség létrejötté is a művészeti csoportok munkájához kötődik. A Fölszállott a páva című televíziós vetélkedőn számos hagyományőrző csoport, népdalkör, népitánc-csoport lépett fel. Többségükben az idősebb korcsoportoz tartozók szerepeltek. Tegyük hozzá, nagy sikerrel! A vetélkedők hónapokon keresztül lázban tartották a közönséget és a fellépőket. A fellépők között sok olyan idősebb ember volt, aki már jó egy ideje csak a maga örömeire énekelt. A próbák, a közös élmények új közösségeket hoztak létre, régieket élesztettek újjá. A vetélkedő befejezését követően közösen fogalmazták meg, hogy saját örömeinkre, szűkebb közösségük örömeire is érdemes együtt maradni. Közülük többen az alapítóink lettek.

A vetélkedő felhívta a figyelmet sok tehetséges idős énekesre, táncosra. Rajtuk keresztül arra is, hogy időskorban is lehet alkotni a magunk és mások örömeire. Közben elismerésre méltó teljesítmények, művek stb. születnek!

A népdalkörök, tánc csoportok munkájának ösztönzése mellett a művészeti bizottság, a megyei szervezetek mindig nagy gondot fordítottak a más művészeti ágakban való megjelenésre. A vers- és prózamonológok, mesemondók találkozói mindig népszerű eseményeink voltak. Kiállításokat szerveztünk a népi iparművészeknek.

Történetünk során számos verseskötet, prózai- és mesegyűjtemény jelent meg. A verseskötetek, az elbeszélő kötetek megjelentetése legrégebbi és legszebb hagyományainkhoz tartozik; lehetőséget ad arra, hogy a versek, a prózai művek eljussanak a közönséghez, az olvasóhoz. Ugyanakkor fontos visszajelzés az alkotóknak. Ha egy vers és prózai mű bekerül egy könyvbe, az egyben elismerése a költői, prózairói teljesítménynek. S, ami talán ennél is fontosabb, az az olvasóközönség visszajelzése. 46 szerző küldte be a művét. A kötetben lévő versek, elbeszélések az emberi érzések, témák sokszínűségét mutatja. Kívánom, hogy a kötet valamennyi olvasója találja meg azt a verset, azt az elbeszélést, amihez szívesen visszatér majd újra meg újra.

Kívánom, hogy az „Életet az éveknek” Zala megyei szervezetünknek még sok hasonló kezdeményezése okozzon örömet az alkotóknak és a közönségnek. Minden ilyen kezdeményezés egyben azt erősíti, az életnek bármely szakaszában az ember képes fejlődni, alkotni.

Budapest, 2023. április 11.

***dr. Hegyesiné Orsós Éva
elnök***

TARTALOM

A pályázatokról röviden.....	4
Tisztelt Olvasó!.....	5
Turi Judit: Monarchia dalja	8
Frankovics Tibor: Gyermeksors a II. Világháború időszakában	9
Vida Jeva: Úgy jöttem	11
Emlékszel idő.....	11
Mamának mesélek	11
Vincze Tamásné Vincze Rita: Palkó és Bundás	12
Haraszin Józsefné: Hűség	12
Murai Katalin: Értekezés, na nem, csak egy kicsi fogalmazás(?), morfondírozás a hűségről!	13
Török Mária: A boldog gyermekkor	14
Csider Sándor: Templomok	15
Szertartások.....	15
Hú a mindig más tájhoz	15
Albert Ferenc: Egy szonett a tavaszról	16
Mozgás az élet	16
Úgy szeretnék élni.. ..	16
Haraszin József: Életem útvonala	16
Hajdú Jánosné: Napjainkban.....	17
Kiáltás.....	17
Károlyfi Zsófia: Semmi	17
Kocsis Gyula: Bobi	18
Berkes József: Skálázás.....	20
Bűnbánat.....	20
Régi-új érzések	20
Martincsevicsné Kulcsár Marianna: Hűség	21
Bajzikné Panni: Változásában örök.....	22
Ötven év!.....	22
Borzalom.....	22
Galambos István: Falusi életképek.....	23
2022 nagy kérdése.....	23
Névnapi levél Balogh Katinak.....	23
Polgárné Dornai Klára: Városból a szabadba.....	23
Hűség	23
Galambos István: A Nó születése	24
Reggeli köszönet disztichonban	25
Aggodalom.....	25
Molnár István: 70. születésnapra.....	25
A Kistesóm.....	25
Matyi kutyám	25
A legjobb barát	25
Czakó Lászlóné: Falusi nyaralás	26
dr. Török Mária: Hűség és hiánya.....	28
Kincs.....	28
Kocsis Mária: Neked adtam.....	29
Bűcsű.....	29
A magyar kultúra napjára – Kis országunk.....	29
Irgalmazz	29
Vidovicsné Bene Erzsébet: Hűség.....	30
Ádám bácsi	30
Soós József: Csillagcsönd.....	30
Göcseji anzix.....	30
Csillag a hóban.....	30
Téli este.....	30
Nagyapám	30
Dávid Ilona: Úton.....	31

Gérczei Ildikó: Kétségek között.....	32
Kapuk és én.....	32
Álmodok...vagyok.....	32
Majd)ha.....	32
Csacskságok... (?).....	32
Karát Istvánné: Lakótelep.....	33
Gebárti piknik.....	33
Egy nap falun	33
Lukács Éva: Szólótókék	34
Király Nagy Lászlóné: Őszi képek	35
Réges régi szerelem	35
Egy sima, egy fordított	35
Po-Li-Ti-Cus uraknak	35
Bankó Róbert: Hőember-ország	36
Szabó Szonjához	37
Szerelem	38
Hetvenöt évesen.....	38
A léghajó	39
Dr. Paczolay Ilona: A buszok és vezetőik.....	39
A Kerka Táncegyüttes, Lenti.....	39
Télen	39
Stromajer János: Hűség	40
Mindennapok a nyugdíjas klubban	41
Alföldy Zsolt: Nelly	42
Molnár István: A két Kisunokám.....	44
Feleségemhez.....	44
A Táncoslábú Sógornő	44
Tilingerné Gerlai Ilona: A természet csodái	45
Juhászné Bérces Anikó: Falusi hervadás.....	45
Időutazás a múltba	45
Miholics Istvánné Virág Valéria: A boldog gyermekkor	46
Marton Imre: Új tavasz ébred	47
Mrakovics Miklósné: Már csak mendegélek.....	48
Egy régmúlt lekvár-főzésre emlékezve	48
Az életet együtt kell megélni	49
Marton Imre: Újra a Somlón	49
Anyanyelven.....	49
Vida Jeva: Barát vagy ellenség	49
Vizsi Imre: 50 éves hűséges házastársi együttélésünknek megemlékezései.....	50
Az ünnepi jutalom torta képe	50
Papné Tápai Anna Mária: Bölcsekedés.....	51
NÓNAP elmélkedés	51
Jánosi Ferenc: A legszebb ajándék	52
Juhászné Bérces Anikó: Hazatértem	53
Bajza Sándor: Ünnep legyen.....	53
Hajdú Jánosné: Anyu, anyukám.....	54
Kozma Ferenc: Múltunk, ha szembejön velünk.....	55
Fényből a félhomályba.....	55
Fogjuk egymás kezét	55
Zuggóné Jakabfy Hajnalka: Béla nagybátyám emlékére	56
Uzsoki Lászlóné: Ember tervez... ..	57
Távoktatás	59
M. Csóti Ágnes: A barack sütemény	61
Országos lista (Zala és Komárom-Esztergom megye nélkül).....	63
Zalai rangsor.....	63
Komárom-Esztergom megyei rangsor.....	63

Turi Judit:

MONARCHIA DALIA

Feri bácsit csaknem hat éve ismerem. Túrázó társaságot kerestem, akikkel jó társaságban a friss levegőn egészségemre is figyelve tölthetem el szabadidőmet. Többféle és sokáig érdeklődtem. Szerencsémre volt diákom édesanyja ajánlotta, tartsak velük, ők a hétvégén Kőszegre kirándulnak. Ekkor találkoztam a Túrabotos Természetjáró Klubbal és annak legidősebb aktív tagjával, Bakó Feri bácsival. Számomra rendkívül emlékezetes ez a találkozás, hiszen Feri bácsinak 99 és fél évesen ez volt az utolsó túrája velünk, nekem az első.

Alig hittem a szememnek, hogy a dimbes-dombos tájon Feri bácsink a 13 km-nyi túrát milyen jó erővel bírja. Csak néha az emelkedőkön fogták közre a lányok segítve a feljutást. Azóta sikerült közelebből is megismernem, hiszen az évzáró Túrabotos vacsorák elmaradhatatlan résztvevője. Mikor a Túrabotos Természetjáró Klub vezetője, Péntek Károly sok évvel ezelőtt túrázni hívta, rögtön igent mondott. „Fiatal voltam, 88 éves, hogyne mentem volna. És képzeld, a családom 10 percenként telefonált, hogy jól vagyok-e, én meg a csapat elején mentem a Karcsival és mi értünk le elsőként.” – meséli. Hű maradt hozzánk, azóta is szoros kapcsolatot ápol velünk, Túrabotosokkal. A tavalyi évet értékelve a túráképekből idén is készült video. Ebben szerepel természetesen 104 és fél éves Feri bácsink teljesítménye is.

Mivel ő már nem tud velünk tartani a túrákra, ott hon gyalogol. Mindez okostelefonján nyomon követhető. Napi minimum 4 ezer, de gyakran 9 ezer lépést tesz meg. 2021-es teljesítménye 2 millió 157 ezer 87 lépés. Ha a 2019-es évet nézem 1 882 008 lépéssel, majd a 2020-as évet 1 895 691 lépéssel, csodálkozva nézem az emelkedő tendenciát. Mint már említettem, mindez okostelefonján dokumentált és nyomon követhető. Sőt, most vett új telefont, s mivel nekem is telefont kellett cserélnem, tőle kaptam tanácsot, melyik legújabb fajtát vegyem meg, mert nála ez bevált. Bizonyára nem véletlen, hogy összebarátkoztunk. Mint kiderült, egy nap eltéréssel ünnepeljük a születésnapunkat (na meg 44 évvel!), és a telet a szomszéd városban, nagyon közel hozzám tölti, így gyakran meglátogatom.

Órákig tud mesélni a múltbeli történetekről, de a mai történéseket is figyelemmel kíséri. Sőt a véleményét hosszas posztokban a facebook oldalán is megosztja. Ugyan budapesti lakos, de telente Fertőszentmiklósra költözik Elvira lányához (aki most 73 éves), hogy segítsen neki. Itt cserépkályhával fűtenek, ezért Feri bácsink felhasogatja a fát és behordja azt a fűtéshez. Hogy a genetikán túl honnan ez az erő, kitartás, hűség, érdemes röviden megismernedni az életével.

Bakó Ferenc 1917 nov.9-én Kecskeméten született az Osztrák-Magyar Monarchia állampolgáraként. A zeneiskola elvégzése után 19 évesen 1936 októberében önként jelentkezett a Soproni 4. Honvéd Gyalogezred zenénövendékének. 20 éves kora után vált aktív honvédszenekar-taggá. Főként vadászkürtön és trombitán játszott. Mint facebook posztjában leírta, feladatuk volt többek között Sopronból a gyalogezre-

det elkísérni Hajmáskérre az őszi hadgyakorlatra. A szekeres kocsikról a települések elején leszálltak, majd a falun keresztül muzsikával kísérték a katonákat. „Haj, de nem szerettem akkor Fertőszentmiklóst! Nagyon hosszú falu volt, sokáig kellett zenélni. Látod, most meg télen itt vagyok, mert a lányom ide jött férjhez.” „Na meg akkor a bakancsunkban kapca volt, nem volt még zokni, a sok gyaloglástól bizony vízhólyagos lett a lábunk. Ezt úgy orvosoltuk, hogy a tüt a gyufa lángjánál sterilizáltuk, a tübe fehér cérnát fűztünk és azt húztuk át a vízhólyagon.” A Soproni Katonazenekarral ő is részt vett a Felvidéki bevonuláson 1938 október-novemberében, de 1940 szeptember 6-13 között az Észak-Erdélyi bevonuláson is ott volt. Az orosz frontra 1942 októberében vezényelték ki. A fronton 1943-ban egy aknavető szilánkjai megsebesítették. A térde fölötti átment rajta, de a vállába és a tüdejébe fűrődött szilánkot a mai napig a testében hordozza. Vicesen megjegyzi: „Szerencsére a szervezetemben van vas, így azt nem kell pótolni.” 35 kg-osan, sok vért veszítve, sok kórházat megjárva végül visszakerült Sopronba a kórházba. A kórházban ismerte meg későbbi feleségét, Pandur Gizellát, akit mindkét szemén zöldhályoggal kezelték.

1944 októberében Sopront lebombázták, a kórházat kiürítették. Az egymást megkedvelő fiatalok leveleztek, a lány szülei pedig Feri bácsit meghívták a karácsonyi ünnepekre Kisfaludra. Feri bácsi december 20-án érkezett, másnap megkérte választottja kezét. Még aznap kérvényezni kellett a hadsereg és a katolikus egyház engedélyét, 3 napi kihirdetést. Január 1-jén felesége születésnapján megtartották az esküvőt.

1945-ben Körmenen került orosz hadifogságba, majd Pápán az apácarendi kolostorból átalakított hadifoglyokórházba. A Vöröskeresztől kapott levelezőlapon tudatták a családjával, hogy Pápán van. Az akkor 6 hónapos terhes felesége és sógora gyalog tette meg a több mint 40 km-es utat. Feri bácsi bízott az orosz parancsnok segítségében, mert gyakran muzsikáltak együtt: a parancsnok gitáron, Feri bácsi mandolinon játszott. A parancsnokot ennek ellenére nem hatotta meg, hogy az állapotos feleség elgyalogolt Pápáig sebesült férjéért, hiszen ha elenged egy hadifoglyot, vagy az megszökik, őt Szibériába száműzik. De Feri bácsi elhatározta, ő bizony megszökik. Hajnali hatkor lement az udvarra szappannal és törölközővel. A földszinten levő ór nem vette észre. Szerencséjére a bejárati nagykapun felül ki volt törve az üveg, ahol ki tudott ugrani. Az orgonabokrok között eljutott a szomszéd kerítéséig, és a feleségével és sógorával Szombathelyig menekültek gyalog. Ott egy civil ügyvéd ismerősétől egy kitöltetlen mentességi igazolványt kapott. Egy lassító tehervonatra felkapaszkodva eljutottak Beledig.

A vonatról leszállva 3 orosz katonába botlottak. A sógora süket volt, őt nem bántották. Feri bácsi viszont katonaruhában, de a fején svájcisapka. Így azt gondolták, francia katona lehet, és útjukra engedték őket. 1949-ben családjával Budapestre költözött. Zenészként nem kapott munkát, hisz a Horthy hadsereg katonazenésze volt, így többféle szakmát kitanult és azokban dolgozott. Házasságukból 5 gyerek - 3

lány és 2 fiú - született. 60 évnyi házasságuk 2004-ben ért véget felesége halálával. Feri bácsi rendkívül egészségtudatos. Nemcsak a napi sétára, az egészséges ételekre (kedvence a halászlé egy pohár vörösbor kíséretében), memóriatornára figyel, hanem elmondása szerint a finommechanikai mozgására is. Ezért minden nap fél órát gyakorol mandolinján. Nagyon

jól játszik, Túrabotos vacsorával egybekötött évzáró gyűlésünkön mindig megörvendeztet bennünket játékával.

Nagyon örülök, hogy a Monarchiában született, ma is szálfatermetű, egyenes tartású, elegáns, barátságos és minden hozzá fordulónak segítséget nyújtó BAKÓ FERENC barátjának tarthatom magam.

Frankovics Tibor:

GYERMEKSORS

A II. VILÁGHÁBORÚ IDŐSZAKÁBAN

(Visszaemlékezés 76 évesen)

Abban az időszakban nagy szegénység volt a jellemző. A fiatal és középkorú férfiak nagyon sokan sorkatonai szolgálatra kaptak behívót. Többen úgynevezett azonnali S.O.S. parancsra vonultak a legközelebbi katonai bázishoz. Szülők, feleségek, gyermekek sirva-szomorúan búcsúzkodtak szeretteiktől azzal a reménnyel, hogy hamar vége lesz a háborúnak, mely sajnos nem következett be.

Falvakban úgyszólván mindenki mezőgazdasági kistermelő paraszt volt, de néhányan a közigazgatásban, postán, iskolában is dolgoztak.

A falvakban bölcsőde, óvoda egyáltalán nem volt.

Hat osztályos elemi iskola működött a falvakban, ezután két éves ismétlő foglalkozás is kötelező volt a hat elemi követően.

Az iskolai oktatás hétfőtől szombatig tartott. A reggel 8 órakor kezdődő óra előtt felállással a tanító irányításával közös imádkozás volt. A tanítás késő délutánig is elhúzódott, mivel általában egy-két tanítóból állt a tantestület. Voltak hangos órák és csendes órák. A tanító egyben a templomi-temetkezési kántori feladatot is ellátta. Továbbá este a felnőtt lakosság kulturális irányítás is feladatkörébe tartozott, mint a színdarab, énekkar irányítása.

A faluban csak három helyen volt úgynevezett telep-rádió. Az iskolában elhelyezett rádióknak nagy létszámú volt a hallgatósága. A fronton harcoló katonák üzentek családjuknak, szeretteiknek. Ígérték többek között, hogy mire a falevelek lehullnak, ők is hazatérnek, amely persze nem így történt.

A tanulók alapvető ismereteket szereztek: Írás, olvasás, számtan, történelem, földrajz, hit és erkölcsstan stb. tárgyakból.

Szinte senki sem tanult tovább. Néhányan polgári iskolába iratkoztak a közeli városban.

A tanfelszerelés: íráshoz palatábla, pala vessző, törülő rongy. Olvasáshoz és más tantárgyakhoz tankönyvek is voltak.

A tanfelszerelések egy vászontarisznyában könnyedén elfértek, nem volt nehéz az „iskolatáska”.

A gyermekek többségének ruházata nem volt megfelelő, az édesanyák foltozgatták a ruhákat. Sok gyermek rossz állapotú cipőben járt iskolába. Tavasztól őszig jellemző volt a mezítláb járás.

A parasztok általában napkeltétől napnyugtáig kézi erővel, szekérbe befogott tehenekkel és lovakkal dolgoztak, szántottak, vetettek, kaszáltak, kapáltak, arattak, csépeltek stb.

Gépi erő úgyszólván nem volt, mindent kézi erővel kellett elvégezni. A körmös traktorokkal az ötvenes évek elején kezdtek tömegesen a mezőn dolgozni. A megalakult gépállomásokon traktoros leánybrigádok is voltak. Az első gabonaarató szovjet kombájn 1954-ben jelent meg.

Az öregek és gyermekek is dolgoztak a családban. Őrizték a teheneket, birkákat, sertéseket, apró jószágokat. A szülők nem engedték továbbtanulni a gyermeküket azzal az aggodalommal, hogy tanulásuk esetén ki fogja őrizni, legeltetni a jószágot?

A teheneket naponta kétszer kellett legeltetni: délelőtt és délután is. Legeltetés előtt a tehenek, borjak vakarása, kefézése, farkuk kimosása, vödörből-csőbőrből való itatás többnyire a gyermekek-öreg nap feladata volt beleértve a vasárnapokat is. Az állatokat ünnepnapokon is el kellett látni. Ha a teheneket, lovakat fogatként dolgoztatták, a gyermeknek segédkezi kellett a szülőknek. A korai kelés szinte mindennapos volt. A szekéren elhelyezett szalmában-szénában aludt a gyermek, amíg kiértek a mezei földhöz. A gyermek is fogta az eke szarvát, szántott mezítlában is.

A cseléd és őrző gyermekek sorsa siralmas volt. Ugyanis a legszegényebb családok fiúgyermeküket munkavégzés céljából gazdagabb családoknak adták, hogy számukra ruhát, cipőt tudjanak vásárolni. Előfordult, hogy a hóharmat beköszöntével a mezítlás őrzőgyermek a meleg tehéntrágyába állva melegítette lábait.

A nehéz gyermekors ellenére a gyermekek vidámak-elevenek voltak. A tehénszört összegöngyöli-

tették, madzaggal összekötötték és ezzel a házilag készített labdával mezítláb vidáman futballoztak. Játékeszközök: hordódongából készült sitalp, kétkerekű taligával leereszkedés a domboldalról, biciklikerék sinnel való karikázás, tehénszór labdával kiütözés. Télen lószánnal lecsúszás a domboldalon.

Sok újdonság is volt. Ilyen például: 1944. március 19-én a német hadsereg megszállta Magyarországot. Itt minden lakóházat elfoglaltak a német katonák. A katonák eltérő ruházatát, beszédjüket főleg a gyermekek bámulták és követték őket, akik barátságosan viszonyultak. A katonák beköltöztek a szobába, később pár napon keresztül a szobaablakot használták ki-be közlekedés céljából azzal az indokkal, hogy a háziakat itt létükkel nem akarják zavarni, de semmit el nem vittek, semmit nem rongáltak meg.

Néhány német katona ágyut állított fel egy napig az udvaron, de hamar le is szerelték. A gyermekeket kockacukros kenyérral kínálták. Ez jól esett, mert nem lehetett a helyi szatócs boltban cukrot vásárolni. Több német katona a pajtában, fészkerben aludt-pihent nyakában a fegyverével, felszerelésével. Néhány nap alatt az összes katona hirtelen elment. A gyerekeknek hiányzott a kockacukor, a katonák nyüzsgése.

Az iskola-kápolna és annak környéke, a szép favázas kivitelű harangláb volt a gyermekek, fiatalok gyülekezési helye, ahol sokféle közösségi játék, beszélgetés zajlott. Az iskola kápolna úgy nézett ki és ma is úgy van, hogy egy iskolai tanterem van, spanyolfal kinyitásával látható az oltár. Az oltár kicsi helyiségéből nyílik a sekrestye, a pap és ministráns gyermekek átöltözködési helye.

A spanyolfal becsukásával iskolai tanterem, kinyitásával iskola-kápolna alakult ki, ahol a szentmiséket tartották vasárnaponként. A háborús időszakban is volt oktatás, helye az említett sekrestye. A tanulóknak három hasáb tűzifát is kellett naponta vinni és ezzel fűtötték vaskályhával az ideiglenes tantermet. A felnőttek és a gyermekek körében szóbeszéd volt, hogy rövidesen ide érkezik a háborús front. Félelem uralkodott a községben.

Az érkező orosz katonákról azt is mondták, hogy nem emberek, hanem felszarvazott ördögök, akik szarvukkal felnyársalják a gyermeket is.

A faluban állomásozott a Dési (erdélyi) Magyar Honvédezred Fűvös Zenekara. Fő állomáshelyük az egyetlen kastélyépület volt. A zenekar nagydobját a póniló szállította. Ez a póniló nagy népszerűségnek örvendett, egyik közeli istállóban volt a szálláshelye. A falu egész gyermekserege sűrűn látogatta a szokatlan természetű kis lovat. Az istállóban lévő másik lóra sokan felültek. A lovon ülő gyermekkel, ha kiszaladt a ló az istállóból, a szemben lévő trágyadombon lesett.

A katonazenekar tagjai a faluban vásároltak tejterméket, így a tejből kivont zsírtartalom nélküli szuperát is megvásárolták a tehéntartóktól. A fűvös zenekar egy esetben a vasárnapi szentmisén is nagy sikerrel szerepelt.

A front elől Nyugatra menekülő magyar katonák a falun is keresztülhaladtak, a felnőttek élelemmel segítettek őket. A helyi katonai parancsnok a lófogattal rendelkezőket kötelezte, hogy a menekülő katonákat

és családjukat szállítsák Nyugatra. A frontra ki nem vitt többgyermekes munkaszolgálatos férfiakat arra kötelezték, hogy a menekülőknak segédkezzenek, személyesen kísérik őket legalább az országhatárig. Ezek a munkaszolgálatos apák a kocsikat kísérve már a falun kívül voltak, amikor megérkeztek a megszálló orosz csapatok.

A front bekövetkezése előtti napon az volt a hír, hogy a házakat felgyújtják, az embereket megölik. Aznap, éjjel a felnőttek, gyermekekkel-öregekkel együtt a két falu közötti mélyfekvésű volt homokbányába, az úgynevezett rókásárokba vonultak, ott húzták meg magunkat. Felnőtt férfiak alig voltak, édesanyánk és mások vigasztaltak, imádkoztak a megmaradásért.

Másnap hajnalban az a hír járta, hogy célszerű visszavonulni a faluba az állatok ellátása miatt is. Kézi bakszekérre, talicskára pakolva vittük vissza az ágy-neműt, élelmet a családi házba.

Éjszaka a közeli városban közúti és vasúti hidak darabjai repültek a magasba, a német visszavonuló hadsereg az összes hidat felrobbantotta. Fára mászva, szalmakazal tetejére, épület tetejére felmenve láttuk, hallottuk a nagy csatazajt.

Sokan mondták, hogy már közel vannak az orosz csapatok, rövidesen ideérkeznek.

A faluban nagy volt a várakozás és a riadalom, a háznál minden rendben volt, csak édesapánk nem érkezett meg a menekültek kísérésből.

Aznap dél körül két-három orosz katona lóháton nyargalt az utcán, mi gyerekek bámultuk a lovas katonákat. Azt mondták, hogy a lóháton érkező oroszok kozák felderítők, meggyőződnek arról, hogy a faluban nincs-e német vagy magyar ellenálló katona. Nem volt semmiféle ellenállás, tehát a front falunkban békésen zajlott puska- és géppuska nélkül.

Ahogy az utcán bámultunk, nyugati irányból, a mező felől gyalogosan megérkezett édesapánk szinte a kozák lovasokkal egyidőben. Nagy volt az öröm. Édesapánk elmondta, hogy egy ökrös fogattal Nyugatra menekülő magyar katonatisztek családtagjait kísérte, nekik segített. Az országúton nem értek el a menekülő szekerek, más járművek. A teherautók szinte lesöpörték az úttestről a fogatokat. Többben az árokban kötöttek ki. A súlyos zűrzavart, fejetlenséget látva a határon lévő nagyobb településen elvált a menettől és éjszaka gyalog egyedül a mezőkön hazaindult és másnap délbe érkezett meg a lakóházunkhoz.

Vida Jeva:

ÚGY JÖTTEM

Úgy jöttem hozzád, mint - idegen,
lesütött szemmel, hidegen,
sebeim nyalva, nem néztem rád,
mint begubózott árva rab madár.

Úgy jöttem hozzád, mint - vándor,
éhesen, szomjasan, fázon,
megrepedt szívvel, lélektelenül,
jöttem, mint éj - érzéketlenül.

Úgy jöttem hozzád, mint - remete,
lelkem a porba temetve,
némán hallgattam, nem nyílt a szám,
bensőmben ott ült, a fájó magány.

Úgy jöttem hozzád, mint - zarándok,
éhségtől gyötört, átfázott,
Földet kétszer körbe jártam,
nyugalmat, sehoh sem találtam.

Úgy jöttem hozzád, mint - gyermek,
hittel, reménnyel betelve,
meghajtott hátal, térdre rogyva,
eddig életem félre dobva.

Úgy jöttél hozzám, mint - Szeretet,
vétkeket, bűnöket feledve,
hittel, reménnyel, örömmel,
Örökké - tartó, kegyelemmel.

EMLÉKSZEL IDŐ

Abban a régi "emlékszel időkben,"
Minden más volt akkor, mint most a "jövőben."
Emlékszel? - a napsugár, simogatón delelt,
Nem égetett, nem szűrt, langymelegen figyelt.

Nyári zápor után, ugráltunk a sárba,
Boldogan futkostunk nyári, kis ruhánkba.
Zsíros kenyeret vittünk iskolába,
Se utcán, se udvaron, nem volt szétdobálva.

Vizet a kütről kannába hordtuk,
Főzni, inni, mosni, s hogy fürödni tudjunk.
Libákat tereltünk nyáron a tarlóra,
Haza hajtottuk őket, esti haragszóra.

Petróleum lápa világított nálunk,
Halvány fényénél, együtt vacsoráltunk.
Nem volt ilyen bőség, mint manapság,
Visszamennék még is, ha volna rá, szabadság.

MAMÁNAK MESÉLEK

Mama, ha itt lennél megcsókolnám kezed,
elmondanám neked mennyire szeretlek,
kedvenc virágaid, egy csokorba kötném,
gyémánt könnycseppjeid, lágyan letörölném.

Mesélnél nekem a múltó időről,
tavaszról, nyárról, sárguló mezőkről,
születésemről az aratás napján,
amikor engem a világra hoztál.

Elmesélnéd, hogy szaladtam, kezemet kitarva,
mikor öledben, biztonságra vágytam,
hogy nyomtam pusztit bársony homlokodra,
ahogy boldogan azt arcomhoz nyomtad.

Vizes, cukros kenyeret mily vidáman ettem,
kinn a lépcsőn ülve, jó nagyokat nyeltem.
Mellém ült öcsém is kenyérral kezébe,
zsíros cukrossal, mert ő úgy szerette.

Este az ágyban mellénk kuporodtál,
bebújtunk szívedbe, s te altatót daloltál,
szépet, ringatót, álomba csalót,
finom illatot, tündér álmat hozott.

Én mondok most mesét, - igazat, valót,
olyat, "mesét" mondok, ami terólad szól.
Elmondok neked, mennyire szeretlek,
lelkem hangszerén eljátszom most neked.

Köszönöm mama, hogy féltőn felneveltél,
kanyargós utamon végig elkísértél,
fogtad a kezem árkon, bokron át,
kimostad ha kellett, mocskos, sáros ruhám.

Velem örültél, velem sírtál anyám,
Óperenciás tengert is együtt úsztuk át,
megmáztuk mi ketten az üveghegyeket,
legyőztünk óriást és gonosz törpéket.

Köszönöm mama hogy gyermeked lehetem,
hozzád küldött az Úr, belőled vétettem,
nevelj, gyámolíts oktass és vezess,
megtettél mindent, mit ember megtehetett.

Mikor eljött időd, lejárt földi léted, szólított az Isten
"haza kell térned!"
Békességgel léptél a fénylő nagy útra,
nem maradt semmi rossz, mit hátra hagytál volna.

Megáldott az Úr mikor haza tértél,
a rád bizott lélekkel hűségesen éltél.
Mennyország kapuja sarkig nyitva állt,
örömmel fogadott Szerető Atyád.
Dicsőség koszorút tettek a fejedre,
úgy kísérték téged mennyei helyedre.

Vincze Tamásné Vincze Rita:

PALKÓ ÉS BUNDÁS

Alacsonyan járt a nap az égen, mikor Palkó elköszönt a nagymamájától. Otthon bekukkantott az istállóba, ahol anyja a teheneket fejte éppen. Úgy befeledkezett a munkába, hogy észre sem vette a fiát. Apját sehol sem találta, úgy látszik, nem ért még haza a szőlőből. A malacok a hidasban jóllakottan feküdtek már, a kiscsibék is bebújtak a kotlós védőszárnyai alá. A kislibák, mint sárga gombolyagok, békésen üldögéltek az udvar végében. Palkó odaszaladt hozzájuk, hogy az ólba terelje őket.

Akkor látta meg a kockás liliomokat. Anya kedvenc virágai! Régebben nem számított védett növénynek, tömegesen viritott a Zala mentén a réteken. Ha ki-sonna a kertkapun, szedne egy csokorral, mennyire örülne anyja! Bár tudta, hogy nem szabadna egyedül kimennie a rétre, pár perc múlva mégis ott hajladozott a szépséges virágok tengerében. Közben egyre távolodott a szülői háztól. Már átment a hídon is, mikor észrevette, hogy követik. Bundás loholt a nyomában. A nagytestű, dús szőrzetű, keverék kutya nem volt már egészen fiatal. Még a kisfiú születése előtt került a házhoz. Később elválaszthatatlan, jó pajtásai lettek egymásnak. Aggódó tekintetét a fiúra emelve hangtalanul kérlelte:

- Esteledik már, gyere, menjünk haza!

Apa fáradtan tette le a tarisznyáját, mikor belépett az ajtón.

- Hol van Palkó? - nézett körül a konyhában.

- Délután átment a mamához, majd mindjárt utána-nézek, mi van vele — terítette vállára a nagykendőjét anyja.

Palkót egészen lenyűgözte az erdő szélén legelésző őzek látványa. Igyekezett közelebb kerülni hozzájuk, meglesni titkaikat. Léptei zajára az őzek azonnal felkapták a fejüket, s egy szempillantás alatt eltűntek. Vajon hova mehettek? Hol laknak, mit csinálnak az erdőben? A kisfiún úrrá lett a kalandvágy, s a távoli, ismeretlen erdő hívogatóan intett feléje.

Anya ereiben meghűlt a vér, mikor fiát nem találta a mamánál. Kétségbeesve szaladt végig a falun. Benézett a házakba, ahol kisfia barátai laktak, de mindenhol csak a fejüket rázták: nincs itt, itt sincs, nem is látták ma. Keresztpapáékhoz és sógor bácsi-ékhoz is beszólt sírva, zokogva, hogy eltűnt a Palkó. Félreverték a harangot, melynek zűgása jelezte a faluban, hogy szörnyű, nagy baj történt. Aki csak tehette szerszámot, lámpást ragadott és ment segíteni. Csatárláncot alkotva indultak el a réten. Alaposan átkutatták az egész berket, csalitosokat, nádasokat. Palkó ezalatt benn járt már mélyen az erdőben, mindig beljebb és beljebb. A telehold sejtelmes fényénél megbabonázva kereste az őzek nyomát. A titokzatos állatok azonban köddé váltak, mintha nem is léteztek volna. Most döbbent csak rá, hol is van tulajdonképpen. Itt egy ág reccsent, ott vaddisznócsorda csörtetett. Bagoly huhogott kísértetiesen a lombok között. A félelmetes, éjszakai erdő megtelt árnyakkal, rémalakokkal.

Éhségtől és fáradtságtól elcsigázva rogyott le az egyik fa tövébe. Bundás döbbenten állt mellette. Szemei előtt megjelent a kényelmes kutyaház, előtte tálban étel. Érezte, hogy a szagok mentén, amerre jöttek, haza is találta, de ez csak egy pillanatig tartott. Lenézett a félelmetől és hidegtől reszkető kisfiúra. Nem habozott tovább, lefeküdt ő is a földre. Lassan odaküszött kis gazdájához, és olyan szorosan hozzábújt, amennyire csak tudott. Palkó megérezte ezt. Hiszen nincs egyedül, itt van Bundás! Átölelte a kutya meleg testét, bundájába fúrta könnyáztatta arcát. Már nem félt és nem is fázott. Így aludtak el.

Közben a kutatócsapat elérte az erdőt. Többen kimerülten hazamentek, de újak jöttek a helyükbe. Három csoportot alkotva folytatták a keresést, immár az erdőben.

- Hahó Palkó! Palkó! — kiáltozták, de nem felelt senki, csak a szél zúgott a fák között.

Derengett már a hajnal, mikor Bundás hirtelen felemelte a fejét. Hangokat hallott, ismerős szagokat érzett. Ezek emberek, őket keresik! Gyorsan felugrott, futott eléjük, boldog farkcsóválással mutatta az utat. Apa ért oda elsőként. Karjába vette kisfiát, odavitte anyához. Egymást átkarolva sirtak örömben.

Palkót otthon ágyba fektették és elhívták a doktor bácsit, aki megállapította, hogy szerencsére semmi komolyabb baja nem esett. Mikor jól kialudta magát, kérte szüleit, engedjék be hozzá Bundást. Szeretettel simogatta meg hűséges barátja fejét és hálásan suttozta:

- Köszönöm Bundás!

Haraszin Józsefné:

Hűség

A „Hűség” szó nálam egy fogalom.

Hogy e szó mit rejt magában, jól tudom!

Lehetek hűséges a hazámhoz,

Egy rég óta fenn álló baráti kapcsolathoz.

Van aki hűen-hűségesen ápol egy régi

hagyományt,

Minek útjába semmi nem gördíthet akadályt!

A "hűség" szó szerte ágazó lehet!

Minden ember másként éli ezt meg!

Nálam e szó, elsősorban a párom iránti hűséget jelenti.

Ezt az érzést a szívemből semmi ki nem billentheti!

Hűséget esküdtünk közel 50 éve.

Volt ebben a néhány évben bizony jó is, rossz is, ami csak beleférhet.

De mi nem adtuk fel, hiszen a „hűség” szó kötelez!

(na és persze a szeretet)

Míg a szívem dobog, én „hűséges leszek”.

Murai Katalin:

ÉRTEKEZÉS, NA NEM, CSAK EGY KICSI FOGALMAZÁS(?), MORFONDÍROZÁS A HŰSÉGRŐL!

A Magyar Értelmező Kéziszótárt lapoztam fel első nekifutásra, merthogy nem tudtam eldönteni, hogy a kiíró mire is gondolhatott, amikor ezt a témát választotta.

Így most az alábbiakban próbálom meg körül járni kicsikét a fogalmat.

Hűség: főnév, valakihez, vagy valamihez való állhatatos, kitartó ragaszkodás. Persze ez egyértelmű volt ám számomra!

A ragaszkodás szóban a ragasztót vélem felfedezni. Csodálatos, egyedi magyar nyelvünknek köszönhetőek az ilyen és ehhez hasonló szóalkotások!

A hűséget az erényesség fogalmába tartozónak vélem, amely erkölcsileg jó cselekvésre való hajlam, és az ember igencsak értékes tulajdonsága.

A hűség szó hallatán azt gondolom, talán mindenkinek az ember egymáshoz való hűsége jut eszébe. Hű vagyok a barátomhoz, páromhoz, szerelmemhez. Hűnek, hűségesnek lenni emberi kapcsolatokban talán a legszebb dolog, mert a kovásza, mozgatórugója a szeretet. Ha nem így van, valami más a mozgatórugó, teszem azt érdek, akkor az már álhűség!

Aztán hű lehetek a munkahelyemhez. Ez mostanság nem tartozik bele az erény fogalmába, ugyanis anyagi világunkban már ritkaságszámba megy az effajta hűség. Nagyon kell szeretnie a munkáját annak, aki ezt a fajta hűséget hajlandó, képes rá, és meg tudja tartani.

Hű lehetek az elveimhez. Ennek sok féle szegmese lehet. Elsősorban hitbélire gondolok, de még ez sem egyértelmű, mert van a Teremtői, szellemi, elvi, vagy az ember alkotta, nevezzük politikai nézetek miatti hűség.

Hű lehetek ahhoz az élettérhez, ahol élek, amely a nagybetűs hazám.

„Sopron és környékének lakói az 1921. december 14-én tartott népszavazáson kinyilvánították, hogy Magyarország polgárai akarnak maradni. Ez volt az egyetlen alkalom, amikor a trianoni békeszerződést módosították.” Ma is a hűség városának nevezzük. Nekik talán szerencsájük is volt, hogy ezt megtenni volt lehetőségük, mert a többi elcsatolt területen élőknek sajnos ez nem adatott meg. A Trianon 100 Összetartozunk centenáriumi kiállítás szomorú képei alapján ők is szívesen maradtak volna, és nem lettek volna kiközösítve az új „hazájukban”, és vagonokban várva sorsuk jobbra fordulását.

Megréztem a sportcsarnok elé januárban hozott kiállítást. Megrázó képi összeállítással tették emlékezetessé a kiállítók azt a méltatlan és fájó időszakot. Bevallom részleteiben ezidáig nem voltam tisztában azzal, hogy miért is kellett vagonokban lakni családoknak hosszú hónapokig, sőt évekig. Az iskolában ilyen részletességgel nem volt szó az úgynevezett

Trianoni „békeszerződésről”. A neten néztem utána, hogy miért is választották lakhelyük elhagyása után a vagonban való kényszerű, szomorú, tragikus élethelyzetet.

Az elszakított részekben élő volt hazánk fiai, akik az akkori rossz körülmények ellenére helyben maradtak, vagy emigráltak messzi földrészekre, ma is hűséges magyarnak érzik magukat. Bizonyítandó, hogy leginkább a Duna tévén gyakorta láthatók a világban bárhol élő magyar közösségekről riportok arról, hogy milyen hittel, őszinte akarattal, szeretettel őrzik és adják át utódaiknak a hazaszeretet hűségét irigylésre méltóan!

Szóval jó volt kibővíteni lyukas történelmi tudásomat így 80 felé bandukolva!

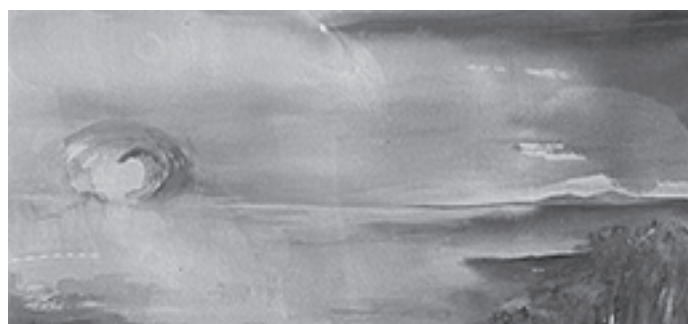
Ezekben túlmenően az állatok hűségéről is érdemes szót ejteni. Az állatvilágban is megvannak a hűség jelei. Csodaszámba megy például a gólyapárok ragaszkodása. Digitalizált korszakunknak köszönhetően több gólyafészek is be van kamerázva, és élőben figyelhető meg a párok tavaszi megérkezésétől kezdve az egész kis, itteni élete a családnak. A Vörsiek Kele gólyája idén már január vége felé megérkezett, így azt gondolhatjuk, hogy hamarosan kitavasodik. A hűséges párja is megjött 2 héttel később. A gólyák életre szólóan választanak párt. Lehet, hogy ezért is bízunk a gólyára kisbabánkat? mint megbízható szülőkre? Ez csak így most jutott eszembe! Gyönyörű, fényes, csodás madarak!

Aztán nem lehet elmenni a kutyahűség mellett, mint a kutya az ember barátja, talán ősidők óta. Persze nem lehet egyszerűen említeni az ő hűségüket az emberi hűséggel, hiszen náluk az ösztön sugallja, ködölve van.

Hallani, esetleg filmen látni kivételes kutyák hűségéről. Engem Hachiko története fogott meg leginkább, ahogy hűségesen várja gazdiját az állomáson nap, mint nap, még amikor már hiába várhatja, akkor is. (Mondjuk Richard Gere nem vett el a történetből.

Vannak hasonló történetek, például amikor még a temetőben is várja gazdáját a hű társ. Nincs minden kutya megáldva ezzel a hűséggel, mert ismert az a mondás, hogy „hűtlen kutya”! még emberre is ráaggatjuk néha.

A hűség, mint pozitív értelmű szónak a negatív párja a fosztóképzővel ellátott hűtlen kifejezés. Hát ugye az egy külön történet lehetne!

Török Mária:

A BOLDOG GYERMEKKOR

Már sok éve annak, hogy gyermek voltam, de az emlékek nem fakulnak el.

Hetente, ha visszatérek szülőfalumba, Kerkafalvára, ilyenkor egy kicsit a gyermekkoromba térek vissza, és úgy érzem, haza megyek. A falu szélén laktunk, gyönyörű kilátással a mezőre, a rétre és távolabb az erdőre. Akkor még ott is több gyerek volt egy-egy háznál, és nem volt ritka, hogy két-három generáció is együtt lakott. Zajlott az élet, soha nem unatkoztunk. Tavasszal sokszor gyűjtöttem virágot a réten, a kertben. Az alsó négy osztályt ott járhattam még. Gyakran érkeztem az iskolába mezei csokorral a kezemben. Több alkalommal is kint tartotta a tanító néni az udvaron a tornaórát, a számtan-mértant, vagy rajzórát. Mennyire mások voltak ezek az órák, mint bent a négy fal között!

Délutánonként, ha megtanultam, elmehettem a barátnőmhöz. Náluk sok állat és föld volt. Mindig akadt valami tennivaló. Ők ekkor még otthon sütötték a kenyeret. Fenséges illatára és ízére még most is emlékszem. Amikor megfejték a teheneket, mehettünk a gyalogúton a tejszarnokba, tejeskannákban vittük a tejet. Útközben megbeszéltünk minden „titkos” dolgot, ami nekünk fontos volt, ott nem hallott bennünket senki.

Nagyon vártuk a húsvéti ünnepeket, mert jöttek a keresztanyáink, és hozták az ajándékokat. Vasárnap esténként moziba mentünk, ami a kultúrházban volt. Rossz időben vagy télen már késő délután elindultunk. A nagy vaskályha már ontotta a meleget. A könyvtárból könyvet kölcsönöztünk és hazavittük. Lehetett sakkozni, kártyázni. Volt lemezjátszó, szólt a zene, tanítottuk egymást táncolni, vagy egyszerűen csak beszélgettünk. Mennyit nevtünk! Nyáron vártuk haza a távolabb élő unokatestvéreket a papához. A poros úton bottal rajzolgattunk, aztán ha jött egy nyári zápor utána sétálgattunk a meleg sáros pocsoljában, vagy „tortát készítettünk”, mert ilyenkor jól összeállt a sár. Még virággal is díszítettük a tetejét, hogy szebb legyen. Tőlünk kétszáz méterre volt egy mogyoróbokros terület. Mi gyerekek majdnem minden nap odamentünk kirándulni. Ételt-italt kértünk otthon, és elvonultunk. Elfogyasztottuk az elemózsiát és mentünk is vissza, haza. Néha maradtunk csak ott bújócskázni. Annak kiváló hely volt, mert kisebb dombok és sűrű bokrok övezték. Máskor meg a szüleimmel mentünk az erdőbe epret, gombát szedni. Én ott mindig nagyon féltem, mert azt hittem minden fa mögött vadállat lapul és rám ront, ezért mindig valaki kezébe kapaszkodtam, ha mentünk. Édesanyám kétliteres kannát vitt, én két decis zománcos poharat, de torkos voltam és nagyon kevés epret öntöttem a közösbe. Azóta sem ettem olyan finom lekvárt, mint amit az erdei eperből főzött be az anyu. Ha levágott tüsköt találtam, arra felálltam (az volt a színpad) és ott szavaltam egy-egy verset. Ha édesapámmal mentem gombát szedni, soha nem találtam rá a vargányára, a galambicára; vagy elmentem mellette, vagy ráléptem. Apu egy idő után megsajnálta, és hogy kedvem ne szegje semmi, mindig mondta, ha ő előbb

észrevette, hogy ott szokott találni gombát, itt valahol kell lenni neki. Ezután már én is megtaláltam, és nagyon örültem, hogy ezt én szedhettem. Aztán milyen nagy öröm volt, ha két-háromhetente megjelent a motoros fagyaltos! Csengettettem, mi pedig szaladtunk be az egy forintért, mert akkor még két gombóccal kaptunk érte. Nagy melegben lejártunk a patakra fürdeni. Szerettünk fára mászni is.

Az ős is meghozta a maga szépségét. A puha kukoricát kint sütöttük a határban, amit a barátnőinek telkéről szedtünk. Később kukoricafosztásra voltam hivatalos. Régen hazavitték a kukoricát, és otthon fejtették le róla a sást. Az ügyes kezű barátnőm ebből csuhébabát készített.

Elérkezett a szüret. Vittek engem is barátnőmék – a Tériek – tehenes szekérrel. Amikor eljött az ebédidő, a mamája éktelen lármát csapott, mert akkor derült ki, hogy a jószágok hozzáfértek az elemózsiás kosárhoz, felborították, és a java részét összetaposták. A felnőttek egymást okolták, ki a hibás, mi meg elvonultunk és hangosan nevtünk az egészen. Ezt azóta is sokszor megemlegettük.

A kert végében érett a sok finom gyümölcs. Szedtük a diót. Édesanyám a szilvát befőzte lekvárnak, az almát és a körtét megaszalták. Az erdőben ágfát gyűjtöttünk, amit haza lehetett vinni.

Télen pedig nagyon vártuk, hogy leessen a hó. Ilyenkor uszgyi! Kifelé! Régebben mintha a hó is nagyobb lett volna, vagy csak én voltam kicsi. Ha esett, akkor nem volt ritka az egy méter sem. Nekem úgy tűnt, hogy akkor novembertől márciusig egyfolytában fehér volt minden. A nagypapámé és mi a házunk között volt egy dombos terület. A fél falu odajárt szánkózni. Hőembert, jégkunyhot építettünk. A hosszú téli estéken pedig átmentünk a papáékhoz a szomszédba. A sparheltben sült a krumpli és más finomság. November végén, december elején érkezett a disznóvágás ideje. Mi gyerekek csak messziről néztük, hogy hogyan perzselik szalmával szegény állatot. Aztán amikor már többször lemosták, tiszta szalmát tettek rá, és akkor ráülhetett, aki akart. Estére szorgos kezek elkészítették a több fogásos disznótoros vacsorát: húsleves, főtt hús házi tormával, paradicsomos húsos káposzta, pecsenye tört krumplival, véres-májás hurka házi készítésű savanyúsággal, és végül kalács vagy percc, esetleg linzertészta.

Az egész napos pálinka és fröccsfogyasztástól ugyancsak megeredt a férfiak nyelve. Volt tréfa, nevetés. Másnapra hagyták a szalonasütést, a húslesózását és húsos kolbász töltést.

Karácsony táján vártuk haza a bátyámat és nővéreimet Pestről. Nagyon szép ajándékokat kaptam tőlük. Hosszú évekig őriztem őket, még az ő gyermekeik is ezzel játszhattak. Máskor meg tollfosztóba mentünk. Engem hamar félre küldtek, mert én olyan nagyokat nevttem a történeteken, amit az idősek meséltek, hogy szerte-szét szállt a tollpihe.

Ha otthon maradtunk, vetélkedőket rendeztem a szüleimnek. Versidézeteket mondtam, ezt hibátlanul folytatni kellett, vagy képeslapokat osztottam szét (akkor még sok tájkép volt, ezeket gyűjtöttem), és meg kellett mondani, hogy mit ábrázol a kép. Karácsony után a jutalom egy-egy szaloncukor volt Társasjátékozni is szerettünk. Később, amikor tv-t

vettünk, estelente átjöttek a szomszédok és közösen néztük velük.

Többször is előfordult, hogy édesapám elővette a harmonikáját, és a család vagy a barátok, komák kedvéért játszani kezdett. Mi vele énekeltünk vagy táncoltunk. Egyszerűen boldogok voltunk.

Szülőfalum kedves nékem,
A lakói szorgos népek.
Ha kint vannak, kaput nyitnak,
Oly szívesen be is hívnak.

Minden utcán végig megyek,
Mindenkire emlékezek.

Erdő, patak oly ismerős,
A honvágy most megint erős.

Szép gyermekkor, boldog évek
Nem feledem el, míg élek.
Almomban is visszajárok,
Kislány vagyok, otthon játszok.

Volt kis falum nekem kedves.
Éljetek itt szeretetben!
Gyűjtsétek az élményeket,
Melyre visszaemlékeztek.

Kerékpárra felpattanok,
Egy faluval odébb lakok.
Esteledik, nem késhetek

Csider Sándor:

TEPLOMOK

Szent Márton városában éltem,
ablakomból templomra néztem.
Harangszó áradt utcára, térre,
szökőkút cseppjére, fák levelére.

Üzent a magas a lenti létnek,
híveket keresett jónak, szépnek,
békére szólított, szeretetre;
magamba néztem s fel az égre.

Hallgatott szívem a menny
szavára,
választ dobogott a harang társa.
Imát suttoztam, mindig csak
egyet:
Édes Istenem, segíts meg minket!

Hívott a Balaton, tavak szépe,
Keszthelyre költöztem három
éve.
Szent Márton kultusza itt is elér,
állók lebontott temploma helyén.

Házak falába osztotta magát,
szentelte hívók szép otthonát.
Templom a város, minden ház
oltár,
tetőkről repül, száll fel a zsoltár!

SZERTARTÁSOK

Fehér párnádon kék virradat
csókokkal rezzentem álmomat

hajnal van kedvesem vár a világ
pirítós mellé főzök teát

nem tudni a jövőnk mit hoz ma el
kérdéseinkre hogyan felel

felgördül függönyünk a
színpadon
tudd hogy szeretlek szeress nagyon

kívánjunk egymásnak szépet és jót
csodát ígézöt varázsolót

fáradozz boldogulj légy aki vagy
távolból vigyázom útjaidat

ünnepek múlnak és
hétköznapok
úgy vagy enyém hogy tied
vagyok.

*
Tőled indulok hozzád jövök
bánatot hozok és örömet

akkor is szeress ha nem voltam jó
vigasz az ölelés gyógyít a szó

ülj mellém kedvesem és meséld el
mit hozott ez a nap és mit vitt el

utadon kit láttál szerettek-e
befogadott-e a város szíve

készítsünk vacsorát a tűzhely
meleg
éltünk s mit megéltünk köszön-
jük meg

alkonyi órákra szép este száll
lelassul az idő szinte megáll

szavakkal kérdezlek csókod felel
vállamon szenderegysz úgy alszol
el.

HŰ A MINDIG MÁS TÁJHOZ

Kertek alján zúg, halad,
cseppek után csepp szalad.

Folyóár visz levelet,
hoz partokra köveket.

Érkezik s már útra kel,
új határban énekel.

Hű a mindig más tájhoz,
ezerarcú világhoz,

örök, zengő zenéhez,
tükrén ringó lelkéhez.

Albert Ferenc:

EGY SZONETT A TAVASZBÓL

Már söpri a havat farsangnak farka.
Cinege zengi: nyitni kék, nyitni kék;
Kikelet hava jó, s tűnőben a jég,
Rikkant a rigó szerelmet kajtatva.

Hóvirág fehérlik zuzmós avarban.
Napsugár bontja ki ágaknak rügyét,
Serkenő zöldben sejlő ibolya-kék,
Csalitos aljban szerényen lapulva.

Üde dallal ringat rét és az erdő;
S ha a kelő-nap láthatáron feljő,
Magához öleli a lanyha párát.

Itt-ott repedez már burka a földnek;
A magvaknak csirái szárba szöknek,
Mire minden madár megleli párját.

ÚGY SZERETNÉK ÉLNI...

Úgy szeretnék élni, miként a természet.
Rügyfakadásban rigó dalával,
reggelente én ébresztenélek.
És mikor a virág szirmait kibontja,
illatot hintenék a mindennapjaidra.

Úgy szeretnék élni, mint erdei patak.
Nyáridőben csobogón, csak neked
csörgedeznék szerelmes szavakat.
És hogyha ajkad szárítaná a meleg,
oltanám szomjad, míg enyhülne a hevület.

Úgy szeretnék élni, mint a szél, szabadon.
S ha jönne az ezerszínű évszak,
nem vergődnek az őszi avaron,
hanem kéz a kézben sétálgatnék veled,
s figyelnék a lehulló sárgult leveleket.

Úgy szeretnék élni, mint őszinte gyermek.
Dacolnék faggyal, s lila ajkakkal
rebegném el hű szerelmem neked.
És ha ablakodon nyílna a jégvirág,
testem meghitt melege téged ölelne át.

MOZGÁS AZ ÉLET

Tűszurkálások, hegyes nyilak,
húzódó izmok, feszülő inak,
már alig állsz fáradt lábadon,
gyötör az örjítő fájdalom.
Száll fohászod: Uram, nem bírom!
Előbb csak halkán, majd kiáltva,
lassan belátod mind ez hiába.

Kémleld a messzi galaxist,
miként mozgatja az erő!
Lásd be, míg nem késő:
Örök mozgás az élet,
mozogj Te is, hogy élhess!
Mert, ha szeretnél élni,
mozogj... és meglátod, élhetsz!

Fáj a boka és fáj a térd,
fájnak a vállak, és fáj a derék,
Fájnak a forgók, s minden ízület,
nyakad fordítaná a fejed,
sajnos beállt, így nem teheted.
Tested tesped egy nyütt fotelben,
várod, hogy elműlj szépen, csendben!

Kémleld a messzi galaxist,
miként mozgatja az erő!
Lásd be, míg nem késő:
Örök mozgás az élet,
mozogj Te is, hogy élhess!
Mert, ha szeretnél élni,
mozogj... és meglátod, élhetsz!

Haraszin József:

ÉLETEM ÚTVONALA

Kis falumban cseperedtem,
Lassan-lassan felnőttem.
Elhagytam a kicsi házat,
Jó Anyámat és Apámat.

Rokonságom lassan fogyott,
Új bakancsom is elkopott.
Már csak emlék kicsi házunk,
Erdő-mező ahol jártunk.

Egy szebb jövő képét várva,
Elindultam szájam tátva.

Minden újat megcsodálva,
Oroszlányra rátaláltam.

Munkát adott a szép város,
Megtaláltam kicsi párom.
Szépen nőtt a kis családom,
Itt maradtam, és nem bánom.

Gyermekeink otthonunkból
kirepültek,
A nagyvilágban körbe néztek.
Hála nekik, visszajöttek,
S közelünkbe telepedtek.

Maradjunk még így sokáig,
Míg a Tisza ki nem apad
bokáig!

Hajdú Jánosné:

NAPJAINKBAN

Pengeélen táncol most a világ!
'melynek négy sarka is kifordult már,
'pedig én,
nem így terveztem életem
utolsó szakaszát...,
tudom, te sem!
... még akkor sem,
ha mára már
„hetvenvalahány" lettem...

Gyermekem,
Unokám,
Párom,
Testvérem/
és Mindnyájan
Tű, Atyámfiain!
mind szívem csücskei lettetek...
de' holnapra
mit sem tudhatunk;
mit is rejteget a reggel,
és mi lesz a tét?

Jajong a sóhaj, a drót reccsen, sziklakó repül
világokon át —, nem tudni, hol áll meg s mikor
roppan szét e „Nagyvilág"?!
'amit sok század-, és ezredév
rakott le sorról, sorra...
„Korokról, Korokra",
Méltó sorshoz pillért emelt
gátak mellé,
határt szabna most
a zűduló rossznak!
végéhez „közéig" talán az út,
vagy létezik még
egy új út is talán?
S nem alszunk még el,
egyetlen árva éjszakán?!
„- A világ négy sarkát
ki nem fordíthatom! -",
írtam egykoron, s most
úgy látom
és szívemmel érzem,
de fel nem foghatom,
hogy a világ mégis
Kifordult önmagából,
s nem csak
a négy sarkon...!

KIÁLTÁS

Hová lett a világ?
Hová tűntek el,
merre mennek a gyermekek, az unokák?
Ki- és mi elől futnak?
Céltók hol keresnek,
hol találhatnak?

Szívükben még...
lűktet a ritmus,
'de ereinkben azt,

mi már
nem érezhetjük!...
... mert a bánat és a fájdalom
elvették tőlünk...!

Redős arcunk
ifjúságát már réges-régen
elrabolta az Idő,
aztán a kerge szél kerekén
száguld messze-messze...
Hiányzik a már nem tipegő
egyetlen gyermek, vagy ki tudja
hányadik Unoka?
Az ő puha kezeinek ölelése
és szívének szerető ritmusa!

„Újvilágot" kíván magának teremteni — (?) a
küszöböt - úgy gondolta - sosem fogja többé átlépni!
Az Idő másként produkál... Elmúlik a tél, a tavasz,
az ősz és a nyár... ! Gyermekeink, Unokáink, már
„túl az Óperencián" járnak...
... Szemeik fényét
Könny takarja,
de ezt egyikük sem vallja! Úgy gondolják, erős vár a
válluk, elbirnak mindent, ha ők akarják!

Az út végét, a célt,
Jaj!... mi lesz?
ha... el nem érik!
A Szülők és Nagyik szívét
Ők és az Idő Kettétépik!

Károlyfi Zsófia:

SEMMI

Semmi sincs, csak a zöld erdő,
völgyi pára és vadvilág.
Csak a csendet megtörő
madárdal. És a
lélegzet sem számlálандó,
csak a sóhaj, és nincs óhaj,
mert ez a semmi az én
mindenemmé vált.

Zöldellő haraszt a lábnál,
és indul a túrabakancs.
Bükkösnek mélyén villan
egy szarvasagancs.
Megállni vágyom a tónál,
és kattann már a lencsevég.
Felhőtlen óra után
hív a messzeség.

Semmi sincs, csak fáradt izmok
és gyantával telt a tüdő.
Távoli már a gond, a
város csak porond,
hol játszadozik a semmi
a valamivel untalan.
Érvényesülni akar
A Tér és Idő

Valami mindenütt ott van...
Egy madármozdulatban,
vagy csengőbongó hangban.
Egy önfeledt gyermekarcban.
És az emlékeimben,
hallgatag pillanatban.

BOBI

Az öregasszony egyedül élt abban a legalább kétszáz éves, valaha szebb napokat látott falusi épületben, ahova hatvan évvel ezelőtt feleségként beköltözött. A ház alapincézett, előtornácos, oszlopos lépcsőivel a kis zalai faluban még így, mállott vakolattal, barnult, az idő vasfoga által kilazított zsanéros ablakaival ma is úrias kinézetűnek, elegánsnak hatott. A pince két-szárnyú bejárata elől az utca felé nézett és valaha – amíg az államosítás el nem vitte – italmérési joggal rendelkező korcsmaként üzemelt. Az utóbbi húsz évben azonban csak lomok tárolására használták és rég nem tette be oda a lábát senki a családból.

A ház mögött a gazdálkodáshoz szükséges mellék-épületek sorakoztak abban a sorrendben, amit az ősi gazdálkodási rend az évszázadok alatt kialakított. Takarmánytároló (hombár), istálló, pajta, disznóól, fészter, szérűskert, baromfiudvar és a telek végén a konyhakert, majd a gyümölcsös következett. Az épületek álltak még, de az istálló lovat, tehenet már rég nem látott, a lábas jöszágok is elfogytak már az idők során. Egyedül a konyhakertet műveli még a faluban máshol lakó nagyobbik lány, aki az anyját napi rendszerességgel látogatja. A birtok nagy részét, a kocsmát, az állatokat először a kuláklista, utána a többit meg a tsz szervezés vitte el. Kis háztáji maradt, de az is elfogyott hamar a gazda halála után. Két tehen, egy ló, disznók a családnak, baromfi, meg a veteményes, gyümölcsös, illetve a kaszáló az állatoknak és egy kis szántó, ahol ugyancsak az állatok takarmányát termelték meg. Ez volt minden, amivel az öregedő gazda az asszonyával meg tudott birkózni. A megözvegyült gazdaasszony szép lassan felszámolta mindezt. Először a lovat adta el, majd lassan a tehenek is kikoptak az istállóból. Disznót, baromfit még sokáig tartottak. Kellott a hús, a tojás a családnak, leginkább a közeli városban lakó kisebbik lánya családjának. De már több éve, hogy elfogytak azok is.

Maga a ház a gazdálkodó kisnemes, középbirtokos családhoz alakult és eredetileg is három szobából, konyhából, kamrából és a tornác mögötti folyosóból állt. A tornacról az első tisztaszobába külön is be lehetett menni és a házhoz hozzáépített takarmánytárolóba vezetett még onnan lejárata. A családba három gyerek született, egy fiú után jött még két leány. A gyerekek a hátsó szobákat lakták, a szülők hálójelvénye a konyha sarkában lévő ágy volt. Régi szokás volt ez, így élt az apjuk, meg az ő apja is. A konyhai tűzhelyet mindig rakni kellett, hiszen főzni a családnak minden nap szoktak, meg az állatoknak a moslékot is melegítették. Az öreg, kemencével, redlivel egybe-rakott tűzhely mindig meleget adott és a libatollal töltött dunnák alatt jó volt ott a kemence közelében aludni. Telente és kora tavasszal a kiscsibék, kiskacsák, zsibafiókák is ott laktak a kemence alatt, kis katrócában. Oda kapták a friss csalánlevélből tépett, darával kevert takarmányukat. A csalánlevél friss illata olyankor a tavasz illatát hozta a házba. A kis lábasjöszágok csipogása, zsibongása pedig egész nap betöltötte a helyiséget.

A fiúgyerek már korán, az általános iskola után elkerült hazulról, az anyai nagyszülei vették magukhoz a harmadik faluból, mert ott is a gazdaság hamar férfikar nélkül maradt és a gazdálkodáshoz szükség

volt a dolgos férfikézre. Ő abban a faluban is maradt, oda nősült, gyerekei születtek és mára már unokái vannak. A kisebbik lány a közeli városban él, jó állása is van, a kollégium konyháján dolgozik, és szinte minden nap jön látogatóba, hoz is a menzai ételből. Neki is van két lánya, akik – különösen nyáron az iskolaszünetben – rendszeresen látogatják a nagyanyjukat. A nagyobbik lánya itt a faluban telepedett le, megözvegyült már ő is régen. Az ő lánya is felnőtt és ott az ő családjukban egy már az általános iskola utolsó évét járó dédunokája is van.

Szóval az öregasszony szolidan, csendes nyugalomban egyedül élt a házban. Ő is a konyhában lakott, a ház többi helyiségébe szinte hónapokig még csak be sem nyitott. Egyedül élt, de nem volt magányos. Nagyobbik lánya meg annak a faluban élő leánya rendszeres látogatói voltak. Az iskolából hazafelé tartó dédunokája is rendszeresen benézett hozzá. A napokban még a mobiltelefonját is neki adta, amikor ő egy újat, okosabbat kapott a szüleitől. A telefonon be volt állítva a két leánya hívószáma, meg az unokáé is. Ha valami történe, csak a gombot kell megnyomnia magyarázta el a dédunoka.

A faluban élő idősebb lánya rendszeresen látogatta, befűtött, főzött is, ha a másik lány nem hozott élelmet, rendet tartott a konyhában, a ház körül, illetve gondozta a veteményest, ahol a saját családjának is termelt zöldségeket. Amíg élt a távoli megyeszékhelyen élő bátyja is meg szokta látogatni évente három-négy alkalommal, a fia a családjával havonta jött. A szomszédok is gyakran benéztek egy kis beszélgetésre. Rendszeres látogatója volt még a kisebbik lánya barátnője, aki egyébként férje testvérének volt a lánya, unokahűg a családból. Ő is itt lakott a családjával a faluban.

Volt egy állandó társa is a Bobi.

Bobi, a kistermetű, fekete, keverék kutya hat éve szegődött társául és nem hagyta el szinte soha. Bárhova ment, a kutya követte. Ott is aludt mellette, az ágy mellé készített fotelban volt a fekhelye. Megmorgota, ha abba fotelba napközben valaki bele mert ülni. Az ágy melletti másik fotel a vendégé volt. Általában a lánya szokott benne üldögélni és úgy beszélgettek egymással. Bobi a másikban aludt, vagy csendesen figyelte, hallgatta a beszélgetésüket. Rögtön jelzett, ha látogató érkezett. Ha ismerős jött, ment is elé barátságos farkcsóválással, de az idegent hangos ugatással figyelmeztette és csak a gazdája megnyugtató szavaira hallgatott el, de akkor is az idegent a foteljába telepedve folyamatosan szemmel tartotta. Bobit a lányok ugyanúgy ellátták, mint őt. Takarítottak rá, etették, dédelgették. A házból maga ki tudott jönni, mert az ajtót sosem zárták, és megtanulta a kilincset lenyomni. Így aztán maga járt ki a dolgát végezni. Visszatérve a házba az ajtót már nem tudta bezárni, de az unokahűg férje kitalálta, hogy kötelet szerel belülről az ajtóra és azt a kutyával megtanítja használni. Bobi gyorsan tanult és hamar rájött, ha bezárni nem is tudja a kilincset, de a kötél segítségével az ajtót maga után be tudja húzni.

Szeretett a lányok ölébe heveredni és várta a simogatót. Gyakran telepedett a gazdaasszonya ölébe is és ott jólesően összegömbölyödve simogattatta magát. Ragaszkodtak egymáshoz.

Az öregasszony úgy ment el, ahogy élt. Csendesen. Egy kora nyári reggel a faluban élő leány arra ébredt, hogy kaparják a háza ajtaját. Bobi volt az, és csen-

des nyüszítéssel hívta maga után. Az anyja házához érve látta, hogy az ajtó tárva, Bobi egyenesen ment előre nyüszítve, behúzott farokkal. Az anyja mintha békésen aludt volna, mosolygott, de a teste már hideg volt.

Ósi szokás szerint a tisztaszobában felravatalozták és három napig virrasztották, siratóasszonyok elsi-ratták. Bobi, a kutya a ravatal mellől el nem mozdult, végig ott virrasztott étlen, szomjan a gyászolókkal.

Hogy a temetésen gond nem legyen Bobit a temetés idejére bezárták. Nagy temetés volt, a temetőbe a halottat a faluból is legalább kétszázan kísérték és a rokonság is nagy számban képviseltette magát. A torra a házban került sor. Erre már a kutyát kiengedték és ő azonnal eltűnt a házból. Később valaki mondta a családnak, hogy a temetőben a friss síron a koszorúk közé vackolta be magát és ott fekszik csendesen. A tor után, este, mikor a család magára maradt, Bobi is előkerült. Beheveredett a foteljába és csendesen elaludt.

Másnap a lányok korán érkeztek. Sok dolguk volt. Takarítani, rendezkedni, a hagyatékot számba venni eltartott egy hétig is. Reggel, ahogy megérkeztek Bobi már várta őket, elfogyasztotta a neki kitett reggelit és már el is tűnt a házból. Csak este került elő, amikor a nap már lemenőben volt. Így ment ez egész héten. A kutya reggel elment, este megjött. Mondták az emberek, hogy kint van a temetőben. A síron hever egész nap, úgy ahogy korábban is a gazdájával tölti az idejét. A lányok az egész házat átrendezték, lomtalanították, de a konyhában anyjuk ágyához és az előtte lévő fotelokhoz nem nyúltak. Tisztelték Bobi anyjuk iránt érzett hűségét.

Lassan elmúlt egy hónap, a nagyobbik lány minden reggel indult megetetni Bobit, mert az utána rögtön kiment a temetőbe a sírhoz, majd este ismét ment vissza beengedni a kutyát, aki nap mint nap bevac-kolta magát a foteljába és ott rögtön el is aludt.

A lányok feje egyre jobban főtt Bobi miatt, különösen úgy, hogy már vevő is jött a házra. A vevőnek pont a ház alakja, a sok melléképület tetszett meg. Parasztbarokk stílusú falusi vendéglátóhelyet képzelt el a felújítás után az ingatlanra. Vendégre – ahogy elmondta – a szomszédos kisváros jó nevű termálfürdője miatt biztosan számíthatna.

Mi legyen Bobival? Járt egyre gyakrabban a lányok gondolataiban és beszélgetéseiknek is szinte egyetlen témájává vált. Végül a megoldást az unokahűg mondta el. Él a faluban egy osztrák házaspár, akik a kóbor kutyákat befogják és viszik osztrák kutyamenhelyekre. Befogadják és elviszik a gazdák által feleslegesnek tartott kutyákat is. Ez lett Bobi sorsa is. Egy nap reggel befogták, ketreche tették és elvitték Ausztriába, a Magas Tauernben lévő kutyamenhelyre. A lányok azt hitték megnyugodhatnak, azt hitték, tisztességgel rendezték Bobi sorsát és akkor megtörténhet a kipakolás és az értékesítés is.

Egy hét után azonban a faluban élő lány furcsa álmot látott. Édesanyja állt az ágya mellett és szemrehányóan kérte számon a lányán, mit tettek Bobival mert egy hete már nem látja, és hiányolja maga mellől. Sápadtan, fáradtan ébredt és szinte azonnal a temetőbe vezetett az útja. A síron a fejfa mellett egy öreg párnát talált, amit a kutya vihetett ki a házból a sírhoz. Jól látszottak rajta még a kutyának kihűlt nyomai. Virágokat rakott a sírra és így próbálta en-

gesztelni a sír mélyén nyugvó édesanyját. De az álom visszatért. Visszatért másnap és utána minden éjjel. Egy hét után már elaludni sem mert. Állandó, önmarcangoló lelkiismeret furdalása volt és a lelki fáradságtól már szinte semmit nem tudott napközben sem csinálni. Így ment ez még egy hétig, amikor is megjelent kisírt, beesett karikás szemekkel, sápadtan a húga az unokahűg barátnője kíséretében, aki ugyanolyan nyüzögtan nézett ki, mint a másik lány. Húga bögve, zokogva mondta el, hogy Bobit haza szeretné hozni, mert anyukájuk minden éjjel megjelenik álmában és hiányolja Bobit maga mellől. Ekkor már mindhárman egymásra borulva zokogtak, mert kiderült, mindhárman ugyanazt az álmot látják éjjelente. Közösen mentek ki az anyjuk sírjához és tettek fogadalmat ott arról, hogy hazahozzák Bobit.

A temetőből egyenesen az osztrák házaspárhoz mentek a címet tudakolva, és kérték őket hívják fel a menhelyet és mondják el, hogy elmennek Bobiért. A hétvégén útnak is indultak, az unokahűg férje vállalta, hogy elviszi őket. Amikor megérkeztek, Bobi a kapuban várta őket. A menhely vezetője elmondta, hogy reggel óta ült már a kapuban. Megérezte, hogy érte jönnek és várta őket. A menhelyvezető megmutatta a menhelyet, de szemmel láthatóan Bobi is hívta őket, tekintsék meg hol élt az eltelt időben. Azt hitték a kutyamenyországba kerültek, minden kutyának külön lakrésze, selyempárnás fekhelye volt, láttak külön játszókertet, futtatót, és megtudták, hogy minden kutyának egyedi étrendje volt. A kutyákat önkéntesek gondozták, sétáltatták, játszottak velük. Itt élt Bobi. Amikor azonban eljött a búcsú ideje és elköszöntek a vezetőtől és kinyílt a kocsisajtaja, Bobi azonnal beugrott a hátsó ülésre és amikor a lányok oda beültek befészkelte magát az ölükbe és hazáig ott maradt, egy hangot ki nem adott. A lányok meg sem mertek mozdulni, nehogy megzavarják a kutyát, csak csendesen szípotgva végig pityeregtek az utat.

Amikor megérkeztek, a kutya akkor élénkült meg. Azonnal kiugrott a kocsiból és egyből a temetőbe rohant, ahol a sírra hasalva csendesen nyüszítve üdvözölte halott gazdáját.

A házat Bobi igényei szerint átalakították, kutyaajtót vágtak a bejárati ajtóra, hogy a kutya szabadon ki-be járhasson rajta. Az anyjuk ágyát, a kutya foteljét visszatették a konyhába. A nagyobbik lány minden nap ment, megetette, de a család közösen gondoskodott a kutyáról. Télen a konyhát befűtötték, hogy nem fagyoskodjon a kutya.

Bobi még két évig élt, minden nap reggeli után, ha esett, ha fűjt kiment a temetőbe és ott a síron töltötte a napot, és nem zavarta ebben sem nyári hőség, sem téli fagy. A lányok félévente kicserélték a párnát is, hogy kényelmes helye legyen, télen pedig nem fázzon a fagyos földön. Alkonyatkor Bobi visszatért a házba és foteljében töltötte az éjszakát. A temetőbe járók is megszokták, hogy kutya hever az egyik síron.

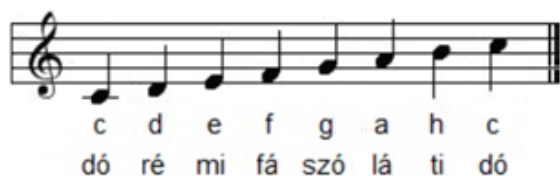
Egy nap aztán este nem tért haza, ott találtak rá kihűlt tetemére a síron. A sírkő előtt feküdt összegömbölyödve.

Prológus

Bobit elhamvasztották, hamvait urnába zárták és az urnát csendesen, egy imát mormolva a család jelenlétében a gazdája sírjába temették. A sírkőre pedig, amin az áll, hogy „Itt nyugszik...” a nevek alá odavésették „és Bobi a hűséges”.

Berkes József:

SKALÁZÁS

DO lgos élet vége felé mit gondolhatok?
Első, ami eszembe jutott, - talán nem
éltem hiába, mert lesznek akik emlékeznek
majd rám, ha leütnek egy billentyűt
a zongorán. Remélem fehérret választanak
mert a fekete komor és barátságtalan.

RÉ...gebben bár sokat írtam, nem vallom
magam költőnek, sem írónak. Kérdezz,
ha tudni akarsz rólam titkokat vagy bármit
ami engemet a nyilvánosságnak bemutat és
én majd mesélek az életemről, de óvatosan,
tedd fel a kérdéset, meg ne bánts a lelkemet.

MI...lenne az első kérdéset? Igen, - én is
ezt kérdeztem volna. Mi, vagy ki adta
kezedbe a tollat, vagy csak bátornak érezted
magad? A bátorsághoz háttér kell.
Lehet ez testi erő, felkészültség, erős akarát.
Ebből nekem életkorom miatt, az utolsó maradt.

FÁ...radt testemből még gyűjthető erő,
bár minden porcikám fáj. Hátam mögé gyűrve
a fájdalmat, ülök a gépem előtt és egymás
után hozom világra a szavakat, mondatokat.
Jó esetben vers, vagy próza születik,
összegyűrt papírlap soha, ma már nem divat.

SZÓ...ba sem jöhet más, csak emlék; - ezek
töltenek fel mondanivalóval. Évtizedekkel korábbi
vagy tegnapi az élmény, megtörtént, néha csak
a virtuális térben, mégis kézzel fogható, az enyém.
Nem akarom, hogy a sírba szálljon velem
átadom az utódoknak az enyémekeknek, mindenkinek.

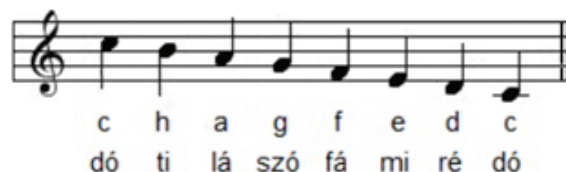
LÁ...tjátok feleim, nem csak „szümtükkal”, hanem
minden ízetekkel, hogy milyen munkát végzek.
Ítéltetek, de csak ha ismertek, megismertetek.
Elhamarkodott véleményem nem vélemény, lehet
irigység, butaság megnyilvánulása, haszontalan
beszéd.
Őszinteségre mindenkor őszinteséggel felelek.

TI...étek a döntés joga, legfeljebb nem olvassátok
az írásaimat. Az én életművemre a vers csak korona,
anélkül is teljes, mert teljesítettem a rám kirótt felada-
tokat.
Éltem, dolgoztam, családot alapítottam, része voltam
egy aktív társadalomnak. Örökül hagyom a tudásomat
nektek szerettemnek és a mellettem állóknak.

DÓ...és dó...és újra dó; örök körforgásban, - mert
minden skála ezzel kezdődik és itt ér véget.
Születés és halál, teremtés és apokalipszis,

nullától a végtelenig, - végtelen száguldás, halálos
iram.

A végtelen úgy folytatódik, hogy a helyünkbe állnak
új és új nemzedékek, és álmódják tovább a mi ál-
mainkat.

BŰNBÁNAT

Ötven év homálya oszolni látszik
elmém pajzán emlékekkel játszik
eddig nem mertem gondolni rád
mert cserben hagytalak ott és akkor
amikor szükséged lett volna rám
kiválasztottál és én gyáva
kihasználva ártatlan vonzalmad
megtettem amit nem lett volna szabad
hogy eltaszítottál megérdemeltem
de félelmem megbénított
féltem hogy fájdalmat okozok
és végül magamra maradok
az élet messzire sodort egymástól
talán jobb volt így
a véletlen találkozás felkavart
előhozta újra az emlékeket
már nem szégyeltem magam
látom béke van szívedben
és most te is álmodhatsz arról
mi lett volna ... ha

RÉGI-ÚJ ÉRZÉSEK

Mosolyod a régi, szemed ugyanúgy ragyog,
nem tudok megszólalni, a szám csak dadog.

Arcod selymes bőrét gondolataimmal simogatom.
Hangtalan beszéd ez: Érted! Szívemmel látom.

Álmomban erdőben, mezőkön régi helyeken járok,
még ott vannak, de elhervadtak a mezei virágok.

Szóló sorok közt, mint gyermekek futkosunk,
kókereszt sötét árnyékába lapulva, - bujdosunk.

Feladtad! Vége lett, - talán így volt rendben,
sok éve kísért, most itt van újra a kezemben.

Ha hiányzol, megnézem a rólad készült fényké-
peket,
felidézem a szívemben mélyen tárolt emlékeket.

Lelkemmél szárnyalsz, kitörölni nem lehet,
örökké megmarad bennem az emlékezet.

HŰSÉG

Sok mindenhez és mindenkihez köt bennünket a hűség. A férjemhez, hazámhoz, szülőhelyemhez, munkahelyemhez és a sor hosszú

Íme, a hűségem 5 fejezete

Utazás

Az 1970-es évek közepén vált számomra lehetővé, hogy a határon túlra utazhassak. Édesanyám egyik testvére Svájcban élt. Nem volt egyszerű a kiutazás. Hivatalos meghívólevél, sorba állás a beutazási engedélyért. Mindezek beszerzése után hihetetlenül érintettem meg a vonatjegyem, szinte el sem akartam hinni. Csodálatos 3 hét után alig vártam, hogy felülhessek a Budapestre tartó vonatra. Meg sem fordult a fejemben, hogy ott éljem le további életemet. A szüleim úgy gondolták, hogy nem fogok hazajönni. Nem is tudom, honnan jött ez a merész elképzelésük? Ezen az utazáson kristályosodott ki bennem, nekem itt a hazám. Ragaszkodom a szülőfalumhoz, olyan mélyek a gyökereim, hogy örökre itt tartanak.

Kutyadolog

50. születésnapom meglepetése egy rövid szőrű magyar vizsla. Első látásra nagy az egyetértés köztünk. A család kedvence lett, különösen a férjemet szerette. Ha meglátta munkásruhában, már szaladt az öreg Ladához, hogy együtt mehessenek a hegyi birtokra. Míg a gazdája dolgozott, ez idő alatt elindult felfedező útjára, közben a befalatozta egy jóval messzebbi szőlőben kapálók uzsonnáját, meglepte az éppen udvari toaletten üldögélő szomszédot és az ölebe ugrott. Kalandos és jó élete volt, őrizte a házat és rendületlenül ugatta a postást. Többször is megszökött, de estére mindig hazatért. Február első napja, csikorgó hideg, de olyan, hogy a kutyát is ölbe viszik ki ugatni. Vártuk, nem jött haza. 2 évig reménykedtem, arra gondoltam, talán az igaz kenyér hazahozza. Úgy képzeltem el újbóli találkozásunkat, hogy az utca alján bekanyarodva már látom a kapuban, ott fog várni. A szabadság iránti vágya volt nagyobb, mint a hűsége.

Madárdal

Hosszú évek óta a nappalink ablaka alatt van a madáretető. Hűséges kis barátaink egész évben itt laknak. Meghálálják a törődést minden évszakban. Tavasszal itt trilláznak a kertben, itt költenek, nyáron képesek a dísznapraforgót elcsipegetni, amit télire szánunk. Ősszel megjelennek az etető körül és tavaszig etetjük a kis tollasokat. A macskákkal és egyéb ragadozókkal számolva kb. 2 és 10 év közöttire tehető egy madárka élete. Ha ezt figyelembe vesszük, akkor már több generáció óta tart köztünk a hűség.

Doktorom

Hűség köt az orvosomhoz, aki a második alkalommal úgy fogadott, „Isten hozta”. Hűséges vagyok hozzá, mert a további, sokadik kezeléskor is így köszöntött. Az emberségét és szakmai tudását talán nem is tudom megfogalmazni, mert olyan magas fokon műveli. Ez a ragaszkodásom akkor is megmaradna, ha

történetesen a világ másik felére költözne. A minden napok hűségei közé tartozik a fodrászom, pedikűrösöm, a kedvenc újságom és még annyi más.

Hitvallásom

A vallásbéli hitem, hűségem gyermekkorom óta töretlen. Mindannyiunknak van nehéz időszaka, amikor megkérdőjelezzük, miért nem érkezik az a bizonyos segítség. Aztán elkezdődik egy kevés pozitív irányú változás és hálával a szívünkben hajtjuk álomra a fejünket. Azt gondolom, nincs olyan ember, aki ne fohászkodna Istenhez, amikor bajban van. Életem ilyen periódusaiban sokszor kértem a mindenható segítségét. Nem csak a bajban, a mindennapokban is.

Hűség szó jelentése

„Felelősségteljes kitartás és ragaszkodás egy személy, közösség, cél, eszme mellett.

Az adott szó, eskü, fogadalom állhatatos és becsületes betartása.”

Még soha nem olvastam el, hogy igazából mit jelent ez a szó. Az életem során megtapasztalt, tanult, hallott, szüleim által mutatott példa során alakult ki bennem ennek a szónak az értelme. Valószínűleg ez így is van rendjén. A saját magam értékrendje szerint éltem eddigi életem és a továbbiakban is maradok hűséges ehhez.

Bajzikné Panni:

VÁLTOZÁSÁBAN ÖRÖK

A tócsákon még jégvárta feszül,
a szél fújtat, dühöng,
narciszok bimbózó kelyheit,
sárga virágait,
jobbra, balra hajlítja,
erejét fitogtatja.

A tél még mindig nem akar távozni,
holott lehelete tavaszillattal teli,
és senki nem szeret már kabátot hordani.
Változásában örök a természet körforgása,
nem a véletlen szeszélye az újjáéledés misztikája.
Télre tavasz és nyárra az ősz mindig eljön,
az idő múlása nem kivédhető.

ÖTVEN ÉV!

Ötven év!
Egy pillanat.
Napra –nap, elszaladt.
Boldogságban gyorsan nyargalt,
búban-bajban lassan haladt.
Ötven év,
nem kevés
Veled együtt ötven év!
Nekünk bizony villanás:
felneveltünk három lányt,
ma már felnőtt, ifjú nőt.
Kaptunk hozzá derék vót,
nem is egyet, de kettőt
és hat unokát, napsugárral vetekvőt.
Ötven év! Röppenő!
Vajon mennyi még az idő,
ami együtt tölthető?

Életünknek útvonalán
hol van az az állomás,
ahol Kronosz elkiáltja:
itt a vége, kiszállás!

Ez az egy, mit nem tudhatunk,
ezzel tisztában is vagyunk!
Addig viszont örömködünk,
hegyen-völgyön eldöcögünk.
Örülünk, hogy együtt maradt

családunk, e kicsiny csapat.
Örülünk a napnak-éjnek,
miránk szabott percnyi létnek,
a nekünk kimért időnek.
Sors Istennő kegyének
hála, kéz a kézben mehetünk!
Mindezt értve, méltányolva becsülünk!
Örülünk, hogy szeretetben, szerelemben élhetünk!

BORZALOM

Ahogy elzár és elrekeszt,
ahogy társtalanná tesz
és kiöli belőled az akarást,
rosszabb, mint mótely, mi megaláz.
Láthatatlan, félelmet keltő,
barátot, testvért mellőled ellök
és gunnyasztasz önön sajnálatod bárkáján.
Egyedül. Áfium gyanánt,
süket csendben,
csak a TV-t bömböltetve
töröd meg magányod magas falát,
ahonnan ömlik Rád a vigyázz!
moss kezet! maszkot használj!
és kerüld családod minden tagját.
Borzalom.

Galambos István:

FALUSI ÉLETKÉPEK

régen – és most

Pirkad a hajnal – gazda is ébren -
hívja a jószág, van velük dolga.
Etet s majd indul – hosszú
szekéren,
két ökör elöl, igába fogva.

Kelő nap ébred - vele a munka -
szorgos asszonyok tehenet fejnek,
csattog az ostor - indul a csorda -
naphosszat selymes mezőn
legelnek.

Baromfiudvar éhes - rikácsol,
kotyog a sok tyúk, gágog a liba,
kakas a főnök, feszt kukorékol -
kacsa is hápog, mérges a pulyka.

Napközben méléz, csendes a falu -
ház öre hűsöl, csak néha vakkant -
tolvajnak híján nyitva a kapu -
disznó az ólban, álmában horkant.

Falu fő-útja fáktól övezett,
étket kínál mézédesszederből -
az országút, mely hozzá vezetett,
porzott nyáron a kocsikeréktől.

Az útszéli kíváncsi ablakok
fürkészték a gyalogos idegent,
járdának helyén ácsolt fapadok
süvegelték, ha néha megjelent.

Ez már a régmúlt, csak képek
örzik...

Tehén már sehol, disznót sem
vágna,
kolbászt és hurkát városban veszik,
jércét és tojást is onnan hoznak.

Elhagyott ház, sorvadnak falvak -
eltűnt onnan az ifjú nemzedék,
elhagyott kertek bozótba fűlnak,
tele csalánnal - rókáknak menedék.

Hajdan a hamut növényre szórták,
termést hizlalta háztáji trágya,
istálló nincs, ólakat szétdúlták...
könnyezve nézi mindezt, Földanya.

Permet itatja szomjas zöldeket,
hiszik, a termés ettől jobb lehet...
csak az történt - gyümölcsben
nincs kukac,
mérget eszünk, gyomrunk az áldozat.

Falu varázsa, tündérvilága
megkopott nagyon magyar vidék-
nek,
városban van már minden utódja
munkától rokkant öreg-embernek.
Hétvégén vannak találkozások,
nagy készül ünnepi ebéddel
- autókkal teli füves udvarok -
finom a leves hosszú metélttel...

2022 NAGY KÉRDÉSE

Itt van a dátum, startol az óra -
fegyver a kézben, nagy csata jön.

Tán' nem ül egy sem háttal a lóra,
nemzete sorsán nincs nagy öröm...

Ott a padokban kardoz az elme,
éles a nyelvük, durva a szó -
az, ki ma vesztes, győzni szeretne,
kellene hozzá több akaró...

Vége a harcnak nincs piti parti,
farkas a rókát is beveszi -
most neki fontos tűnjön a régi,
győztes a vesztest nem szereti.
Jer, te mihozzánk! - ezt is üzenve -
selymes a nyelvük, gyöngyöz a szó,
az ki ma többség - tétet emelne...
nos - kire vár több jót akaró?

NÉVNAPI LEVÉL

BALOGH KATINAK

Köd - vele zúzmara terjeng, völgy-
ben a víz fele csend leng.

Arra Vadása zenél, míg odaér e le-
vél.

Tóban is ébred az élet, kis halat
enne a pelyhes,

Apraja nagyja csatáz, kergeti azt ki
halász.

Lesve fedezte a látványt, társak
irigylik a zsákmányt.

Indulj - nézd Te is őket, névnapi
kép - nagyon élvezd!

Nem kell munka ma Néked, - menj
és lásd meg a szépet!

Polgárné Dornai Klára:

VÁROSBÓL A SZABADBA

Hagyd el a nagyváros sűrűjét,
ha a betontengerből,
a toronyhegyekből már elég,
ha a vibráló kirakatmezőből sok volt,
az embertömeg hullámmása sokkol.
Ha az áldott nyugalom utáni vágy hajt,
hagyd hátra a dübörgő-csikorgó utcazajt,
a fel-felsikoltó sziréna-szólamot,
mely lelkedben mély nyomot hagyott.
Indulj hát,
a természet pompás szépségét csodáld,
mezők zöldjét,
erdők csöndjét,
a végtelen harmóniát,
mely szerető anya karjával ölel át.

A horizonton feltűnnek a dombok,
figyeld, mit susognak a lombok,
és a hegyek mögött,
hová a béke szökött
- túl a város peremén -
hallgasd, mit üzen a szél.

HŰSÉG

Nyomom a hóval elolvad,
a homokban szétszórtan elporlad,
többé nem leled,
ha én már nem leszek.

Ám amit a lelkedre hagytam,
amit a szívedre bízam
- a hűség jele -
örök emlékezet!

A NŐ SZÜLETÉSE

blőd egyfelvonásos dráma (írta: Galambos István - madaras)

SZEREPLŐK:

az ÚR

Ádám

Éva

és a Narrátor

ÁDÁM: Uram, Teremtőm! Esengőn száll Hozzád
gyarló szolgád fohásza:

Könyörülj rajtam! Tudom... mit eddig kaptam
csodálatos, varázslatos világ vesz körül -
balga, ki ennek nem örül.

Műved elkészült, ez elmélyült munkát igényelt
- s engem emelt a csúcsra...egyedül...

ÚR: Mi bántja lelked – mi szegi kedved
drága gyermekem ? Mondd el óhajod
– s ha tehetem, megteszem.

ÁDÁM: Ó ne hidd, nem vagyok elégedetlen e cso-
dás édenben! Elégedetten mondhatom, nincs Veled
bajom – Atyám. Hálám határtalan... csak az zavar,
hogy társtalan vagyok – Uram...

ÚR: Magányod meghat, Ádám – de fogytán anya-
gom - míg formálom idő kell - legyen rajtad úrrá a
türelem!

ÁDÁM:

Időm végtelen – ám ha kérhetem Atyám - engedd,
hogy oldalbordám legyen társam – mert ennyi
fölösleges nekem... s ha egyet átformálna kezed,
meghoznád velem kedvemem.

ÚR: Gyermekem, megfelel - é néked – ha képedre
másolom ?

ÁDÁM: Egy nőre vágyom Uram – kedvem lohaszta-
ná, ha rusnya képem nézne szembe velem.

ÚR: Tudod Te – mit kívánsz – Fiam!

ÁDÁM: Azt mondod lehetetlen? ...vagy tán én len-
nék telhetetlen? Úgy gondolod Atyám, egy NŐ
bajt hozna rám ?

ÚR: Nem gondolom – tudom ! Ádám s hogy Te is
tudjad, elsorolom mi vár reád, ha kérésedet teljesí-
tem.

ÁDÁM: Hallgatlak Uram – bár én eltökéltem magam
– óhajom erősebb, mint vélt aggályod.

ÚR: Ha kérésed teljesül, s ő közeledbe kerül – észre
sem veszed. hogy eszedet veszted – azt teszed, mit
NŐD akar...

ÁDÁM: Ez felkavar – de nem zavar Uram. Úgy gon-
dolom – ha lehetséges – kérésemhez ragaszkodom.

ÚR: Balga vagy, Fiam...hiszékeny leszel – furfanggal
vesz el Tőled majd mindent - hidd el!

ÁDÁM: Ha szívemet akarja... megkapja - talán az
övét Ő is nekem adja...

ÚR: Szíve helyett... a száját kapod. Fiam - Fiam -
azt be nem fogod... ami abból Neked jutna, attól
ütne meg a guta!

ÁDÁM: Újfent ismétlem...türelmem végtelen - ha
tehetem, majd kedvében járok. Hidd el Uram, csak
reá várok!

ÚR: Ha megkapod, idő múltával sokasodtok...
bizony mondom, Ti férfiak fogyni fogtok...
legyőzött kisebbség lesztek - mondjad Ádám,
jó lesz ez nektek!?

ÁDÁM: Kedvelem a küzdelmet – Uram...

ÚR: Megadom magam – legyen igaz - akaratod
Fiam!

(ezek után az Úr elhagyja a színpadot - majd egy
éltesebb korú vehemens hölgy, csipőre tett kézzel
belép)

ÉVA: Ejnye, Ádám! - hát így vársz Te reám?
Minek járatod a szádat - mikor itt áll - a Te Vágyad?
nem kell a sok süket duma! Vegyél ölbe - vigyél
haza!

(Ádám próbálkozik az ölbe-vétellel – nagy keserve-
sen harmadszorra sikerül...rogyadozó lábbal elindul
Évával kifelé, majd a közönség felé fordulva leteszi
– FÜGGÖNY – függöny elé kilépnek, meghajolnak)
– közben a színpadon nem látható narrátor hangja
szóal meg:

NARRÁTOR: Volt, ahogy volt – hallom, hogy rossz-
májú alak e narrátor, kinek az agyából e blőd dolog
kipattant – melytől – ki nőnemű - kikattant... - de
mentségére legyen mondva, hogy valójában úgy
gondolja

a NŐK:

hozzánk szólnak minden mozdulatban,
nekünk nyílnak ezer s száz alakban –
az anyai szív,
a gyermeki szeretet,
az imádott kedves
általuk lesz csak a miénk...
hiányuk nagyon keserves -
nélkülük a világ sivár és üres

Galambos István:

REGGELI KÖSZÖNET DISZTICHONBAN (..és leoninusban)

Surran a fény, ide ért már, ablaküveg vele sétál.
Éled a kinti világ, harsog a csór-szerenád.
Kértelek erre, - vigyáztál, álmaim öre Te voltál -
boldog a lelki világ, zengi a hála szavát.

Jó Uram ébren a szolgád, hó ima száll oda
Hozzád.

Irgalom Istene vagy, kegy teli szép napot adj!
Szűzanya óvj a gonosztól, védjed a lelkem a
bajtól -

és ha Te hallod a szóm, légy ma a támogatóm!

AGGODALOM

Úgy szeretnék megnyugodni,
gyógyultan álmodozni -
látni, észrevenni
szebbik világom,
de nem tudom
megtenni
sajnos,
mert
fojtja
figyelmem
minden reggel
az Interneten,
vagy a rádióban
elhangzó számadat-sor:
tegnap kin aratott a kór...

Ez mindig lelkembe markol -
szúr, szorít a rémület,
tétován kérdezlek:
az események:
végidőknek
kezdete
Uram ?
Vagy
amit
képzelek,
csak rémálom -
és van itt kiút,
mert majd az emberek
összefognak és győznek -
s vége lesz e szörnyűségnek?

Molnár István:

70. SZÜLETÉSNAPRA

Szeretném elmondani Néktek,
Betöltöttem a 70. évem.
Örülök, hogy itt vagytok:
kicsik és nagyok,
Veletek mindig szépek és vidámak a napok.
Kívánom, hogy a mai nap is
legyen szép és vidám!
Boldog születésnapot Pityu
üzeni az égből Apám és az Anyám!

A KISTESÓM

Az én Kistesóm
a (...) Hugika.
Kinek van két nagy fia:
András és a Zolika.
A két menyét úgy hívják:
Cili és Julcsi
Kiket soha meg nem lehet unni.
A három unokája: Léna, Dávid és Gergő,
Akárhogy is számolom
ez eggyel több, mint kettő!

MATYI KUTYÁM

Az én kedves Matyi kutyám
Ki szokott a kiskapuba állni.
Nem tudta, hogy hova megyek,
De én tudtam, hogy ott fog engem várni.
Ha a gazdi későn jött meg,
Ő még mindig a kapuban várta
Én tudom csak megmondani,
Milyen nagy volt az ő boldogsága.
El tudnám még azt mondani,
Hogy tudom, most mit érez,
Hogy amikor megyek hozzá
S a kapuba érek.
Hogy amikor örömeiben a farkát csóválja
Érzi, s tudja, nem hagyja el soha a gazdája.

A LEGJOBB BARÁT

Az én Matyi kutyám a legjobb barátom
Bárhova is megyek, ő csak jön utánam.

Érzi és tudja, hogy én vagyok a gazdi.
Nagyon-nagyon tudunk mi egymásra hatni.

Látása és hallása is megromlott szegénynek
De szaglással megismer, és én ezt megérezem.

Hát ilyen az én kutyám a jó öreg Matyi,
Ki annyira szeret engem, mint feleségem, Mari.

FALUSI NYARALÁS

Jelenleg nyugdíjas vagyok, szeretek visszaemlékezni a fiatalságomra, a megélt sok kalandra, a felejthetetlen élményekre. Most elmesélem egyik nyaralásomat, melyet falun töltöttem, ami nagyon régen történt, kb. 55 éve. Akkor még városi fiatal lány voltam, középiskolába jártam és barátóimmal a nyári balatoni programokat szerveztük.

Az élet azonban nem mindig pontosan azt dobja, amit eltervez az ember.

Nagy csalódás ért, amikor egyik délután édesanyám közölte velem, hogy egy hónapot a rokonoknál falun kell eltöltenem. Indoklásul annyit mondott, meg kell ismernem a vidéki életet, majd hozzátette biztosan jól fogom érezni magam. Ettől a bejelentéstől szinte megtántorodtam, mintha fizikailag bántott volna, kirohantam a szobából és sírni kezdtem. Később próbáltam őt meggyőzni arról, hogy én nem értek semmiféle falusi munkához, mit fogok egész nap csinálni, mindenféle logikus érvet felhoztam csak, hogy ne kelljen odamennem. Dühös voltam Anyura, egy kicsit össze is vesztünk, de beláttam, nincs mit tennem, el kell fogadnom az ő akaratát, hiszen szigorú asszony volt. Elérkezett az utazás napja, felszálltam a buszra nagy szomorúan és az ablakból nézegettem az elhaladó, gyönyörű tájat. Amikor megérkeztünk a falu határához katonák szálltak fel a buszra és mindenkit ellenőriztek. Nekem is fel kellett mutatnom a határsáv engedélyemet, amit a rendőrségtől kellett kérni ott tartózkodás végett. A falu az ország legnyugatibb települése, ezért csak ezzel lehetett belépni. Feltűnt jelenlétem az itt lakóknak is, mivel nem sok idegen járt ebben a kicsi faluban. Zömében öregek éltek itt, földműveléssel foglalkoztak. Soha nem akartak másutt élni, közvetlen, segítőkész, barátságos emberek voltak. A napi munka után szinte mindenük fájt, de nem panaszkodtak, a családjukért éltek.

A buszmegállóban már vártak a rokonok, kedvesen fogadtak és lányuk, Mari, aki nálam pár évvel idősebb volt, nagyon örült, hogy a nyarat náluk töltöm. Mari egyszerű kinézetű lány volt, kicsit sovány, hosszú barna haját mindig befonva hordta. A ház, ahol laktak a hegy tetején állt, kitaposott, keskeny, kanyargós ösvény vezetett oda, sokszor kellett megmászni, ha a falu központjába akartunk menni. Egyszerű kis parasztház volt az Övék, takaros és tiszta. Kialakítottak egy szobát, konyhát hatalmas kemencével, kamrát, a ház körül pedig füves udvar, kiskert, gyümölcsös, pajta és istálló állt. Első éjjel egyáltalán nem tudtam aludni, kavaroztam a gondolataim, és főleg az nyomasztott, hogy milyen lesz itt az élet.

Különösen meleg volt azon a nyáron. Elkezdődtek a hétköznapiak, reggel 6 órakor keltem, ami számomra eléggé fárasztónak tűnt, de később már megszoktam. Nem voltam egy törekeny lány, bírtam a kemény fizikai munkát. Ahol lehetett mindenben segítettem, reggel az állatokat kellett ellátni. A házköri munkákból is kivettem részem, ha kellett vizet húztam a kútból, takarítottam, fát hordtam és a veteményesben kapáltam. A legizgalmasabb feladat a tehének legelőre hajtása volt. Először Marival ketten mentünk, de mivel nem féltem az állatoktól, gondoltam egy merészet, hogy egyedül terelem őket a rétre. Tartottam attól, hogy majd nem fogadnak szót nekem, kitől kérek majd

segítséget, de ez nem következett be, jámbor, szelíd állatok voltak. A közelben lakó fiatalok szintén kihozták a jószágokat, több órán át tömték bendőjüket, de nekünk mindig résen kellett lenni, hogy el ne kóboroljanak. Itt ismerkedtem meg Öcsivel. Magas, szikár testalkatú, hullámos, dús, barna hajú fiú volt gesztenyebarna szemekkel, nem egy menő. de természetesen helyes és egyszerű. Ha szebb lennék, még azt gondoltam volna, hogy érdeklődik irántam, de Mari meggyőződése volt, hogy tetszem neki. Már az első találkozáskor nagyon szimpatikusnak tartottam, kedves, érzelmes, jószívű srácot ismertem meg benne, kellemesen telt az idő. mikor együtt voltunk.

Hosszasan beszélgettünk, nevetgeltünk, elmeseltük egymásnak céljainkat, de karunk ösztönösen minden percben összeért. Alig vártuk a másnapot, hogy újból találkozhatunk. Aztán este a környékre hirtelen csend borult, mindenki tette még otthon a dolgát, megfejték a teheneket, a felesleges tejet a faluközpontban levő tejcsarnokba kellett leadni. Semmilyen kihívás elől nem hátráltam meg. így a fejést is kipróbáltam, de sajnos elég rossz élményem volt ezzel kapcsolatban. Valamit nagyon rosszul csinálhattam, mivel a tehén úgy kupán vásott a farkával, hogy örökre elment a kedvem ettől a munkától. Én két kanna tejet vittem a csarnokba, az odavezető út a lejtős hegyoldalon, az erdő szélén húzódott. A többi társammal együtt vágtunk neki az útnak. Áthatolhatatlan sötétség borult ránk, a sűrű lombzat miatt az égi fények nem világították meg az utat, néha egy-egy gally csapódott az arcunkba. A vak sötétben egymást ijesztgettük, rémülten sikítoztunk, nevetgeltünk, de szép lassan a szemem hozzászokott a sötétséghez. Közben vigyázni kellett arra, hogy a tejet ne borítsuk ki, mivel ez kerese-ti lehetőség volt a családok számára. A tej leadása után vidáman tértünk haza. Megemléteném, hogy nappal az erdő csodálatos, a sűrű, magas, lombos fák levelei zöld függönyként ereszkedtek le, a nap-sugarak erős fénye a legkisebb résen is áthatolt. Itt szoktunk több fajta gombát szedni, az én kedven-cem a rökagomba volt.

A napok, a hetek viharos gyorsasággal teltek el. Egész nap az emberek sűrögtek-forogtak a házkörül, vagy a mezőkön, ahol éppen dolguk akadt. Megkezdődött a búza aratása, nyáron ez volt a legkeményebb fizikai munka, ilyenkor az egész falu összefogott. A kaszálást erős férfiak végezték, a tűző nap könnyörte-lenül égetett, az emberek teste izzadtságától fénylett. Feladatom volt a munkások szomjának oltása, ceglédi kannákból osztottam a vizet. A kaszásokat a marokszedő asszonyok követték, akik sarlóval, hajolva szedték fel a learatott gabonát, majd a földhöz ütögették és az előre elkészített kötéllel átkötötték. Ha nem vizet hordtam, akkor én is kötelet készítettem. Közben könnyebb sérüléseket szenvedtem, a szalma rendre megkarcolta kezemet, lábamat, a tarló bökte a talpamat, aminek napokig sajtogott a helye. Délben a perzselő nap elől a fák árnyékában ebédeltünk, egy kicsit megpihentünk, majd a nem szűnő hőségben folytatódott a munka. Én egy földkupac tetején fogyasztottam az ételt, amikor észrevettem, hogy a tányér szélén vöröshangyák mászkálnak. Csupasz lábamat összecsiszították, rettenetesen viszketett a helye, de a házilag készített gyógykenőcs gyorsan segített rajtam. Még a sötétedés előtt elszállították a kévét a földkről, teheneket fogtak be a szekér elé és a megrakott kocsit tetején fáradtan tértem haza. Másnap következett a kézi cséplés, mely a pajtában történt. A padoza-

ton szétterítették a gabonát, mindenki kapott egy botot, mely két részből állt, nyélből és ütőjéből, a kettőt szij kötötte össze. A nyélen a csépfaj forgott és ezzel kellett ütni a gabonafejeket, hogy a magokat kinyerjük. Ha a kalászban már nem volt szem, akkor ezeket összegyűjtötték, zsúpot raktak belőle vagy szalmakazlat. Ezekben a napokban annyira kimerültem, hogy már csak arra volt erőm, hogy bekúszsam az ágyba és aludjak. Szinte az egész napot itt tudtam volna tölteni, de nem tehettem, azt mondogattam magamban: legyél erős, szedd össze magad!

Minden házban volt kemence, a fűtés mellett elsősorban sütéshez, főzéshez használták. A házilag készített kenyér ízét ma is a számban érzem, általában egy hétre valót sütöttek. Egy alkalommal nemcsak vekni, hanem minden más is készült: lángosok, lepények, különböző ízű bukták. Teljesen ismeretlen volt számomra a kenyér előállításának folyamata, mivel a városban bementünk a boltba és megvásároltuk a kész kenyeret. A cipók készítésénél nem tudtam sokat segíteni, a lisztet egy fateknőbe átszitáltam, a többi műveletnél már csak megfigyelő voltam. A liszthez kovászt adtak és addig dagasztották, míg a tészta le nem vált a kezükről. A dagasztás a kenyérsütés legnehezebb munkája, ekkora mennyiségnél több órát is igénybe vett. A cipók megformálása után szakajtó kosarakban letakarva kelesztették, majd sütőlapátok segítségével a kemencébe rakták. Sok idő kellett a kenyér sütéséhez, de hatalmas, 4-5 kg-os kenyerek készültek. Már alig vártam, hogy bekaphassak egy falatot a meleg, ropogós kenyérből és hozzá egy bögre frissen fejt tejet igyák.

Minden nap volt izletes, illatos gyümölcs, a konyhakerti zöldségekből pedig egészséges ételeket lehetett készíteni. A tyúkok rendszeresen elláttak bennünk friss tojással, hússal. A tyúkölből nekem kellett összeszedni a tojásokat, egy harcias tyúkanyó meg is kapta a kezemet, kicsit bevérzett, de nem volt vészes.

A hosszú, fárasztó hétköznapiok után már mindenki nagyon várta a vasárnapot, ekkor tilos volt dolgozni. A rokonoktól kaptam ajándékba egy népviseleti dirndl ruhát, halványkék színű, az ujjja rövid és buggyos volt, még egy kis kötényke is tartozott hozzá. Amikor felvettem, a tükörbe belenézve megállapítottam, hogy nagyon jól áll rajtam. Reméltem, hogy Őcsinek is tetszeni fog. Minden vasárnap a falu aprajánagyja ünnepi ruhát öltött és a templomba sietett misére. Az itt élő emberek nagyon vallásosak voltak, sokat imádkoztak, meggyónták bűneiket, Istenhez fohászkoztak segítségért. Mise után a templomtéren az öregek beszélgettek, a gyerekek futkároztak, játszottak, de az ünnepi ebédre mindenki hazatért. Gazdagon megrakott asztal várt bennünket is. Utána eljött a várva várt pihenés a hűvös, csendes szobában.

A faluban az egyetlen szórakozóhely a kocsmá volt, ide jártak az öregek, fiatalok és a katonák vasárnap estétként. Marival mi is elmentünk, izgatottan vártam az Őcsivel való találkozást. A kocsmá zsúfolásig tele volt. Gomolygott a cigaretta füst. Az ital és izzadság szaga keveredett a levegőbe, de senki sem törődött vele. Egy-két pohár után mindenki jól érezte magát, harsogó zenére párok táncoltak. Őcsivel mi is kifulladásig roptuk. Csodálatos volt az este, de időre haza kellett menni. Őcsi hazakísért és a kapuban gyengéden végigsimította az ujjával arcomat. Zavarba ejtő feszült csend lett, de végül a fiú

lágyan magához ölelt és megcsókolt. Talán ez lehetett az első szerelem, nem tudom. Kibontakozni sajnos nem tudott, mivel eljött a hazautazás napja.

A következő évben boldogan és ön szántamból tértem vissza a kis faluba. Anyunak igaza lett, mindig jól éreztem magam ezen a helyen. Őcsivel sok éven át leveleztünk, aztán elköltözött nővére után Budapestre, néha meglátogattuk egymást. Azonban egy idő után megszakadt a kapcsolat, azóta sem tudunk egymásról semmit, csak emlékeimben él tovább. Az öreg rokonok halála után Mari férjhez ment, született két lánya, de ők is a legközelebbi városba költöztek. Ez egy különleges nyaralás volt számomra, nem a pihenésről, a szórakozásról, hanem a munkáról, az emberek szeretetéről, barátságáról és egy hatalmas tapasztalatszerzésről szólt, mely során megismertem a vidéki életet. Soha nem felejttem el a falusi élet szépségét, színeit, ízeit, hangulatát, a tiszta levegőt, a táj szépségét, s mindazt a sok kalandot, élményt, amit akkor átéltem.

Az idő múlásával megváltozott a világ, a tudomány fejlődésével minden átalakult. Ma a technikai eszközök uralják a mindennapokat, az embereken az érzelmi sivárság jelei látszanak. A fiatalok elhagyták a falvakat, de a természet vonzereje, tisztelete, szeretete ma már visszacsábítja őket. Egyre több család költözik falura, szívesen telepednek itt le, hiszen a falusi élet gyökeresen megváltozott. Felújítják házaikat, vagy újat építenek, a rendezett, takaros udvarokon pompázatos virágok nyílnak, a fű méretre vágva, a hátsó kertekben gyümölcsfák virágoznak, az ágyasokban konyhakerti növények hajtanak, egy-két helyen a baromfiudvar is megtalálható. Az utakon modern járművek, földművelő gépek jelzik, hogy megszűnt a nehéz kézi fizikai munka.

És az emberek? Felvették e modern világ ritmusát, kevés időt szánnak egymásra, az emberi kapcsolatok felszínessé váltak. A fiatalok digitális világban élnek, okos telefonon lógnak, online ismerkednek. Azt hiszem, mi idősebbek ezt már nem tanuljuk meg, de próbáljuk megérteni és elfogadni az ő világukat.

Hálával tartozom édesanyámnak, hogy akkor elküldött falura, mert csodálatos élményekben volt részem, amit a mai napig nem felejték el.

HŰSÉG ÉS HIÁNYA

Hűség az egyik legmagasabb emberi érték,
Erény, életelv megbecsülése, mérték.
Erős kapocs a szüleidhez, gyermekedhez, a
barátokhoz,
Önmagadhoz, adott igaz szavadhoz.

A hűség belső érzelmi biztonság,
Magunkra vett kötelék, szilárd bizonyosság.
Fűzhet a népedhez, szülőföldhöz, egy számodra
fontos helyhez,
Egy ügyhöz, hitedhez, mely közel áll szívedhez.

Tisztelet a társad, egy filozófia és annak képviselői
íránt.

Nem ad okot a félelemre, nézeted határozott és
szilárd .

Menedék a bajban és kitartásra készlet.
Ezáltal a hűség sok embert hőssé tett.

Példájuk Téged is még inkább kötelez,
Bátorságot ad, önfeláldozóvá edz.
Szenvedély, türelem, rendíthetlenség,
Erőd uralása természetes készség.

A hűtlenség nagy tanítómester
Testi – lelki – szellemi értelemben.
Figyelmeztet: társadhoz, elveidhez legyél mindig hű!
Ennek betartása nem mindig egyszerű.

A hűtlenség gyengeség, deformált szeretet,
Hiányérzet, mely más karjaiba vezet
Szeret, vagy nem szeret? – kínzó a kétség
Megnyugvást ígér az új, a vonzó szépség.

Közösséged elfogadhatatlan változása annak elha-
gyására készlet
A harag és kétségbeesés az ellenfélhez kerget.
Szándékkolt bosszú, düh és a gyűlölet,
Felzaklat, meggyötör, sokakat összetör.

Jellemet gyilkol, hazudni kényszerít.
A csaló legtöbbet önmagából veszít.
Ha a csábításnak bedólsz: csalódást, fájdalmat
okozol,
Sok Idő kérdése, míg végre kijózanodol.

A megértés megnyugtat és megerősít,
A tévút felvállalása helyes útra térít és újra felépít.
A hűtlen ember néha hűségesebbé lesz,
Igaz érték helyett pótlást már nem keres.

Hozzád való hűségem erős kapocs,
Cserébe – ha tudod– Te azt viszonzod.
Ha szeretsz, ezt könnyen megteszed,
Ha nem szeretsz, ígéretként szádra soha ne vedd!

KINCS

Kincs, ami rajtad, mint a bélyeg,
Ha elveszted, hiánya éget.
Kincs, amit kapsz, úgy is, hogy nem kéred,
Kincs, amit, ha szeretsz, soha nem méred!
Kincs, ami a kapcsolatban legdrágább erényed,
Kölcsönös lesz, ha a szerelmet vele éled.
Kincs, amit, úgy érzed, ajándékba kaptál,
Kincs, amit önzetlenül csak adtál, adtál...

Kincs, amit elveid szerint birtokolsz,
Ha nem kapod, okát magadban kutatni, - van rá
okod!
Ha már tovább adni nem tudod,
Hited vesztve önmagad, a másikat, vagy az egész
világot marcangolod.

Kincs, melynek igaz értékét hiánya mutatja meg.
Kincs, ami nem más, mint a hűséged!

Hűséged önmagadhoz,
Hűséged a szeretet Másikhoz,
Hűséged adott szavadhoz,
Hűség a legfőbb igazsághoz,
A hűség nem más, mint szeretet,
Hűségben élni boldogsághoz vezet!
Szeret? Nem szeret? – Ha e kérdés kínoz Tégedet,
Hűséget kényszeríteni nem, vagy csak formálisan
lehet.

Szíved parancsa hatalom,
Ha a szív szava hiányzik, magam az ügynek tovább
nem adom.

Kocsis Mária:

NEKED ADTAM

Az éjszakák, a nappalok
fájdalommal teli,
nyitott az ajtóm, nem jön be
rajta senki.

Elmúlt az ifjúság, vele a gond-
talan élet,
néha álmomban még látlak
téged.

Hazugság volt minden, amit
tőled kaptam,
mosoly az arcomon álarc volt
rajtam.

Bánatom belül, a lelkemmel
takartam,
minden szeretetemet félve neked
adtam.

Tudtam, éreztem, hogy rossz
úton járok,
ma már egyedül magamra
vigyázok.

Talán majd holnap, egy másik
életben,
rám talál a boldogság, s átkarol
véletlen.

Az álmok mezején járok,
csendesesen várok,
a messzeségben látom már az
új világot
legyünk barátok!

BÚCSÚ

Hajamon a kezed érintése,
melyben benne volt a szeretet
léte,
összeszorult a szívem, mire
felfogtam,
tőled végső búcsúzóul ezt
kaptam.

Szeretted mindig, úgy ahogy
tudtál,
a szeretet erdejében elbuktál,

makacsságod a trónról
letaszított...
késő, az élet neked hátat
fordított.

Találkozunk majd Isten színe
előtt,
nem álltad szavadat elmentél
előbb,
nem védtél meg az
egyedülléttől,
többé nem ölel át két karod
félton.

Gondolatod tudom most is
nálam jár,
a halál egyszer engem is
megtalál...
de jobb lett volna, ha én
megyek el,
s találkozónánk virágos réteken.

A MAGYAR KULTÚRA

NAPJÁRA

KIS ORSZÁGUNK

Mint tollpíhéket,
úgy fújta szét népünket
a fel-fellángoló vihar,
nincs olyan földrész,
ahol ne élne magyar.

Töredéke, amely itt él velünk,
kis nemzet lettünk,
de végtelen nagy
a szellemünk.

Tudósokat, művészeket adtunk
a
világnak,
bennünket mindenhol
szeretettel látnak.

Határaink megtépázva,
de erős lábokon állnak,
akik itt maradtak,
egymásra vigyáznak.

Szépül a vidék,
erős kezek tartják...
milyen szép is vagy te,
kicsi Magyarország!

Rügy pattan a fákon,
zöldell a határ,
csíráznak a magvak
a vetés már sarjad.

Ha lassan is,
de gyarapszik népünk,
boldogok vagyunk
és tovább együtt lépünk.

A világ összes földjén
zengve száll himnuszunk,
büszkéek vagyunk...mi
magyarok
összetartozunk.

IRGALMAZZ

Irgalmazz!
vétkeimet bocsátsd
meg...
én az elesett,
tőled
feloldozást remélek.

Irgalmazz!
elébed kéréssel járulok,
hibáimért, vétkeimért
senkit sem vádoló...
megbocsátásodért
zarándokolok.

Irgalmazz!
gyarló életemnek lassan vége,
szívemben, lelkemben
költözzön végre
béke...
mindezt tőled remélve.

Irgalmazz!
hisz te vagy a Mindenható...
hozzád érkezem
én a gyarló,
tőled remélek békét,
hisz te vagy a Megváltó.

Irgalmazz!
fejemet lehajtom,
kezemet imára kulcsolom,
térdet hajtok
előtted...
nyisd ki kapudat
mutasd meg
földön túli erődöt.

Vidovicsné Bene Erzsébet:

HŰSÉG

Rügyező tavasz, ágai szellőben ringó,
szépséges lányok között pattanó bimbó.
Nytított szemmel szemlélem a kebleket,
szívembe zárom a legkedvesebbet,
nemes lelkű, szerény, hűséges vagyon.
Rám talált a holtig tartó vonzalom?
Kalandozó szívem csábítsd nyugovóra!
Harcos, éles eszem vezess mindig jóra!

ÁDÁM BÁCSI

A kocsmában kótyagos fejét lógatja,
Ádám bácsi szívét egy mázsás kő nyomja.
Többször néz a boros pohár fenekére,
mint a drága neje ragyogó szemébe.

Kiürült már rég mind a boros hordója,
ennek felesége a megmondhatója.
Tény, hogy csak napjában kora reggel látja,
mert aztán később tompán vibrál látása.

Borissza ő, sokat ivott? Ez nem lehet!
Vajon hogyan vélekednek az emberek?
Méretes poharát tölti a lopóból,
ma délelőtt is már megártott a jó bor.

Könnyeitől telik meg a borospohár.
Barátom, cimborám, gyere velem, igyál!
Míg még egyet iszik, biz', négy - ötöt fizet,
barátot, cimborát szeme lát vagy tized.

Ám, de otthon végleg betelt már a pohár,
a kapuban felesége dühösen kiabál.
Szűk neked az utca? Lábad hogyan szeded?
Ádám, Ádám, vénségedre jöjjön meg az eszed!

Soós József:

CSILLAGCSÖND

I.
Én a dalt
nem tanultam
Mindig csak úgy jött,
s fűjtam

II.
Hajdanában
Lukács Antal
kovácmester
kormos műhelyében,
mezítláb,
klottgatyában,
balladát gyöngyöző
éjszakában,
a csengő-bongó
üllő fölött
szálldosó
csillagokat is
megcsodáltam

III.
Végül a csillag lehullván
fényes jelet húz a levegőbe,
s önnön emlékeként
hull tűzként a földre

IV.
Mindig minden újra eltört
és mindig örökre
Diót tör Anyám

1. TÁNCOL –
a Kerka tükrén
hóhullás-puhaságú
lágý alkonyi fény.

2. SÁRGUL –
sok öreg platán.
Lombjaik közt az Idő
Zúg, eső pásztáz.

3. HULLT SZŐRŰ ECSETEK –
Fenn az ég alját
retusálják hullt szőrű
ecsetek: nyárfák.

4. ANDALÍTÓ FÉNYBEN –
Kék ég, őszi csend s
mély. Ropog a kemény héj.
Diót tör Anyám.

GÖCSEJI ANZIX

Szilvalekvár ízűt kárál a tyúk.
Fanyar fugát hangolnak hizó
jégcsapok.
Idegen magvak fái nőnek gyepes
sírokon.

CSILLAG A HÓBAN

Csillag a hóban -
lépked egy cinke
Virít a mellén
tisza kis inge
Járása hulló
hópihe tánca -
Mesék világszép
királyleánya

TÉLI ESTE

felhő zenél fönn az égen
víz ködlik fel alig-kéken
szekér indul hétcsillagú
szellő rezdül, hó illatú

ég a földdel összecsendül
dermedt tájon néma csend ül

NAGYAPÁM

Foltos kabátját vállára vetette,
S az elárvult szekérrúdra ült.
Gerince roppant, halkan felszisz-
szent,
Melléből őszi szél füttyült.

Roppant tenyere, barázdált arca
- ő maga volt talán a föld!
Sóhajtott, fájlalta a lábát.
Mindig lázadt - magával pörölt

Dávid Ilona:

ÚTON....

Az eredeti, Vladimiri ikon talán 2000 éves, hosszú-hosszú, kalandos története van. Bizánci mester festette és onnan került a kijevi nagyherceghez. Az ikonok közötti egyedi ismertető jegye a kisdéd felénk néző talpacskája.

Sok másolat készült róla és az sem teljesen biztos, hogy amit a múzeumban ma őriznek, az az eredeti példány. A legelső talán elégethették a tatárok. A ma legeredetibbnek gondolt ikont többször restaurálták, ez látható a különböző korú festék rétegekből. A két archoz azonban soha nem nyúltak, azok eredeti állapotban vannak ma is. Az ikont óriási tisztelet övezte a hívók között. A legenda szerint a Vladimiri ikon előtti ima ereje határtalan. Sokszor megvédte az államot a tatár hordák dúlásától,

számos győztes csatában játszott szerepet. Lágvitja a szíveket, kibékíti az ellenségeket, csillapítja a haragot az emberekben. Csodálatos gyógyulások is kötődnek hozzá. Az én Vladimiri ikonom 2021-ben született. Nem hagyományos ikon-festéssel, hanem tűzzománc technikával.

Az ikonfestésről gyakran azt mondják, másolás. Az ortodox ikonok valóban hasonlítanak egymáshoz, mert nagyon kötöttek a formák, a stílus, a színhasználat, felirathasználat. Az ikonok inkább „újra értelmezések”, mint ahogy elmondja más versét a színész, vagy egy zeneszámot előad egy másik zenész.

Az ikonfestőnek mindig meg kell ismernie a lefesteni tervezeti alak történetét, csak akkor lesz lélek a festett képben. Kötelező ráírni betűkkel azt is, ki látható az ikonon, ettől válik csak ikonná. Felirat nélkül csak egy kép más!

Az ikonoknak történelmük van! Nem véletlenül, hiszen a legtöbb ikon évszázadokon át töretlenül járja az útját, írja saját történeteit.

Amikor megkértelek, hogy a kiállításra vidd be az ikonomat és majd hozd is haza onnan, nem gondoltam, hogy ilyen hosszan tartó lesz ez az út! Vicceskedve mondtam is zománcos társunknak, Áginak, hogy Pista megáll majd valamelyik kocsmában a képpel és elhagyja azt. Utána keresni, kerestetni kell. De ez nem baj, így az ikonomnak lesz majd saját története!

Nem várt módon, küzdelmesre sikerült ez a történet! Megbeszéltük, hogy kedden bemegyek az iskolába az ikonért, de te már hazamentél, mert nagyon köhögtél. Megbeszéltük a következő napot, szerdán újra mentem érte, de te ma magas lázzal hamarabb hazamentél. Covid!!!

Több mint nyolc hetet a kórházban töltöttél, az ikonom ez alatt bezárva egy iskolai szekrényben. Gyakran mondtam rá és rád gondolva, hogy őrizzen és segítsen ki a kórházból. Talán nem csak az orvosok, hanem az ikonom segítségével számított. „Az ikonok igazi titka a belőlük áradó figyelem!” Most, hogy visszagondolok, talán engem is őrzött! Nem engedte, hogy találkozzam veled, amikor te már beteg voltál. Óvott engem a személyes találkozástól és óvott téged a kórházban!

Az ikon, a vélekedések szerint „képbe foglalt imádság”. Az én imám, éretted, az ikonom volt! Többször érdeklődtem utánatok, de nem voltál még elég jól. Ha ez az írás hozzád kerül, az én ikonom cserébe ma hazatér! Van már saját története is!

A hazafelé tartó út 2022. január 31- én ért véget, három hónap után.

Gérczei Ildikó:

KÉTSÉGEK KÖZÖTT

Mersz-e még ébren álmodni,
tudsz-e még élni,
levegőt venni, nem félni?

Mersz-e még ölelni,
tudsz-e még nevetni,
levegőt venni, nem félni?

Mersz-e még szépre gondolni,
tudsz-e még hittel remélni,
levegőt venni, nem félni?

Mersz-e még jövőbe nézni,
gyermeked, unokád szemébe nézni,
levegőt venni, nem félni?

Mersz-e még, tudsz-e még a holnaptól nem félni?
Levegőt venni... nézni, nevetni, ölelni, álmodni,
remélni...

KAPUK ÉS ÉN

Sok kapu előtt álltam már meg.
Volt, hogy csengetés nélkül mentem be.
Volt, hogy csengetésre se vártak bent.
Volt, hogy megalázva mentem el.
Volt, hogy mosolyt hazudva fogadtak bent.
Volt, hogy fogvatartottként osontam el.
Volt, hogy sírtam, volt, hogy nevettem.
De...kapuk előtt megállni van merszem,
fejemet lehajtani sehol, semmikor sem kell.

ÁLMODOK...VÁGYOK...

Várom az estét, várom a Holdat.
Várom az éjjelt, vágyom az álmot.
Pörögnek gyorsan a megélt emlékek,
keresem köztük, amit megidézek.
Pillámra nehezen száll az álompor...,
lelkemben nehezen indul az elmúlt kor.
Hosszabb már az út visszafele,
rövid már az út az öröklét fele.

Álmomban ölelnék, nevetnék, szeretnék...,
álmomban derűs és optimista lennék.
Csodálnám a borostyánnal futtatott kastély falát,
ahová számtalanszor megidéztem sok-sok csodát.

Az a kastély nincs, csak álmomban,
csoda sincs... csak vágyamban.

Álmomban sehol sem viselnék maszkot,
szívemből mosolyognék, ha látnék ismerős arcot.

Ölelésre lendülne két karom,
mint, valóságban..., ahogy' akarom.
Álmomban harsányan szólna a tánczene,
peregnek-forognák, mint színes szárnyú lepke.

Álmomban mellettem tudom gyermekem, unokám.
Könnyet nem hullatni volna nagy boldogság.
Álmomban ott élhetne mindenki, ahol hazája van,
ahová leszületett, ahol az otthona van.
Az éjszaka rövid, az álom hamar szertefoszlik,
a nappal a hosszú, ahol a valóság megmutatkozik.
Elérni az álomhoz egy fárasztó nap után: nehéz.
Megélni a hétköznapokat, egy küzdelemmel felér.

Néha azt hiszem, hogy az álom valósággá válhat,
máskor azt, hogy a valóságban csak álmot látok.
Várom a Napot és várom a Holdat meglátni,
Vágyom az álmaimat valósággá válni.

(Majd)ha...

Ha messzire mész,
félek, hogy eltévedsz.
Félek, hogy vissza nem térsz,
ha messzire mész.
Ha közelemben vagy,
mosollyal várlak, látod.
Ha távolodsz, nem marad más az úton,
mint könnyeimmel áztatott lábnyom.

CSACSKASÁGOK... (?)

1. Írnék több verset is, de minek.
Vidámság lenne jó mindenkinek,
szomorú sorok nem kellenek senkinek,
a sorok egymásra hiába rímelnék.
Írni úgy jó, hogy van kinek...
így maradok - aztán - névtelen senkinek.

2. Lenne jó, ha lenne hó,
lenne sok-sok hógolyó.
Lenne jó, ha lenne szó,
lenne szó, ha lenne jó.
Lenne szép, ha szólna szép,
szólna szép, ha lenne szép.
Ölelnék, ha meglelnék,
ha meglelnék, ölelnék.
Örülnek, ha örülnél,
ha örülnél, örülnek...

Karát Istvánné:

LAKÓTELEP

Mint zöld arany smaragd közt
ragyogó ékkövek,
bújik meg a fák közt
a Landerhegyi lakótelep.

Még a régi nyit a szép
Kikelet köszönti őt dalolva,
hajnali fényben
a madársereg.

A kopár földet zöld bársonnyal
vonja be a Kikelet
s küldi az űr
a nagy meleg szelet.

Alig pár nap, s nyílik
a sok színű virág s
a házak közt kibontják
levelüket a fák.

Mint erdő mélyén megbúvó
szép ibolyavirág,
úgy ölelik a házakat át
zöldlomb u karjaikkal a fák.

Reggel rigófüttyre ébred a telep,
vadgalamb bugással kelteget.
Kopog az ablakodon,
megjöttem, jó reggelt.

Megjöttem, jó reggelt,
kérem az eledelt
kérem az eledelt,
s mellé a friss vizet .

Nyáron a lombok közt
rak a gerle fészket
az ablakból nézhetem
a kicsi gerléket.

Ősszel, mikor a lomb
rozsdás ruhában öltözik,
sok énekesmadár
délre költözik.

Nem marad itt már
csak a gerle, a rigó
ki azt fütyüli nekünk,
hogy huncut a bíró.

Végül egy őszi alkonyon
fehér lepelbe öltözik a táj,
a fehér hó alatt alszik
várja a tavaszt a határ.

GEBÁRTI PIKNIK

Júniusban csoportunkkal
a Gébárti tóhoz piknikezni
voltunk,
ahol jól érezte magát
maroknyi csapatunk.

Míg délelőtt az eső
sok helyen zuhogott,
mire a tóhoz értünk,
a nap fényesen ragyogott.

A tó vize a langyos szélben
csendesen fodrozott,
látóköriünkbe vadkacsák,
s egy hattyúcsalád úszott.

A partra kijövő kijöve a fűbe
keverték, közben a kicsik
friss, zöld fűvet
legeltek.

Ha bárki közel ment
a tópart felé s a
kicsik mellé ért, a
hattyúpár sziszegve védte kicsi-
nyét.

Négy óra tájban a
teraszra mentünk,
hol Dudás Gyula személyében
új csoportvezetőre leltünk.

Munkájára az Úr
segítségét kérjük,
hogy sokáig legyen
a csoportvezérünk.

A választás után
megszólalt a zene,
kiterjedt a tóra
a csoport énekének hangereje.

Hat óra tájt lassan
elcsendesedtünk,
s a jól telt nap után
csendben hazamentünk.

EGY NAP FALUN

Falusi embereknek
soha nem kell vekker,
mivel hajnalban
a kakas ébreszti fel.

Serken a gazdaasszony
kész már a reggeli
megy az istállóba
a Riskát megfejni.

Jászlába szénát dob,
hogy Riska is egyék,
amíg eszik, gyorsan
lemossa a tőgyét.

Egy-kettőre végez
tele van a sajtár,
a reggeli mellé finom
házi sajt vár.

Ébred a baromfi,
a földön kapirgál,
magot csipeget
vidáman káricsál.

Jöjjön szomszédasszony
menjünk a vásárba,
igencsak felment
a tojások ára.
A gyerekek is mennek
libát terelgetnek,
lent a patakparton
csirkegombát szednek.

Egy kis faluban
ilyen az élet,
a libák is jóllakottan,
lassan hazatérnek.

Elfáradt a nap is
lassan haza ballag,
Fülöp kutyánk megugatja
a felkelő holdat.

Lukács Éva:

SZŐLŐTŐKÉK

Még 2 sor van hátra, egyenesedett fel Pista bácsi a megmetszett szőlőtőkétől, s kabátujjával letörölte gyöngyöző homlokát.

Az öreg barackfáról az enyhe szélről, mint hópihék hullottak le a virágszirmok.

„Elhull a virág eliramlik az élet.....” jutottak eszébe kedvenc költőjének sorai.

Akkor is barackvirágzás volt, amikor Juliskát eljegyezte.

Be régen is volt: 54 tavasszal ezelőtt!

Sorkatonai szolgálatának 2-ik évét töltötte, s úgy gondolta a kis spórolt pénzéből megveszi a gyűrűket, s hűsvétkor eljegyezi Juliskát.

A falu legszebb lánya volt, s milyen dolgos, takaros teremtés!

Másfél év múlva megvolt az esküvő is, kis szerény lakodalommal.

Sokat dolgoztak, megvettek egy öreg házat, apránként felújították.

Közben jöttek a gyerekek: Julika, aztán Panka, s nem várva, de ajándékként 7 év múlva Istvánka.

Mennyi szépet, s mennyi keservet átéltek együtt az 52 év alatt!

De sokszor került Juliska a szorgalmas feleség, háziasszony és édesanya éjfélkor az ágyba, s reggel 1/2 6 órakor már készítette a tízórait az iskolába induló gyerekeknek, a munkába induló férjének.

Közben már kint az udvaron megetette az aprójószágot is.

Szemével végig pásztázta a kis birtokot, ott a szőlő végén az öreg cseresznyefa!

Abban a rossz évben, amikor elhullt az anyakoca, a cseresznyével roskadásig teli fa mentett meg bennünket.

Legalább 50 kiló cseresznyét eladtunk az egerszegi piacon, a maradékból meg pálinka lett, abból is jó kis pénz állt a házhoz.

Újra csettegni kezdett a metszőolló... hej, ezek a vén tőkék vagy 120 évesek, még nagyapám vette fiatal szőlőként.

Nini ez meg a Lakhegyi mézes!

Juliskám kedvence volt, már én ültettem kedvében járva drága feleségemnek.

Mint egy fénykép, megjelent előtte élete párjának mindig különlegesen ragyogó szeme, mint amikor alkonyatkor az Esthajnalcsillag felfénylik az égalján.

Ez a csillagfény egyszer aztán eltűnt örökre az asszonyom szeméből.

Isti, az egy szem fiúk, a legkisebb, az új autójával balesetet szenvedett.

„Nem Ó volt a hibás” – jött a hivatalos jelentésben. A fiunk 24 éves volt!

De aztán pár év múlva Panka, a kisebbik leány megajándékozott bennünk az első unokával. 4 kilós kisfiú, aki természetesen az "István" nevet kapta.

A meleg, őzbarna szemekbe kicsit újra visszatérni látszott a régi ragyogás....

Ezután megint szép évek voltak, de 7 hónapja egy éjjel valami szokatlan, furcsa zajra ébredtem.

Életem párja fulladva vette a levegőt!

Felráztam, próbáltam felültetni, de horkantva hörögött egyet és...

– „Hirtelen szívhálál” – mondta az orvos.

Azóta gyászba borult velem a világ!

Semmi nem olyan, mint régen!

Hiányzik mindene: a kedves mosolya, a főztje, a tisztaság, a rend a lakásban, s az esték a nagy közös ágyban, amikor átbeszélték a napot.

Gólyakelepelést hallott, felegyenesedve kereste az ismerős gólyapárt.

Hát persze, itt van a fészük a szomszéd villanyoszlopon, s hűségesen minden évben visszatérnek.

Valahol azt hallotta, hogy a gólyák, s még más madarak is nagyon hűségesek, egy életre választanak társat.

De sajnos az emberpároknál nem mindenki ilyen hűséges.

Mert egyszer, egyetlen egyszer én is megtettem, amire nem vagyok büszke, s ami miatt még ma is lelkiismeret furdalásom van, pedig már régen történt....

Hirtelen leszakadó nyári zápor volt, Pircsi, a mindig vidám szomszéd menyecske biciklizett hazafelé itt a hegyi úton, a szakadó esőben.

A pince eresze alól kiabáltam rá, hogy ne tekerjen tovább ebben a viharban, álljon be ide amíg csillapodik kicsit az idő!

Levette a víztől csöpögő kardigánját, alatta a pólója is átázott, aztán az történt...!!

Hmm!

Ma sem értem, miért, hogyan, irányíthatatlan férfi vágy?

Hiszen én Juliskát szerettem, mióta a házastársam más nőre rá se néztem!

Aztán utáltam magamat érte!

Vívódtam: bevalljam a páromnak, mi lenne a jobb?

Vajon megbocsátana-e nekem Juliska?

Szóvalan, befelé forduló lettem hetekig.

Rá is kérdezett a feleségem: „Valami baj van Pista? Olyan szótlan, kedvetlen, félrehúzódó vagy mostanában.”

Döntöttem! Mégis elmondom neki, ha kiróg, akkor is!

Vagy 3-szor nekifogtam, de mindig közbejött valami vagy valaki...!

Mi is az a hűség? – filozofáltam magamban.

Hűség a szülői házhoz, hűség egy munkahelyhez, kutyahűség a gazdájához, hűség a hazához, egy eszméhez, s a házastársi hűség.

De az ember botlik, hibát követ el!

Lehet, hogy az egyszeri még megbocsájtható, ha én magamnak nem is?

Vajon ellenkező esetben én hogy reagáltam volna?

Azóta is vissza-visszatér az önvád, pedig előtte is, de utána főképp még a lába nyomát is megcsókoltam, megfújtam a széket is ahova leült, még a szélről is óvtam.

Nagyon jó társam, párom, szerelmem volt!

Alkonyodott.

A tavaszi nap, mint jó pásztor utolsó bíbor sugara-

ival még végig pásztázta a völgyet, hogy utána lepihenjen a dombok mögött.

István bácsi felegyenesedett, kicsit megnyújtotta fájós derekát, s végig simogatta fáradt tekintetével a szépen megmetszett, katonás sorban álló szőlőtőkét.

Ni csak, itt a végén az oltott Izabella meg elmaradt! Pedig minden évben hűségesen megrakja magát finom nagyszemű szőlővel.

Odalépett, s pár csettintéssel megmetszette.

Aztán bement a takaros, rendben tartott kis pince konyhájába.

Begyújtott a gyorsan átmelegedő vaskályhába, kezét mosott, s jól megvacsorázott a házi kolbászból, és a finom otthon sült kenyérből.

Közben tekintete ráesett az asztal feletti falvédőre, amit még a nagymama hímzett lánykorában...

„Halvány sárga rózsák ha tudnál beszélni... „igen, Juliskám kedvenc virága, még a menyasszonyi csokrárt is ebből kérte.

Elmúlik gyorsan az élet! Mennyi minden történt az esküvőnk óta.

Kínézett még a csupa ezüstcsillagos tavaszi égre.

„No, vége a napnak, tegyük el magunkat holnapra!” – mondta félhangosan magának.

Itt alszom a heverőn a jó meleg dunna alatt, hisz maradt még tennivaló.

Mire elhúzta a függőnyt az ablakon, már puha, óvó mindent beborító lassan ereszkedő pára terült rá a völgyre.

Pista bácsi hamar elaludt.

Álmában Juliskája jött felé, fehér ruhában, ölelő karokkal, szemében a jól ismert csillagfényű ragyogással.

Odakinn az éjszaka halk léptekkel ballagott tovább a reggel felé, és a frissen metszett szőlőtőkék fázósan dideregtek.

Király Nagy Lászlóné:

ŐSZI KÉPEK

A szürke ég alatt
szürke madarak,
búcsúztatják a nyarat.

A szürke ég alatt
Az erdőt járom
Az ázott avar fanyar szaga
Orromba mar...

A fákat nézem
Nem szomorúak
Nekik meg van ígérve
A föltámadás, a tavasz.

Csúnya hangú madarak
Ide kiabálják a havat
S az édes hajnali nyári harmat
Most már keserű dérként itt marad.

Avart éget a szomszéd
Keserű füstje ide száll
Hideg van, fázom
Ölelj át, kérlek!
S ne mond azt, hogy
A lombtalan ágak fölé
Még fénykoronát dob a nap
De didergető már ez a fény
Pedig a szél az erdőszélen maradt.

Fenyőtű perceg kezemre
Borzongató a csönd
Vatta ködről álmodnak a fák

Itt minden aludni készül
Vagy halni talán?

A sudár fenyők alá
Bánatos fejem én is lehajtanám
S várnám, hogy egy tavasszal
szomorú szívemből
Majd kihajt egy kis virág.

RÉGES RÉGI SZERELEM

Hogy mondjam el ezt az érzést
Mit pontatlan szavak, csak
megaláznak
Ha te is nem érzel ugyanígy
Akkor minek is magyarázzam.

Hogy jó hozzád érni
Véletlen, akaratlan Bőröd az
ujjam vonzza
Kell, hogy simogassam
Nincs múltunk, jövőnk
Jelenünk is csak percnyi
Fikarcnyi semmi
S hogy ebből mennyit őrzünk
meg
Nem tudja senki.

Ajánlás
Ezért hát kedvesem
Becsüld az érzést
Olyan, mint a lepke szárny
Szépségét, vigyázva érintsd
Hogy le ne töröld himporát

EGY SIMA, EGY FORDÍTOTT

(egy kötőnév vagy költőnévtől)
Autóval jársz.

Egy fekete macska előtted
átszaladt.

ó jaj a babona!
ugyan már
Szerencséje volt a cicusnak: átért!

Amikor fiatal voltam
Gyönyörű, forró és szerelmes
Nem kellettem neked.
De hát barátom
Az idő gonosz
Leszel te is öreg, elhagyott
Vagy csak szomorú, esetleg beteg
S akkor majd!!!
Már nekem sem kellesz
Isten veled!
Nem hosszú ez, egyszerűen
elfelejtettek.

A lány gyönyörű, de nem puha,
buta
A legény sem csúnya, kemény és
nem ostoba
Először utálják egymást, majd
megszeretik
Itt a sablon, hisz regény
Élnek boldogan, s még tovább
Meg kell írni és a siker nem
remény

PO-LI-TI-CUS URAKNAK

Soha nem gondoltak még arra
Ki sárral dobál, annak
Sáros marad a keze

BANKÓ RÓBERT:

HÓEMBER-ORSZÁG

Az eredeti képet az újjal felváltta: Szabó Szonja

Hóember-országban is itt a tél,
Itt a tél itt a tél
De a hóember nem fázik és nem is fél,
Jönnek hozzá hó-tündérek, mosolyogva várja őket,
Gyertek ide kis Tündérek

Hóember-országban a hóemberek őrzik
a karácsony kertjét
Egy kis mókus meg egy kis nyúl
Törik meg a békecsendjét
Csodálkoznak azon amit látnak
Hóembert ők még eddig sosem láttak

Talán róluk hallottak a mesében
Gyerekek – Kinek mi jár most a fejében
A hóemberek talán őrzik a szeretet csillagát,
Vagy talán életre keltik a hóemberek mesevilágát?
Milyen kedvesek, hogy mosolyognak,
Jó kedvükben táncra perdül a Hold és a sok csillag.
Kis-gyerek hóember fenyőfát hoz,
Hisz ez is kell a Karácsonyhoz.
Nyuszi, mókus velünk ünnepeljete

Örüljete a sok szép hófehelynek

így köszöntik az Istent

Hóember-gyerekek állítják a karácsonyfát,
A felhők a hideg szél dalát fújják,
A szél kergeti a napot,
De a Hóember-gyerekeknek ez sem okoz bánatot
Hiszen nemsoká itt a szép Karácsony,
Csillogó hó-díszek fénylenek az ágakon
Csak a Csósz-hóember szomorú,
Ha a képet jól megnézed eltűnik róla a bú

Egyre nő és sűrűn hull a hó
Közben megjött Hóember-télapó

A sűrű fehér hó
Beborít mindent
Hóember-országban kis hóemberek

SZABÓ SZONJÁHOZ

A világon szinte minden embernek
egészségesnek és betegnek
egyaránt, meg van a maga baja gondja,
Téged csak egy kicsit ismerve,
képeidet elnézve - úgy gondolom
Csodálatos „Kis ember” vagy Te
Szabó Szonja

Úgy örülök a sikerednek,
hisz ez keveseknek adatik meg,
A „prima díjnak „ amit kaptál.
Amiért betegen is oly sokat dolgoztál.
A televízióban láttam képeid születését,
Az ember nem tudja eltitkolni,

fájó és szerető érzését.
 Oly jó, hogy az Isten
 neked annyi erőt ad,
 honnan van benned ennyi,
 kitartás, és akarat ?
 Mint a valóságos világ mely atomokból épül,
 apró kis pontjaidból összeálló
 a kigondolt, megtervezett kép
 ugyan úgy készül
 s épül fel,

És egyre csak szépül,
 s mint a hajnali természet kitárulkozik,
 Az ember csak elcsodálkozik !
 Az apró színes pontokban ott lakozik
 egy betegen is boldog alkotó lélek.
 Tiszta szíveimből azt kívánom neked,
 Alkotó kedved még sokáig ne érjen véget,
 Képeid kis építő kövei tovább gyűljenek,
 Had, ismerjék meg az emberek
 ezeket a gyönyörű képeket ,
 és ezt a kitartó,
 fájdalmasan, szeretni való
 csodálatos alkotó életet !

SZERELEM

Azon a csodás nap éjjelén
 Hintáztunk az öreg körtefán.
 Fogtuk némán egymás kezét
 Így adtuk át egymásnak.
 a Szeretet üzenetét .

Egy maroknyi Élet.
 Mikor megszületünk,
 Csak egy maroknyi kis élet
 Életünk.
 Hangos sírással jeleztük, hogy
 Érkeztünk.
 Nem halljuk még a világ dübörgő
 Zaját,
 Hallgatjuk anyánk szívének
 Dallamát.
 Csak egy maroknyi élet a születő
 Kisember
 Igaz, csak egy csepp vagy Te a
 Tengerben
 De igen itt vagy!

Megszülettél!
 De nem tudod szomorú vagy boldog világba
 Születtél.
 Anyád szüntelen gondoskodásával a jövőt
 Megérheted,
 Reméljük, hogy boldog lesz jövőd
 Életed!

HETVENÖT ÉVESEN

Hetvenöt éves lettem, sorsom eldőlt.
 Sokszor nehéz eldöntenem gyermek vagyok-e még,
 vagy talán már felnőtt.
 Gondolataimban vissza- vissza tér
 a boldog gyermekkor varázsa,
 a sok kedves emlék ,aminek nincsen párja.
 A szegénységben edzett és kipróbált szeretet,
 Mért nincs ez ma így,- ne kérdezd - nincs rá felelet.
 Mikor „ötvenhatban” a pincében összebújtunk sze-
 retettel,
 akkor a bajban, a családban erősödött az ember.
 Lelkemben ma is ott élnek a gyermekkori álmok,
 azt hittem, majd öreg korra nyugalomra találok,
 de, hajt űz ez a nyugtalan élet,
 s nem tudni meddig tart még, mikor ér majd véget.
 S addig dolgozz szeress és énekelj,
 a munka a zene s az éneklés volt eddigi életem,
 S nem törődöm a fájó háttal s lábbal,
 lelkemben még mindig ifjúság, s nyár van.
 Erős akarattal s megújult erővel még ma is hajnal-
 ban kelek
 dacolva a hideg széllel , a munkában sok örömet
 lelek.
 A természet csendjében lelkem madárdala szól,
 Nekem zenél a hajló ág, a bágyadt szellő,
 a kis rigó is nekem dalol.
 Félre a beteges búval Élvezd még e cseppnyi életet,
 s mit eddig nem értél el, talán utolérheted.
 Nem törődve az idő megállíthatatlan múlásával ,
 Az emberi élet kopásával,
 s, avval ,hogy melletted már sok barát feladta már,
 remélj szép jövőt, s te rád még szép jövő vár.
 Két gyermeket tisztességben felneveltem
 úgy tűnik férfi hivatásom véget ért,
 de azért oly sok mindent kellene tenni még !
 Segíts, s ne nyaldosd begyógyulatlan sebed,
 Az elmúlt idők igazságtalanságait meg úgy sem
 értheted.
 Életemben sok szép és fájó percek voltak,
 de a fejem felől a viharok az ég áldásából mindig
 elvonultak.
 Az élet nemcsak dobostorta s tejszínhab,
 magától nem nyílik a virág, nem terem a bab,
 Dolgozom míg eróm bírja, s ettől leszek hasznos
 talán,
 s, az idő valamikor vigasztalást hoz majd reám.
 Örülj, hogy nem vagy egyedül, körülvesz sok barát,
 Milyen jó kóstolgatni egymás vörösborát.
 Ifjú álmaid s vágyaid már rég romba dőltek,
 S nem lett belőle semmi.
 De ne add fel, neked is van még mit tenni!

Az évek marasztalhatatlan múlnak,
 de nem búcsúzom

sorsom szekerét még mindig saját magam húzom,
bár nem tudom merre visz és meddig tart az út,
életem kocsija merre, és meddig fut,
s ha a szekér egyszer majd halkán megáll,
az utókor benne ha kincset nem is,
de talán
majd sok hasznosat talál.

A LÉGHAJÓ

Az életem egy léghajó,
Magasan repülni, szállni volna jó
De túl magasra én nem szálllok,
Visszahúznak a homokzsákok.
Életemben egyensúlyozták repülésem,
Tartalommal megtölteni magam nem kíméltem.
Ó mily jó volt magasan repülni
A földi bajokat elkerülni
Reggel este s fényes nappal,

Kacérkodni az integető Nappal.
Szállni vidáman dombok, erdők felett,
Magányában az ember sok rosszat elfelejt.
Meddig tart még ez a múltó vidámság,
Mint a mesében a három kívánság.
Levegőm egyre jobban kezd fogyni már,
S léghajóm felfelé csak ritkábban száll
Már majdnem földközelpben szálllok,
Ekkor kellene a teli homokzsákok
Hogy egy kicsit repülni tudjak még,
Lássam a körülöttem elterülő kék egét,
De még mindig szállni vágyok,
Ki- kidobok egy-egy homokzsákot
Léghajóm egyre alacsonyabbra száll,
Igaz, repül még mellettem egy pár madár,
De lassan elfogynak a homokzsákok
Léghajómmal földre-szálllok!

Id. Bankó Róbert

Dr. Paczolay Ilona:

A BUSZOK ÉS VEZETŐIK

Ablakomon kitekintve
Buszpályaudvart látom,
És a buszok pontos rendjét
Kissé meg is csodálom.

Szárazföldünk busz-hajója
Jár sok közút-tengeren,
Vezetője irányítja
Megszabott időrendben.

Látja város, völgy-és dombsor
Útja vezet cél felé,
Fáradtságos út ez sokszor:
Felelős utasaiért.

Utasai életéért
És mindegyik, a buszért,
Melyet vezet és megtisztít,
Ha munkája véget ért.

Ez utóbbi igen fontos,
Főleg így, járványtájban,
Ne maradjanak kosz- foltok
Belül sem, a buszában.

Kialusznak alkonyatkor
A járgányok fényei.
Pihen végre a sofőr is,
Munka gondját leteszi.

Összetartó társaságban
Van közös kirándulás
Szabadságnak idejében,
Majd várja sok állomás.

Kik lesznek majd útítársak
Jönnek bérletesek is,
S váratlan találkozások;
Jönnek barátai is.

Pontos, gondos munka végén
Megérdemelten pihen,
Tél és hőség nem riasztja:
Időrendben menni kell!

A KERKA TÁNCEGGYÜTTES, LENTI

Perdül a sok szoknya, fordulnak
a lábak,
A lenti Kerkások vidám táncot
járnak.
Erdélyi Partium, Palatka ihlette,
Csattognak a kezek a combon, s
felette.

És még a zalai, a sárközi táncok!
Ezeknél szebbet tán még senki
sem látott..
Sok szép fiatal lány és az ifjú
srácok,
Elől táncol egy pár és követik
mások.

Tele lesz a színpad a sok dobo-
gással,
Sok fáradhatatlan sürgéssel-for-
gással.
Járják a kis cipők, s csizmák vad
ritmusban,
A közönség ámul, s végül vas-
taps csattan.

„Ezek a mieink” mondjuk mind
egymásnak,
Büszkék vagyunk rájuk, e szép
táncolásnak.
Tényleg, nem fáradnak, Sokat
gyakoroltak.
Dijakat vesznek át, elismerést
hoznak.

Kerka-Táncgyűttes hagyományt
is óriz.

Utánpótlás is jön több csoport-
ban máris.
Örömmel tapsolunk, szívünk
jobban dobog,
Felvidítnek mindig a Kerka-tán-
cosok.

TÉLEN

Ködös, fekete reggel
várom, hogy a Nap felkel,
s elkezdődik a nappal
gonddal és munkahaddal.
Ma nem jön madárdallal,
csak később, majd tavasszal.,
sajnos, csak tavasszal.

Jó tanácsok
Gyerekek, ezekre emlékezzetek,
eszetekbe vegyétek ezeket:
Mit mondott a Vatikáni Pápa?
Hát sorsunkról a Dalai Láma?
Hirdette Steinbach Püspök
Urunk is:
erősek vagyunk, ha gyengék
vagyunk is.
Sok gondjaink közt tudunk “ví-
zen járni”,
Krisztussal a mindennapjaink-
ban
nehézségeinknek ellenállni.

Anyaföldünk
Sóhajt a Föld, nem halljátok?
Nem is sóhajt, már kiáltoz:
hozz rendbe, ha tönkretettél,
sokszor erre emlékezzél,
s a rossz ellen tegyél, tegyél,
amit csak tudsz, mindig tegyél!

Stromajer János:

Hűség

A "Hűség" szó nálam egy fogalom.
Hogy e szó mit rejt magában, jól tudom!
Lehetek hűséges a hazámhoz,
Egy rég óta fenn álló baráti kapcsolathoz.
Van aki hűen-hűségesen ápol egy régi hagyományt,
Minek útjába semmi nem gördíthet akadályt!

A "hűség" szó szerte ágazó lehet!
Minden ember másként éli ezt meg!
Nálam e szó , elsősorban a párom iránti hűséget
jelenti.
Ezt az érzést a szívemből semmi ki nem billentheti!

Hűséget esküdtünk közel 50 éve.
Volt ebben a néhány évben bizony jó is, rossz is,
ami csak beleférhet.
De mi nem adtuk fel, hiszen a "hűség" szó kötelez!
(na és persze a szeretet)
Míg a szívem dobog, én "hűséges" leszek"

Mindennapok a nyugdíjas klubban

Tavaszi zöld, nyári piros, téli fehér, őszi kék,
Kerületünk legjobb klubja az angyalföldi ŐSZIKÉK.

Itt élnek az örökifjú, örökmozgó őszikék,
Kecsések mint erdőben a fűrge lábú őzikék.

Odahaza télen-nyáron sűrögnek és forognak,
Tesznek-vesznek, sütnek-főznek, itt-ott fáj, de mo-
zognak.

Klubnapokon korán kelnek, nagysietve elmennek,
Üldögélnek, cseverésznek, pletykálgodnak, pihen-
nek.

Ifjakkak és időseknek egyaránt a RAM bázis,
Benne lenni jólesik, mint alvásban a „REM” fázis!

Katival a fitness-torna kacsatánccal végződik,
Minden sikkes mozdulatban ügybuzgalom érződik.

Kacsatánctól felhevülünk, télidőben sem fázunk,
Magunkban még dudorászunk, hazafelé kacsázunk.

Kellemes a Meridián, nincsenek nagy kínjai,
Fitt leszel és egészséges, mint egy öreg kínai.

Nagyon sokan élnek vele, kitűnő a gyógytorna,
Ebből bizony néha-néha kicsit több is jó volna.

Kedden nagy a várakozás, érkezik a gyögmasször,
Izom lazul, vállcsont roppan, lekopik a pókhasször.

Irodalmi rendezvényen soha el nem szunnyadok,
Író, költőt megismerni sietnek a klubtagok.

Havi egyszer - olykor kétszer - csütörtökön délután
Magyar nótát kerget a szél, ajkunk csüng a nótafán.

Nótás-dalos délutánnak igen nagy a keletje,
Lelkes klubtag énekelget, vagy csak dűdöl, nevetve.

Kicsi a kút, kerek is, akácos út visz oda,
Babám lábán rámás csizma – magyar nőta tanoda.

Zenebarát zenét hallgat, játszik a nagy zenekar,
Olyan nagy a zenebona, majd mindenki „nagyot”
hall!

Táncoktatás magas fokon, kiváló a tánctanár,
Sok botlábú férfiember táncot lejt vagy táncot jár.

Faggatnak egy kókadt férfit: modern táncot Ön se
lejt?
Mégis nagyon megbecsülik, nem mondják rá: Ön
selejt!

Keresztretjvényt fejtegetnek bájos hölgyek, asszo-
nyok,
Világunkról mindent tudni agybódító jó dolog.

Társasjáték, kártyaparti, olykor-olykor agytorna,
Agyunk mindig friss maradjon, hát ez bizony jó
volna!

Korosodunk, idősödünk, megritkul az ágytorna,
Lekopott a fránya vessző, ez maradt: az agytorna!

Csütörtökön jó a fodrász, hóna alatt retikül,
Rendbe hozza frizuránkat, ráadás a pedikűr.

Lábápolás = kúr a pedi, kézápolás = kúr mani,
Hazamegyünk gondozottan, nem kell hozzá sok
„money”.

Kedden itt a doktor „bácsi”: hasznos tudást tolmá-
csol,
Tiszta szívvvel megfogadjuk nekünk amit tanácsol.

Kevesebb zsír, NO szénhidrát, tiszta víz meg fekete,
Aki így él, karcsú marad, nem lesz nagy a seneke!

Stromajer János:

MINDENNAPOK A NYUGDÍJAS KLUBBAN

Tavaszi zöld, nyári piros, téli fehér, őszi kék,
Kerületünk legjobb klubja az angyalföldi ŐSZIKÉK.

Itt élnek az örökifjú, örökmozgó őszikék,
Kecsesek mint erdőben a fürge lábú őzikék.

Odahaza télen-nyáron sűrögnek és forognak,
Tesznek-vesznek, sütnek-főznek, itt-ott fáj, de
mozognak.

Klubnapokon korán kelnek, nagysietve elmennek,
Üldögélnek, cseverésznek, pletykálgodnak, pihennek.

Ifjoknak és időseknek egyaránt a RAM bázis,
Benne lenni jólesik, mint alvásban a „REM” fázis!

Katival a fitness-torna kacsatánccal végződik,
Minden sikkes mozdulatban ügybuzgalom érződik.

Kacsatántól felhevülünk, télidőben sem fázunk,
Magunkban még dudorászunk, hazafelé kacsázunk.

Kellemes a Meridián, nincsenek nagy kínjai,
Fitt leszel és egészséges, mint egy öreg kínai.

Nagyon sokan élnek vele, kitűnő a gyógytorna,
Ebből bizony néha-néha kicsit több is jó volna.

Kedden nagy a várakozás, érkezik a gyögymasször,
Izom lazul, vállcsont roppan, lekopik a pókhasször.

Irodalmi rendezvényen soha el nem szunnyadok,
Író, költőt megismerni sietnek a klubtagok.

Havi egyszer - olykor kétszer - csütörtökön délután
Magyar nótát kerget a szél, ajkunk csüng a nótafán.

Nótás-dalos délutánnak igen nagy a keletje,
Lelkes klubtag énekelget, vagy csak dúdol, nevetve.

Kicsi a kút, kerek is, akácos út visz oda,
Babám lábán rámás csizma – magyar nóta tanoda.

Zenebarát zenét hallgat, játszik a nagy zenekar,
Olyan nagy a zenebona, majd mindenki „nagyot” hall!

Táncoktatás magas fokon, kiváló a tánctanár,
Sok botlábú férfiember táncot lejt vagy táncot jár.

Faggatnak egy kókadt férfit: modern táncot Ön se lejt?
Mégis nagyon megbecsülik, nem mondják rá: Ön selejt!

Keresztrejtvényt fejtegetnek bájos hölgyek,
asszonyok,
Világunkról mindent tudni agybódító jó dolog.

Társasjáték, kártyaparti, olykor-olykor agytorna,
Agyunk mindig friss maradjon, hát ez bizony jó volna!

Korosodunk, idősödünk, megritkul az ágytorna,

Lekopott a fránya vessző, ez maradt: az agytorna!

Csütörtökön jó a fodrász, hóna alatt retikül,
Rendbe hozza frizuránkat, ráadás a pedikűr.

Lábápolás = kúr a pedi, kézápolás = kúr mani,
Hazamegyünk gondozottan, nem kell hozzá sok
„money”.

Kedden itt a doktor „bácsi”: hasznos tudást tolmácsol,
Tiszta szívvel megfogadjuk nekünk amit tanácsol.

Kevesebb zsír, NO szénhidrát, tiszta víz meg fekete,
Aki így él, karcsú marad, nem lesz nagy a seneke!

Új program a kék-egészség, tiszta szűrővizsgálat,
Minden urat, bájos hölgyet szakemberek vizsgálnak.

Így szól mától a jó tanács, nem kell hozzá merészség,
Megvizsgálva, jól megsűrve - tisztaság = kék-egészség.

Fortélyaink filléresek, hirdetik a szervezők,
Fokozott az érdeklődés, lázban égnek mind a nők.

Számos klubtag fáradozik, vágyait hogy kiélje,
Csütörtöki lehetőség: megunt holmik cseréje.

Mit nem tudunk elcsereálni, rajtunk marad délután,
Sebaj, majdcsak kisorsoljuk valamelyik tombolán.

Lelkesedünk minden szépért, kirándulni csodajó,
Zircen jártunk s Pannonhalmán, repített a nótaszó.

Velencén vagy Velencében? Nagy merészet gondolánk:
Leutaztunk. Jót nyaraltunk. Ki látta a gondolánk?

Kerületünk határában hömpölyög „a” nagy folyó,
Úti célunk: Kopaszi-gát, odavitt egy kishajó.

Színházba is sűrűn járunk kedvezményes jegyekkel,
Menyem s fiam aggodalmas, mi légyen a gyerekkel.

Márciusban itt a Nőnap, férfinépség ünnepel,
Eszünk-iszunk, nótázgatunk „Nem megyünk mi
innen el!”

Megültük a férfinapot, ünnepeltek száma: hét,
Hatvanhárom nő köszöntött, híztunk is egy picikét.

Mert nálunk a férfiember kényeztetett ritka kincs,
Hisz egy sármos férfiúnak - tudott dolog - párja
nincs.

Kriszta a mi gondviselőnk, lányunk, hűgünk, főnökünk,
Amit szabad s amit lehet, mindent megtesz minékünk.

Százkét éves Anci nénénk, manökenek mehetne,
Jóegynéhány klubtagunknak nagymamája lehetne.

Beköszönt a szép Szilveszter, sereglik a klubtagság,
Vonzó hölgyek, fess férfiak, kezdődhet a vígasság.

Tavaszi zöld, nyári piros, téli fehér, őszi kék,
Túlzás nélkül szuperklub az angyalföldi ŐSZIKÉK.

Alföldy Zsolt:

NELLY

Egy kutya két élete (igaz történet)

A kezdet

Kicsit nehezen ébredt a nap ezen az Újévi reggelen a kis somogyi zsákfalú fölött. A keleten magasodó dombok mögött mintha gondolkodott volna, hogy érdemes-e előbújni, új napot, sőt új évet kezdeni. A szilveszteri tűzijáték-örjögés miatt még sötétszürke füstfelhő úszott az égen, megrekedve szél híján a völgybe zárt településen. Egy háznál, ami idelátzott, egyedülként még hagyományosan fűtöttek, a kémény látványos füstöt pipált, ami a szélcsend miatt szép függőlegesen felfelé szállt egy darabig, majd kissé tanácstalanul szétterült, hozzákeveredve a sötétebb tűzijáték-füsthöz. Az égen szürke-rózsaszín felhőcskéek próbálták folytatni útjukat az ég országtáján. Pár napja havazott, ezért az amúgy sem csúnya táj még biztatóbb látványt nyújtott, bár csak pár centis volt a manapság hiányolt hótakaró.

A barnás, téli álmukat alvó erdők fáihoz ez kellő, szemnek kellemes háttérrel biztosított. Ahogy kissé álomittasan kiléptünk az ajtón – mert hát azért mi is kivártuk az elmaradhatatlan pezsgős koccintást –, szinte visszahőköltünk. Termetes, barátságos kutyus fogadott farkcsóválva. Az ajtó előtt leült, meleg barna szemeivel várakozón nézett ránk.

– Üristen! – kiáltott fel a feleségem – ez meg hogy került ide?

– Nyilván úgy, hogy nyitva volt a nagykapunk. – mondtam.

Később kiderült, hogy ez sorsszerű találkozás volt, de akkor még tettük a dolgunk: kikerült a hirdetés a helyi és a szomszéd falu hirdetőtábláira, feleségem kötelességtudóan kiírta: „Kedves Gazdám! A Fő utca 45. szám alatt várom, hogy értem gyere. Kaptam enni, inni, nem zavartak el. Ha hiányzom, gyere értem!”

Mit mondjak? Nemigen hiányozhatott, nem kereste senki. A rejtély csak később oldódott meg: nem a szomszéd faluból, hanem az eggyel távolabbiból menekülhetett el, mert ott láttunk hasonló házőrzőt, vagyis több mint 10 km utat tehetett meg rémült rohanásával, önző, év végi szórakozásunk miatt. Mit volt mit tenni, nem szaporítom a szót, nálunk maradt. Következésképpen megdézsmálta a macskák eledeletét, de azért kikövetelte a saját kis táplálékát is. Egy időre a meglévő kutya-kenneleink egyikébe zártuk, ahol a szomszéd ketrecbe társa is akadt, egy ajándékba kapott keverék kutyus. Erről a csúnyánka, ámde igen okos jószágáról még lesz szó.

A találkozás

Eltelt tíz nap, csendes téli idő volt. A nap sütött is, meg nem is, olykor kikíváncsiskodott a szürke felhőpamacsok közül, majd szégyellősen-fázósan visszabújt. Beletörődtünk, hogy ez a menekült jószág már nálunk marad. A lányom és az angol vejem, kerülve a karácsonyi zsúfolt repülőjáratokat, mostanra időzi-

tette hazalátogatását. Megérkezésük után első útjuk a 'birtok' körbejárásához vezetett. Ez a (majdnem) szomszéd telket jelentette, ahova szintén erős kaptatóval lehetett feljutni. Ellenőrizték a felújított prészházukat, ami ugyan szőlő híján csak amolyan félrevonuló pihenőhely volt, ahonnan jó időben a nagy diófa árnyékában teázgatva lehetett gyönyörködni a túloldali panorámában. A hó még tartotta magát, jó keményre fagyva, ezért mikor emiatt – na meg a sok fagyott vakondtúrás miatt – óvatosan lépdelve ereszkedtek lefelé, már a mi szőlőnkben, nagy meglepetés érte őket: egy méretes, kissé bozontos, bohókás kutya szaladt eléjük vidáman. A leányom, aki gyermekkorra óta nemigen örült a kóbor kutyáknak, most ezt teljes nyugalommal, félelem nélkül fogadta. (Az első, már-már férfiasnak mondott káromkodása is kis gyerekkorában egy utcán kóborló kutya miatt hangzott el a pici száján.)

– Ó, pont ilyen kutyára vágyok! – szaladt ki leányom száján. Az akkor még névtelen jószág a közepesnél nagyobb méretű, fekete és aranybarna inkább hosszú, hullámos szőrzetű eb volt, pamacsos lábakkal. Súlya kb. 30 kg lehetett, lány, azaz szuka. Okos barna szemeivel, intenzív fark-ventilátorozás közepette várakozón nézett a fiatalokra:

– Ugye kellek nektek? – kérdezte a maga módján.

Némi tanakodás után bejelentették, hogy nekik ez a kutya kell. Ekkor még ők visszamentek Angliába, mi pedig megtettük a kötelező köröket: kis könyv, oltások, féreghajtás stb. Kissé fel is kellett javítani a kutyakisasszonyt, mert akkor még elég soványka volt. Szakemberek olyan 1 évesre becsülték a korát, gyermekeink ettől kezdve a találkozás időpontját tekintették Nelly születésnapjának. Mert hogy időközben megtörtént a névadás is, buszon ülve szinte egyszerre mondták ki a nevet: egy ilyen nagy és bohókás kutyának csak Nelly lehet a neve.

Fiataljaink nem nyugodtak bele, hogy nem tudnak semmit erről a fajtaról, ezért az angliai nagymama réges-régi kutyás könyvét kölcsönkérve kinyomozták, hogy Nellyjük egy régi német házőrző fajta lehet: 'Hovawart' névre hallgat. Minden külső, belső tulajdonságaiban rá lehetett ismerni: barátságos, huncut, vicces, szereti a gyerekeket, utazást, játékokat, pancsolást a vízben. Egy időre majdnem eltűnt a fajta, de lelkes német tenyésztők újjáélesztették, 5 más fajtát bevonva a feljavításba. (Ez azóta már internetes keresőkben is megtalálható.) Sajnos az is stimmelt, hogy gyakran begyullad a szőrös, pamacsos füle, ezért gyakran megfordultunk a közeli állatklinikán. Ebbe az volt az egyedüli jó dolog, hogy nem kellett feltuszkolni az autóba, szinte repült a hátulsó részbe. Előző gazdájánál nyilván sokat kocsikázott. Később kiderült, hogy ennek volt gyakorlati haszna – de ne siessünk annyira előre.

Felmerült az ötlet, hogy jó lenne egy ilyen kutyától utódokra is szert tenni, de minden kísérlet Nelly ellenállásába ütközött. A kiszemelt völegénynél (ami egy szép német juhász volt) kutyánkat a tápos zsák jobban érdekelte, mint a nyalka kutyalegénny, később pedig a háza tetejére menekülve kerülte el többi udvarló kezdeményezését. Így aztán jóval később, állatorvosi javaslatra ivartalanítva is lett szegény.

A mi jövevényünk egy darabig még csak velünk volt, hisz örökbefogadó szülei akkor még Angliában éltek. Nem szeretett egyedül lenni, minden elképzelhető helyről és módon kiszökött, társaságot keresett. Hol máshol találta volna ezt meg, mint a helyi 'napközi-ben', azaz a vendéglátóipari egységben. Néha aztán a nagy barátkozásnak, játéknak egy-egy sör is áldozatul esett. Ezt a 'kocsmázást' – amit később előkelőbb angliai 'pub'-ok látogatása váltott fel, élete végéig megtartotta, már sörborogatás nélkül. Vendéglátós gazdái lehettek? A már említett keverék-kutyus barátja sem tudta maradásra bírni. Azért egy kis áru-lásra hajlandó volt:

– Bogi, hol szökött ki ez a pizok Nelly? – kérdezte a feleségem. Erre Bogi (Bogár) odaszaladt, és meg is mutatta a kirágott lyukat.

Ám eljött az idő, gyermekeink tudtak itthonról, számítógépen dolgozni. (Nálunk akkor még ismeretlen volt a 'home office', otthonról dolgozás fogalma.) Így hát mellénk költöztek, Nelly már csak az övék volt. Folyt is a nevelése, tanítása, virsli jutalom falatokkal. Közben állandóan kellett kerítés toldozni, foltozni, mert a kutya továbbra is szabaduló művészt játszott. Előfordult, hogy a szőlőhegyről hozták vissza, köszönhetően az előrelátóan a nyakába akasztott, névvel, címmel, telefonszámmal ellátott bilétának. Pedig sokat sétáltatták gazdái a kies somogyi erdős dombok között. Volt, aki ezt nem nézte jó szemmel, szová téve, hogy megzavarják az erdejének vadjait. Pedig Nellyt, mint született házőrzőt hidegen hagyták az erdő lakói.

Akadtt azért két esemény: egy nyúl után tessék-lás-sék utána futott, de hamar feladta.

Volt azért egy komolyabb kaland is, ezt a hitelesség kedvéért a lányom szavaival idézem fel:

„Hideg téli nap volt: a dűlőutak keréknyomaiban be volt fagyva a víz, keményen ropogott a fagyott hó a lábam alatt. Egyedül vittem Nellynket a szokásos egészségügyi sétára. Eleinte a már többször bejárt útvonalon mentünk, a helyiek által csak 'Vaskapu'-nak hívott mély bevágásban. Ez után kétfelé vezet az út: jobbra a szomszéd község szőlőihez, balra ki, a szántóföldek felé. Ezúttal balra fordultunk, ahol egyre ritkásabbra válik az erdő, onnan hamar oda lehet érni az épp alvó búzaföldekhez.

Lépdeltünk a kőkénybokrok szegélyezte úton, mikor látom ám, hogy igen erősen szimatol, csak úgy issza az eddig ismeretlen szagot. Egyszer csak hirtelen megtorpan egy fa mellett nőtt bokor előtt. Csak azt látom, hogy egy nagy sötét halom nagyot horkantva, méltatlankodva felemelkedik. A kutya hátrahököl: most lát először egy nála erősebb, hatalmasabb állatot testközlelől. Le volt nyugőzve, nem menekült el, de azért biztos távolságból nézte, ahogy a pihenésében megzavart vaddisznó elkocog. Én meg sem merem mozdulni, még a lélegzetem is visszafojtottam, mikor rájöttem, mi történt. Nekem ez kissé félelmetes eset volt, Nelly bezzeg nagyon lelkes volt végig hazafelé, úgy tűnt, szinte élvezte: ez aztán a KALAND!”

Eljött azonban az idő, gyermekeinknek vissza kellett menniük Angliába, családi, és munkavállalási okokból. Nellyre mindenképp igényt tartottak, hisz már régen hozzájuk nőtt, ragaszkodó hűséges társuk lett. Kiderült, hogy a repülőszállítás túl sokba kerülne. Így hát megkezdődtek az előkészületek az autós kiutaztatásra: oltások, igazolások beszerzése itthon. Ezenközben autókeresés folyt a Szigetországban, olyan autóra volt szükség, amiben kényelmesen elfér hátul egy nagy kutya. Egy kombi jellegű járműre sikerült is szert tenni, amivel először onnan ide utazva, innen már a kutyával visszamenve megoldódik a szállítás. Nem irigyeltem szegény angol vejem: át egész Európán, oda-vissza egy jobb kormányos autóval...

A nagy napon meleg, párás idő volt: az égen komoly felhőhabok növegttek kicsit ijesztően, gondolkodtak, hogy összeálljanak-e valami komolyabb zivatarrá. Már a bepakolás izgalmat hozott a kutyának: miközben gazdáik hordták ki a bútorait, állandó nyugtalan szaladgálással jelezte: kifinomult ösztöne érzi, hogy nagy dolgok vannak készülöben. (Normál esetben ilyenkor a lehető leghűvösebb helyen békésen szunyókált volna.) Talán félt, hogy megint itt hagyják? Most aztán volt haszna, hogy hozzá volt szokva az autós utazásokhoz! Szerencsésen megjárták, persze úgy, hogy félúton németországi, kutya-barát barátaiknál egy éjjel megpihentek. És hogy viselte Nelly az utat? Talán neki volt a legjobb dolga: neki volt a legnagyobb helye az autóban, úgyhogy a nagy kényelemben szinte végig aludta az utat. Igaz, minden lassításnál, megállásnál reménykedve felemelte nagy buksi fejét, hátha megérkeztek. A vejem hősiiesen vezetett, lányom a berendezések közepette szorongott: dugig volt az autó. És nyár volt a javából, negyven fokhoz közelített sok helyen a hőmérő, végig Európán. A legrosszabb a kompos átkelés volt: a hőség ellenére a kutyának lent kellett maradni a hajó gyomrában, az autóban. Ezt leányom meglehetősen nehezen viselte: szeretett kutyájuk még hógutát kap. De aztán egyszer csak feltűntek Dover legendás fehér sziklái, kiszállhattak. 16 fok volt, a megviselt kutyus igazi komfort hőmérséklete. Sétáltak is egy jót a továbbindulás előtt.

A Szigetország így fogadta legújabb közép-kelet európai bevándorlóját.

Gondtalan évek

A fiatalok új otthonuk berendezésekor minden mást megelőzött egy komfortosabb kutyaház beszerzése. Mindaddig az volt Nelly lakóhelye, mígnem egy őszi éjjel ott is volt tűzijáték. A lányoméknem voltak otthon, hazaérve a lakásban egy kissé viharvert kutya fogadta őket, még kicsit vérzett is a pofája is. Volt ugyanis egy szűk macskabejáró a hátsó ajtón, amit Nelly teljes erőbevetéssel kirágott-szagatott, gondolván, hogy ennek a durrogásnak fele sem tréfa, jobb odabent. Mivel a tűzijátékok hetekig folytatódtak még egy angol ünnep miatt, mit volt mit tenni, ettől kezdve szobakutya lett. Remek helye lett a konyha egyik

sarkában, ott elégedetten heverészhett. Nem kínozták izületeit a hűvös, párás angol éjszakák. Igazán szeretve, gondoskodással teltek napjai, lett is néhány furcsa étkezési szokása, akár vegán is lehetett volna. Beszállt például a zöldborsó fejtésbe, természetesen el is fogyasztotta a 'munkadarabot'. Hasonlóan jártak a diótörésnél is: kiszimatolta a diót és foggal feltörés után szépen megette a belet. A sültkrumplit pedig haláláig szerette, jórészt emiatt rohamozta meg a már említett 'pub'-okat: megérezte az illatát, aztán aló-mars, be a kocsmába, ahol jóféle barna sörök is díszítették párás korsóikban az asztalokat. Legérdekesebb azonban az ötórás teázási szokása volt: Nelly is kikövetelte magának az ebben való részvételt, igaz, tejjel kissé jobban ellátott formában.

Egyedül az utcai szemlélődés hiányzott neki, amiben korábban, itthon része volt. Kárpótlásul gyakoriak voltak a nagy, közös séták, például a közeli, legendás sherwoodi erdő maradványában. Itt még kis patakot is talált Nelly a pancsolásához. Nagyjából havonta a fiatalok hosszabb kirándulásokra mentek, 'Ismerd meg Angliát' címszóval. Természetesen Nelly velük volt, mondanom se kell, mennyire élvezte ezeket az utakat. Az erdős, dombos vidékeken (mintha csak régi otthonában, Somogyban lenne) kedvére szaladgált, szaglászott, ha éppen hó volt, hempergett benne. Arról nem is beszélve, milyen boldogan tapicskolt a tengerben, és itta be a halászhajókról terjengő friss fogás illatát. Aztán mikor éhségüket csillapítani gazdáival betértek egy kocsmába, ő volt az első, aki bevonult, és jólnevelten a kandalló előtt várta a 'véletlenül' leeső falatokat. Itt alakult ki kedvenc étele, a 'Fish pie' névre hallgató étel-költemény, ami háromféle halból, garnélarákból és tejszínes burgonyapüréből áll. Később ezt az ételt kapta mindig a születésnapjának kinevezett januári napon.

Leszálló ágban

Telt-múlt az idő, a mi Nellynk se fiatalodott. Az esti játék azért nem maradt el, és kijárt napi két séta is.

Molnár István:

A KÉT KISUNOKÁM

Az én két kis unokám a Viola és Patrik, akiknek én szeretnék sok mindent megadni. Ha nem látom Őket, hiányoznak nagyon! Ha defektes a biciklim, hát elindulok hozzájuk gyalog.

Né cinkeljél Papa, hagyjál békén Papa!
Mondják mind a ketten, de énnékem ettől nem megy el a kedvem!
Imádom én Őket, de még föl nem fogják
pár év múlva már ezt mind a ketten tudják!

FELESÉGEMHEZ

Mari az én kicsi párom
Néha-néha megpirongat,
de én ezt nem bánom.
Mondtam is én neki: idefigyelj Mari!
70 éves lettem, 'mit nehéz kimondani.
Odabújik hozzám, megfogja a kezem,
a fülembe sügja: Pityu úgy imádom a neved.

Fájni kezdtek az izületei, de a vég gyakori tüdőgyulladás képében közelített. Rendszeres antibiotikumos kezeléseket kapott, volt hogy csak a fél tüdeje működött. Ez persze, nem tett jót az erőnlétének. Végül aggasztó hírek érkeztek az állatorvostól: 'emésztőszervi bakteriális fertőzés', ki lett mondva a szentencia. Az utolsó percig élt a remény, hogy megmenthető infúziós kezeléssel, de sajnos, nem így történt. Jött a telefon, hogy el kellene altatni a kutyust. Ezt mi itthonról is támogattuk: „Nagyon betalált ez a hír, de ne befolyásolja a mi önzésünk a döntést, az ő érdeke fontosabb. Legalább így szép emlékekkel alhat el.” Ezzel leányom is egyetértett:

„Így van, már nagyon ki volt merülve. Bementünk hozzá, még az utolsó erejével megpróbált felkelni, hogy jönne velünk haza – de már nem bírta el a lába. Orra alá tartottuk a kedvenc 'lefekvés előtti' halfalatkáját, és ezt a kezünkben szimatolva szemmel láthatóan megnyugodott. Addig néztünk az okos, barna szeméibe, míg utoljára kialudt bennük a fény.”
Most már a végtelen vadászmezőkön utolér egy nyulat, és bátran elzavar egy hatalmas vaddisznót.

Gyászjelentés, epilógus

Idézet a lányom Facebook oldaláról:

„Január 20-án este el kellett búcsúznunk a mi kedves Nellynktől. Játsszótársunk volt, fitnessz edzőnk, mildfulness tanácsadónk, rezidens humoristánk, és még annyi minden más az elmúlt 12 évben. Minden nap hiányozni fognak bolyhos plüssmaci mancsai, okos szemei, és gyönyörű jelenléte. – Az összetört szívű gazdik”

Később lányomékv elvitték Nelly hagyatékát abba a kutya panzióba, ahová be-beadták, ha távolabbra mentek, (például hozzánk jöttek) mert az egyben kutyamenhely is. Így ismerős, jó helyre került minden. Elhozták a kutya hamvait egy szép kartonurnában. Az utat egy környékbeli kiskocsmában fejezték be, ahol többször üldögéltek az öreg tölgyfa alatt vele. Így végül megvolt a búcsúebéd is, a megemlékezés, egy Nelly életéhez méltó kis halotti tor.

A TÁNCOSLÁBÚ SÓGORNÓ

Itt van az én sógornóm:

kinek haja göndör,

a két szeme kék.

Meg kellene táncoltatnom mindenféle képp'.

Imádjá a táncot

Bele sosem fárad

Ha meghallja a muzsikaszót

már táncra áll a lába

Csak így tovább sógornóm!

Még sokáig járjad.

Soha el ne fáradjon

bele a két lábad!

Ezt kívánja Néked a lángeszű sógor.

Ha tetszett Neked ez a versike,
csak annyit mondj, hogy jó volt.

Tilingerné Gerlai Ilona:

A TERMÉSZET CSODÁI

Kertünkben nyílik már
Az orgona, a gyöngyvirág
És a tulipán.
Rigópár fütyül az öreg diófára,
S kopácsol a színes tollú harkály.
Fészek mélyén csivitel a fecske,
Virágról virágra száll az aranyszínű méhecske.
A kis teraszon ülve
Beköltözik a szívembe
– a természet csodái láttán –
Az igazi boldogság.

Juhászné Bérces Anikó:
FALUSI HERVADÁS

Szelid dombok lágy ölében
alvó aprófalvak
a régmúltról álmodoznak
és élni akarnak.

Roskadt házban öreg néni
sárgult fotón nézi
megboldogult hitestestvérét,
s emlékét idézi.

Volt itt minden, jószág, ter-
mény,
mi a léthez kellett,
ünnepekre fenn a hegyen
finom bor is termett.

Csend uralja most a házat,
magány lett a társa,
kiben még hisz, a jó Isten,
hozzá szól imája.

Üresen áll az istálló,
szinte fáj a csendje,
Gerendák közt egy dagadt pók
hálókát sző rendre.

Gyermekei szétszéledtek,
mert helyben nincs munka,
a városban kényelmesebb,
s tán többre is futja.

Egy fiát az idegen föld
magához vonzotta,
nem költözik többé haza,
ezt nem is titkolja.

Minden nap a postást várja,
tán ideér délre,
mobilját meg benn tartja a
köténye zsebében.

Méltósággal őrzi házat
Vitéz - kuvasz fajta,
oly hűséges, gazdájáért
életét is adja.

Lassan telnek így a napok,
egyedül a télben,
csak a hír, ami érdekli
este a tévében.

Azt reméli, tán túléli
ezt a szörnyű járványt,
gyönyörködhet a tavaszban,
s újraéled láttán.

IDŐUTAZÁS A MÚLTBA

Hófehér hosszú ház,
falucskának éke,
múlt század feledte
itt nekünk emlékebe.

Két apró ablaka
múltba visszaréved,
felidézi egykor
milyen volt az élet.

Tisztán látott mindent,
nem volt homály szemén,
minden lelket ismert,
házas volt vagy legény.

Pirkadattól estig
a fő utcát leste,
árgus szemmel meredt
a rögös úttestre.

Hajnalban a csorda
ballagott a rétre,
habos tejet kínált
estéről estére.

Kapával, kaszával
ment ki élt és mozgott,
a falu élete
hangyabolyként zsongott.

Ki-ki a földeken,
kapált szőlőhegyen,
tavasztól ősz végig
munka, mint a tenger!

Lovas szekér zaja
út göröngyén zörrent,
vágattak a lovak,
ha az ostor csörrent.

Illatos szénával,
púposra pakolva,
érkeztek fáradtan,
ha jött a napnyugta.

Elpihent a jószág,
istállóban, ólban,
kutya a küszöbön,
juhok az akolban.

Búcsú napján aztán
minden kapu tárva,
elszármazott rokont,
híven hazavárta.

Mise után izes
az ünnepi ebéd,
kortyolgatták hozzá
hegy frissítő levét.

Dugig telt a kocsmá,
felhangzott a nóta,
ifjú leány, legény
perdült, táncát roptá.

Másnap aztán csendben
folyt tovább a munka,
kérges tenyerekkel,
napról napra újra.

Miholics Istvánné Virág Valéria:

A BOLDOG GYERMEKKOR

Már sok éve annak, hogy gyermek voltam, de az emlékek nem fakulnak el. Hetente, ha visszatérek szülőfalumba, Kerkafalvára, ilyenkor egy kicsit a gyermekkoromba térek vissza, és úgy érzem, haza megyek.

A falu szélén laktunk, gyönyörű kilátással a mezőre, a rétre és távolabb az erdőre. Akkor még ott is több gyerek volt egy-egy háznál, és nem volt ritka, hogy két-három generáció is együtt lakott. Zajlott az élet, soha nem unatkoztunk.

Tavasszal sokszor gyűjtöttem virágot a réten, a kertben. Az alsó négy osztályt ott járhattam még. Gyakran érkeztem az iskolába mezei csokorral a kezemben. Több alkalommal is kint tartotta a tanító néni az udvaron a tornaórát, a számtant-mértant vagy rajzórát. Mennyire mások voltak ezek az órák, mint bent a négy fal között!

Délutánonként, ha megtanultam elmehettem a barátnőmhöz. Náluk sok állat és föld volt. Mindig akadt valami tennivaló. Ők ekkor még otthon sütötték a kenyeret. Fenséges illatára és ízére még most is emlékszem. Amikor megfejték a teheneket, mehettünk a gyalogúton a tejcsarnokba, tejeskannákban vittük a tejet. Útközben megbeszéltünk minden „titkos” dolgot, ami nekünk fontos volt, ott nem hallott bennünket senki.

Nagyon vártuk a húsvéti ünnepeket, mert jöttek a keresztanyáink, és hozták az ajándékokat. Vasárnap esténként moziba mentünk, ami a kultúrházban volt. Rossz időben vagy télen már késő délután elindultunk. A nagy vaskályha már ontotta a meleget. A könyvtárból könyvet kölcsönöztünk és hazavittük. Lehetett sakkozni, kártyázni. Volt lemezjátszó, szólt a zene, tanítottuk egymást táncolni, vagy egyszerűen csak beszélgettünk. Mennyit nevtünk!

Nyáron vártuk haza a távolabb élő unokatestvéreket a papához. A poros úton bottal rajzolgattunk, aztán ha jött egy nyári zápor utána sétálgattunk a meleg sáros pocsolyában, vagy „tortát készítettünk”, mert ilyenkor jól összeállt a sár. Még virággal is díszítettük a tetejét, hogy szebb legyen. Tőlünk kétszáz méterre volt egy mogyoróbokros terület. Mi gyerekek majdnem minden nap odamentünk kirándulni. Étel-italt kértünk otthon, és elvonultunk. Elfogyasztottuk az elemőzsiát és mentünk is vissza, haza. Néha maradtunk csak ott bújócskázni. Annak kiváló hely volt, mert kisebb dombok és sűrű bokrok övezték. Máskor meg a szüleimmel mentünk az erdőbe epret, gombát szedni. Én ott mindig nagyon féltem, mert azt hittem minden fa mögött vadállat lapul és rám ront, ezért mindig valaki kezébe kapaszkodtam, ha mentünk. Édesanyám kétliteres kannát vitt, én két decis zománcos poharat, de torkos voltam és nagyon kevés epret öntöttem a közösbe. Azóta sem ettem olyan finom lekvárt, mint amit az erdei eperből főzött be az anyu. Ha levágott tuskót találtam, arra felálltam (az volt a színpad) és ott szavaltam egy-egy verset. Ha édesapámmal mentem gombát szedni, soha nem találtam rá a vargányára, a galambicára; vagy elmentem mellette, vagy ráléptem. Apu egy idő után

megsajnálta, és hogy kedvem ne szegje semmi, mindig mondta, ha ő előbb észrevette, hogy ott szokott találni gombát, itt valahol kell lenni neki. Ezután már én is megtaláltam, és nagyon örültem, hogy ezt én szedhettem. Aztán milyen nagy öröm volt, ha két-háromhetente megjelent a motoros fagylaltos! Csengetett, mi pedig szaladtunk be az egy forintért, mert akkor még két gombóccal kaptunk érte. Nagy melegben lejártunk a patakra fürdeni. Szerettünk fára mászni is. Az ős is meghozta a maga szépségét. A puha kukoricát kint sütöttük a határban, amit a barátnőmék telkéről szedtünk. Később kukoricafosztásra voltam hivatalos. Régen hazavitték a kukoricát, és otthon fejtették le róla a sást. Az ügyes kezű barátnőm ebből csuhébabát készített.

Elérkezett a szüret. Vittek engem is barátnőmék – a Teriék – tehenes szekérrel. Amikor eljött az ebédidő, a mamája éktelen lármát csapott, mert akkor derült ki, hogy a jószágok hozzáfértek az elemőzsiás kosárhoz, felborították, és a java részét összetaposták. A felnőttek egymást okolták, ki a hibás, mi meg elvonultunk és hangosan nevtünk az egészen. Ezt azóta is sokszor megemlegettük.

A kert végében érett a sok finom gyümölcs. Szedtük a diót. Édesanyám a szilvát befőzte lekvárnak, az almát és a körtét megaszalták. Az erdőben ágfát gyűjtöttünk, amit haza lehetett vinni.

Télen pedig nagyon vártuk, hogy leessen a hó. Ilyenkor uszgyi! Kifelé! Régebben mintha a hó is nagyobb lett volna, vagy csak én voltam kicsi. Ha esett, akkor nem volt ritka az egy méter sem. Nekem úgy tűnt, hogy akkor novembertől márciusig egyfolytában fehér volt minden. A nagypapámé és mi a házunk között volt egy dombos terület. A fél falu oda járt szánkózni. Hőembert, jégkunyhót építettünk. A hosszú téli esteken pedig átmentünk a papáékhoz a szomszédba. A sparheltben sült a krumpli és más finomság. November végén, december elején érkezett a disznóvágás ideje. Mi gyerekek csak messziről néztük hogyan perzselik szalmával szegény állatot. Aztán amikor már többször lemosták, tiszta szalmát tettek rá, akkor ráülhetett, aki akart.

Estére szorgos kezek elkészítették a több fogásos disznótoros vacsorát: húsleves, főtt hús házi tormával, paradicsomos húsos káposzta, pecsenye tört krumplival, véres-májjas hurka házi készítésű savanyúsággal, és végül kalács vagy pereg, esetleg linzer-tészta.

Az egész napos pálinka és fröccsfogyasztástól ugyancsak megeredt a férfiak nyelve. Volt tréfa, nevetés. Másnapra hagyták a szalonnasütést, a húslesózását és húsos kolbász töltést.

Karácsony táján vártuk haza a bátyámat és nővéreimet Pestről. Nagyon szép ajándékokat kaptam tőlük. Hosszú évekig őriztem őket, még az ő gyermekeik is ezzel játszhattak. Máskor meg tollfosztóba mentünk. Engem hamar félre küldtek, mert én olyan nagyokat nevttem a történeteken, amit az idősek meséltek, hogy szerte-szét szállt a tollpihe.

Ha otthon maradtunk, vetélkedőket rendeztem a szüleimnek. Versidézeteket mondtam, ezt hibátlanul folytatni kellett, vagy képeslapokat osztottam szét (akkor még sok tájkép volt, ezeket gyűjtöttem), és meg kellett mondani, hogy mit ábrázol a kép. Ka-

rácsony után a jutalom egy-egy szaloncukor volt. Társasjátékozni is szerettünk. Később, amikor tv-t vettünk, estelente átjöttek a szomszédok és közösen néztük velük.

Többször is előfordult, hogy édesapám elővette a harmonikáját, és a család vagy a barátok, komák kedvéért játszani kezdett. Mi vele énekeltünk vagy táncoltunk. Egyszerűen boldogok voltunk.

Szülőfalum

Kicsi falu mezők ölén,
Ahonnan rég eljöttem én.
Templom tornya messze látszik,
A napsugár rajta játszik.

A temetőbe vezet utam,
Szeretteim itt nyugszanak.
Mennyi emlék jut eszembe,
Könny szökik most a szemembe.

Kiérek a kultúrházhoz,
Ebben egykor mennyi tánc volt.
Könyvtár, mozi, tekepálya
Mindennek volt egy kis bája.

Tovább megyek, a házhoz érek,
Mely olyan kedves volt énnékem.
Másé most már ez a porta,
Az elején volt a posta.

Itt kezdtem meg az iskolát,
Itt éltem át ezer csodát.
Megismertem a szerelmet,
Megírtam az első verset.

Volt egy kislány, álmodozó,
Szomszédokhoz átfutkosó.
Nyaranta a postát hordtam,
Olyan jó, hogy itt lakhattam.

Szülőfalum kedves nékem,
A lakói szorgos népek.
Ha kint vannak, kaput nyitnak,
Oly szívesen be is hívnak.

Minden utcán végig megyek,
Mindenkire emlékezek.
Erdő, patak oly ismerős,
A honvágy most megint erős.

Szép gyermekkor, boldog évek
Nem feledem el, míg élek.
Álmomban is visszajárok,
Kislány vagyok, otthon játszok.

Volt kis falum nekem kedves.
Éljetek itt szeretetben!
Gyűjtsétek az élményeket,
Melyre visszaemlékeztek.

Kerékpárra felpattanok,
Egy faluval odébb lakok.
Esteledik, nem késhetek
Fél úton még visszanezdek.

Marton Imre:

ÚJ TAVASZ ÉBRED

Tavaszbred a hajnali szélben, virágok
nyílnak az ablak alatt. Nézz föl a kék égre
önfeledten És gondoldj a jövőre ezalatt!

Tárd ki a szíved az új tavaszon ne feledd régi, szép
álmaidat. Szárnyaljon vágyad szabad szárnyakon,
Találd meg igazi önmagadat!

Ne hagyd kihalni reménysugarát, szeretet
költözzön a szívedbe, tavasz dala száll föl a
magasba, a tél legyen örökre temetve!

A tavasz hírére zöldel a rét, éled az élet egy
új szerelem kikelet hangja hív új utakra;
zengjen a nóta völgyön és hegyen!

Szálljon az ének végtelenen; Zúgjunk a
szélbe a tavasz dalát, érintse lelkünket
szívek szava, öleljen karjába kebelbarát!

Legyen e tavasz a mi tavaszunk,
Március hozz nekünk reményeket!
Legyen feledve a búbánatunk;
Temessük végleg a hideg telet

Mrakovics Miklósné:

MÁR CSAK MENDEGÉLEK

Reggel van. Kis falumat beragyogják a felkelő nap sugarai. Az ott élő emberek sietve indulnak a napi teendőik elvégzésére.

Otthonomat elhagyva mendegélek, jobb napokon merengve nézek vissza,

Hogy meddig nekem az előre? – azt senki sem tudja. Az éltem nagyobbik felét az idő már ledarálta.

De a napkorongom nem ért még le az ég aljára, Tehát van időm! Cselekedj, az énem ezt diktálja.

Mindegy, hogy jön majd érte dicséret vagy hála, A valaha tágas utam a múlté, már csak egy szűk ösvény.

Így akarta az Úr – hatott rám a biológiai törvény.

Kis kerti utam fölé még ráhajolnak illatos virágok, Rejtett tüskéjük, ha megszűr, akkor is elkerül a banyai átok!

Kegyes volt az Úr! – ami hasznos és szép most is meglátom.

Van így értelme élni, ez átfurmálódott, furcsa világban.

Fény kell! Nélküle sajnos én már nem haladhatok.

Bensőm sűgja menni – menni, helyben nem maradhatok,

Ezért és érettük, kik kedvesek nekem, míg teremtő engedi – élek.

Szeretetlenben, lelkiileg gazdagon az elmúlástól minek is félnék?

EGY RÉGMŰLT LEKVÁR-FŐZÉSRE

EMLÉKEZVE

Az őszi befőzések leglátványosabb, és egyben a legfárasztóbb munkája a szilvalekvárfőzés. Ez a mi kis falunkban minden évben a szülői háznál történt. Egy héttel előtte Édesanyánk körbejárta a szilvafákat, kiválasztotta azt a fát, amelyiken a legérettebb, a legzamatosabb a szilva és ott döntötte el, hogy a hét melyik napján történik a főzés.

A főzést megelőző napon összejött a család a szilvát levetni a fáról, és felszedni kosarakba, vödörökbe. Ezt a munkát én nemigen szerettem, mert mindig megfájdult a derekam a sok hajolgatástól. Előfordult, hogy több mázsa szilvát szedtünk fel egy nap alatt.

Ezután következett a gyümölcs mosása, majd a szilva kifejtése, vagyis a „lupkálás”. Nagyon fontos volt, hogy este későn történjen, hogy a bontott szilva minél rövidebb ideig álljon a tálakban, nehogy becefrésedjen. Meg arra is ügyelt a Mamánk, hogy a kifejtett szilva ne kerüljön vastagon a tálakba, megelőzve ezzel az erjedést. Lupkáláskor a legapróbb gyerekek is jutott munka. Ilyenkor többször átjöttek a szomszédok is segíteni. Jókat lehetett beszélgetni, viccelődni. Szüleim másnap már hajnalban begyűjtötták az üst alá és feltették a szilvát főni. Jó száraz akácfa kellett az üst alá, hogy a füst ne üzze el a katlan körül szorgoskodókat. Jobb ízű volt a lekvár, ha átjárta a tűzön ropogó akácfa finom illata. Mi gyerekek csak később érkeztünk, ilyenkor már lehetett ciberét kóstolni. Ott gyülekeztünk az üst körül, mint a fecskék

a villanydróton, hogy mielőbb kóstolhassunk a félig kész lekvárból.

Emlékszem, hogy egymás kezéből vettük ki a kavartót, mindenki kavargatni akart. No persze! Mert ilyenkor még nagyon könnyű volt a kaválás. Bezzeg 5-6 órai főzés után már nem volt olyan kapós a kavartó. Ennek is megvolt ám a menete! Nem lehetett csak úgy össze-vissza kavargatni, mindig érintkezni kellett az üst aljával, mivel megvolt a veszélye annak, hogy odakozmál a lekvár. Ilyenkor szoktuk odakiáltani az éppen kavargatónak, hogy vigyázz, nehogy meglátogasson „kozmoika”! Ez egyszer sem fordult elő, mert Édesanyánk nagyon sűrűn kivette a kezünkől a kavartófát, hogy meggyőződjön róla, az üst alja rendben van-e.

Ezt akkor is megcsinálta, amikor már felnőtt emberek voltunk. Az, hogy a lekvár nem égett oda, az nem a mi érdemünk volt, hanem a Mamánké, mert Ő mindenre odafigyelt. Fáradhatatlan volt.

A lekvárfőzés előtti napon arra is volt ideje, meg ereje, hogy egy kemencényi kelt tésztát süssön, mivel hogy túros lepény, mákos, meg dióstekercs nélkül nem várhatta a gyerekeket, unokákat. Előfordult olyan lekvárfőzés is, hogy 15-20-an jöttünk össze apró gyerekekkel együtt. Amelyikünk éppen nem a lekvárt kavargatta, az a gyerekekkel játszott. Volt, hogy bepakoltam az apróságokat a talicskába és úgy tologattam őket az udvaron. Ezt minden gyerek nagyon szerette.

Amikor már 4-5 óra hosszat főtt a lekvár és elkezdett sűrűsödni, egyre nehezebb volt kavarni. Ilyenkor gyakrabban váltogattuk egymást, mert hamar kiállt a kezünk. Ha már nagyon untuk a kavarást, Édesanyánknak szoltunk, hogy szerintünk ez már jó lesz. A Mamánk megnézte és csak annyit mondott: Na, kavargasd csak még egy kicsit! – Ebben nem ismert ellentmondást. Azt addig kellett kavarni, amíg Ő nem mondta, hogy most már „jó” lesz, és az a „jó” akkor jött el, amikor már nem esett le a lekvár a kanálról. Ilyenkor olyan sűrű volt, úgy bugyogott, mint a láva. Ha nem vigyáztunk eléggé, bizony előfordult, hogy a kezünkre fröccsent a forró lekvár. Ez nagyon tudott fájni, de szerencsére ritkán esett meg.

Mikor Édesanyánk úgy látta, hogy készen van a lekvár, két erős ember leemelte az üstöt a tűzről. Ilyenkor kellett ám nagyon odafigyelni a gyerekekre, nehogy a forró lekvár közelébe kerüljenek. Mire a lekvár megfőtt, a szilkék is ott sorakoztak, tisztán és szárazon. Nem ám üvegekbe szedtük ki a lekvárt, úgy, mint mostanában. Ezt a régmúlt időkben csak szilkékbe lehetett kisedni, vagy köcsögökbe. Az sem volt ám mindegy, hogyan szedjük, mert ezen is múlt a lekvár eltarthatósága. Szorosan kellett beletenni, hogy minél kevesebb levegő legyen közte.

A lekvárt mindig Édesanyánk rakta be a szilkébe, azt nem bízta másra. Ezután a szilkéket beraktuk enyhén kifűtött langyos kemencébe, így a tetejükön egy nagyon finom, kemény lekvárréteg képződött, amit én nagyon szerettem. A kemencéből kisedve lekötöttük a szilkéket zsírpapírral, és a lekvár így több évig is megmaradt volna. Na de nem maradt meg, nyár elején úgy kellett keresgetni a kamrában a szilkéket, hogy van-e még belőle? Ritkán fordult elő, hogy a következő lekvár főzésig kitarított volna ez a csemege.

AZ ÉLETET EGYÜTT KELL MEGÉLNI

Szeretni valakit, feloldódni benne, érte élni, vele élni, vágyódni utána, ez az élet értelme. Azért szeretem, hogy a társam, a mindenem legyen.

Amikor egymás szemébe néztek, táncba hív a jövő és az élet. Lépteitek halk dallamára, „IGENT” mondtok ma a boldogságra. A házasság szent kötelékébe lépve, egy életre örök hűséget fogadtatok, szíveteket összekötve.

Az adott eskü fogadalom, a hűség állhatatos és becsületes betartása. Megbízni és hinni benne, mert őszinte és tiszteletreméltó. Az egyik legfontosabb

erény hűnek lenni önmagadhoz. Nincs is ennél szebb, nemesebb, s bölcsőbb elgondolás.

A kicsi szobában ósrégi festmény a kopott falon. Az idő vasfoga megkímélte máig nekünk, hogy a hűségeteket bizonyító képben életünk minden percében gyönyörködhesünk. Őszülő homlokotokon túl sok már a redő, szépségetek hervad, megkopott, arcotokon sebhelyek. Erő elszáll, jön az ős, a tél is, aki szeret, melletted lesz, megbecsül majd mégis.

Az életet mindvégig együtt kell leélni,

Eldönteni mit ér a nő, mit ér a férfi.

Jót és rosszat megosztani, kacagni és sírni,

Az élet az szép, melyet együtt kell megélni.

Marton Imre:

ÚJRA A SOMLÓN

Ma bejártam újra
a régi helyeket
hol sok ifjúkori
emlékem született.

Évtizedek múltán
a szív csak megdobban
régemlékek tüze újra
lángra lobban.

A vén hársfa tövén
a múlt újra ébred,
ma rég ifjúságom
találkoztam veled.

Újra fülemben cseng
a régi idők dala
bazaltorgonáid
hívogató szava.

Hetvenhárom évvel
ma már a vállamon
a kilátód tornyát
én újra vállalom!

Lassan botorkálva
„varangyköveiden”
felfelé a lejtőn
az utat megteszem.

Várad falainál a
szédült mámortól
félszázadnyi emlék
azonnal rám omol.

Te rég múlt ifjúság,
ti tűzpiros napok
hova tűntetek el? -
Most rátok gondolok.

Őszinte barátság
itt él még e hegyen
legyen az turista
vagy bármilyen „idegen”

Meleg szavak várják
pincéd ajtajában
amely a számukra
mindig nyitva tárva.

A lejtőid” véré”
csendben kortyolgatva
az idő vonatán
utazok a múltba.

Egy percre megállok, -
Ez ma itt a jelen -
Csak az idő szállt el,
Emléke szívemben!

Marton Imre:

ANYANYELVEN

Súgd a szélbe, hogy röpitse szerte,
ahol testvérünk él, ébredjétek,
hajnal hasad, éled az elveszett remény!

Anyánk nyelvén köszöntheted a veled
szembe érkezőt, anyánk szava önt
szívünkbe reményt és éltető erőt.

Erős kötél, mely összetart
elszakíthatatlan legyen, bizható szavak
hallassék mindenütt; völgyön és hegyen.

Nyíljon szóra szád, ne suttoj had hallja
mindenki szavad: „Magyar vagyok, mint
születtem Szívem, lelkem újra szabad!”

Érzemed ne fojtsd magadba,
homlokod ne fedje ború, kiáltás bátran,
s visszhangozza hangod a Kárpát koszorú!

Vida Jeva:

BARÁT VAGY ELLENSÉG

Tudsz szemtől - szembe, szemembe nézni,
őszinte lélekkel igazat beszélni,
tisztán, érdek nélkül megfogni kezem,
együtt lépdelve, sétálni velem.

Tudsz igazat szólni, hamis felhang nélkül,
hibás döntéseim el tudod nézni,
hátam mögött is úgy beszélni rólam,
mintha ott lennék, igaz valómmal.

Rád bízhatom titkom, lelkem mélységéből,
nem leszel árulom sohasem, önzésből,
Barátom vagy nekem, áldott útítársam,
kanyargós utamon nem kell, vigyázzak.

Ha nem tudsz őszintén, szemembe nézni,
csak álnokul, sunyin mindjárt megítélni,
ha érdekből nyújtasz kezet nekem,
nem lehetsz barátom - én sem leszek néked.

Őrizzen Isten az ilyen "baráttól" hamis,
hazug, önző, csaló profétától,
szemembe mondja - szeretlek, hiányzol,
de kést szúr hátamba, amikor nem látom.

Ha magadra ismersz, maradj távol tőlem,
kétszínű voltod, tudod nem szívlelem,
látni sem akarom, álnok képedet,
kérem a Jó Istent, hogy rajtad segítsen.

Vizsi Imre:

50 ÉVES HŰSÉGES HÁZASTÁRSI

EGYÜTTÉLÉSÜNKNEK MEGEMLEKEZÉSEI

Ott ültünk házuk teraszán a zöldellő kertünk előtt, ahol nyíló virágok és gyönyörű napsütés fogadott bennünket. Különböző eseményekről beszélgettünk, amelyek öreg korunkban várnak ránk a közeljövőben. Szóba került, hogy ez évben lesz az ötvenedik házassági évfordulónk is. Ez idő tájt május volt. Tudomásunkra jutott, hogy e hónapban tartja az önkormányzat a jelentkező párok részére a házasságot megújító rendezvényét. Kérdeztem feleségem, hogy mi is részt vegyünk? Én igent mondtam, ő nemmel válaszolt. Többszöri kérésemre a rendezvény előtt néhány nappal Ő is elfogadta részvételünket.

Ez azt jelentette, hogy jelentkeztünk a rendezőknél és ők is elfogadták, hogy részt vegyünk. Különböző adatokat kellett számukra megadnunk.

Eljött az a nap, és megjelentünk a rendezvény helyszínénél, ahol kedvességgel fogadtak bennünket. Nyolc házaspárral találkoztunk, akik részt vettek velünk e rendezvényen. Kérésünkre páronként sorban karonfogva beléptünk az ünnepségre, ami a képen is látható. Ezután a bemutatások is megtörténtek. Feleségem virágcsokrát egyik menyem készítette számára, én pedig egy rózsát tűztem ki a kabátomra.

Szépen félkörben elhelyezkedtünk, elől a hölgyek és mögöttük a férjek. Később leülve a párok egymás mellett, mert ilyenkor a szokásos műsor következett. Az előadás zenével, verssel emlékeztetett bennünket életünk e fontos napjára. A műsor után a polgármester úr köszöntője következett, akinek a szavai is érzelmesen hatottak ránk. Sorban, egymás után elfoglaltuk a helyünket az ünnepélyes asztal mellett. Itt volt elhelyezve házasságot megújító emléklap, amelyet mi is aláírtunk.

A polgármester úr is jelen volt, és ő is láttamozta azt, és gratulálva kézfogással átadta nekünk az „Együtt 50 éve” címet viselő emléklapot, mint látható feleségem is átveszi azt. Ez a kép házasságunk megújulásának örök emléke marad, különösen azért is, mert e kiváló város vezetőjétől kaptuk meg. Végül Ő egy pohár pezsgővel körbejárva koccintott velünk is, és jókívánságokkal köszönt el tőlünk. Az ott lévő házaspároktól koccintva meleg szavakkal köszöntünk el, és ezzel az ünnepség befejeződött. Családunkból többen részt vettek az ünnepségen.

Az egyik fiam, aki fényképeket készített rólunk, látta, hogy ő könnyes szemmel élte át szülei ünnepségén látottakat. Az esemény befejezése után családtagjaink is mély megatódottsággal köszöntöttek bennünket, amely minket meg is könnyeztetett. Hálaival emlékezünk vissza erre a napra feleségemmel, mert maradandó élményt szerzett nekünk. Köszönet a városnak, hogy az is fontosnak tarja az évfordulóról való megemlékezést, a családoknak pedig a házaselet

megújítását. A rendezvény után nejem is bensőséges ünnepségnek nevezte, amelyen részt vettünk és már bánta, hogy nem akart ezen megjelenni. Ő később az örök városba utazott jutalomként. Visszatérve sokat mesélt a Rómában látottakról nekünk, különösen a vatikáni élményeiről. Sajnos én betegségek miatt már ilyen úton nem vehettem részt.

A májusi esemény után következett a július. Az a nap július 16-a, amikor ötven éve házasságot kötöttünk. Tudtunk nélkül a fiaink meglepetéssel készültek ennek az évfordulónak a családi megünneplésére.

Hogyan is történt ez a meglepetés? A fiam azt kérte tőlünk, hogy menjünk föl a hegyünkre. Amikor felértünk a kocsival a hegytetőre, nem arra fordultunk el, ahol az található. Kérdeztem tőle hová megyünk? Ő azonban nem válaszolt. Ekkor már a Jánkahegyi Gyüricsárda előtt voltunk. Kérte, hogy menjünk be a csárdába, de mi nem tudtuk miért. Beléptünk egy terembe. Óriási meglepetésünkre ott fogadtak bennünket feleségem testvérei, az én húgaim, az ő családtagjai, valamint fiaim feleségei az unokákkal. Az asztalon, amely elé leültünk, egy gyönyörű torta várt minket, amelyen megláthattuk esküvői képünket az 50-es számmal díszítve. Fiaink meglepetés összejövetelének ajándéka, életünk csodálatos emléke lett mindnyájunknak.

AZ ÜNNEPI JUTALOM TORTA KÉPE

Helyet foglalásunk után meleg szavakkal gratuláltak nekünk házassági évfordulónkon, nemcsak közösen, hanem egyenként is. A szép szavak mellett gyönyörű ajándékokkal is elhalmoztak bennünket. Mi az érzelmektől könnyes szemekkel és a meglepetéstől meghatódva köszöntük meg nekik a számunkra megrendezett családi összejövetelt, az ajándékokat és a jókívánságaikat. Közben az ötven év emlékei is elhangoztak beszélgetéseink során. A díszbéd elfogyasztása után a gyönyörű tortát felszeltük, majd emelt poharakkal koccintva, a jövőre sok jót kívánva a köszöntő befejeződött.

A két megemlékező ünnepségre visszaemlékezve mi megkaptuk azt a szívünket melegítő érzést adó ajándékot, amire nem számítottunk. Családjainknak szinte teljes létszámú megjelenése, a velük való találkozás, tőlük kapott elismerő köszöntők elérzékenyülésre is készítettek minket. Ez a tett fiainknak a szülőket szerető, megbecsülő, hűséges megnyilvánulásának volt az eredménye. Ők azok, akik ezt a családi ünnepet kiválóan megszervezték. Hála és köszönet ezért nektek drága fiaink!

Ezeket az eseményeket, amiket leírtam, nem csak mondatokban, szavakban, hanem képekben is szerettem volna megörökíteni a jövő számára. Örömkre ezek voltak 50. házassági évfordulónkat megünneplő városi és családi csodálatos ünnepségei, melyekre életünk végéig hálással emlékezni fogunk.

BÖLCSELKEDÉS

Áll a munka, megy a szó,
lódítani csuda jó.
Kezük pihen, szájuk jár,
ki arra megy rosszul jár.

- Nézd! Micsoda NŐ!
- Éppen felénk jó.
- Jó volna még egyszer vele lenni!
- Meg egyszer már jó is lett volna; mi?
- Egyszer? Meg is érdemelnétek!

Fogalmatok sincs róla, mit kívántok?
Még csak nem is sejtitek, mire vágytok.
Az Istenek legnagyobb büntetése:
kívánságaink beteljesülése.

Ne nevesetek! Ez nem tréfabeszéd.
Elmondok nektek most egy rövid mesét.
Rövid, de igaz történet,
bünt mindig büntetés követ.

Voltam én is gondtalan fiatal,
kinek forró vére mindent akar.
Rátaláltam, kit mindig kerestem,
a találkára boldogan mentem.

Csakhogy túl későn leltünk egymásra,
vállamon volt már a család gondja.
Azt gondoltuk, ha már együtt nem élhetünk,
könnyebb lemondani, ha van szép emlékün.

Megillet bennünket egy óra, egy csodás,
hisz önként lemondani ma sem szokás.
Azt hittük ennyi öröm nekünk is jár,
az egyszeri gyönyörért túl nagy volt az ár.

Szeretem a feleségem,
gyönyörű, okos gyermekem,
de fogva tartja szívem, lelkem
ez a nem létező szerelem.

Szép asszony a feleségem látjátok,
szorgos-dolgos, kedves-csendes tudjátok.
Mégis, ölelése-csókjá gyötrelmem,
szerelmétől kinszenvedés életem.

Az a másik, Ő hiányzik énnekem,
nélküle csak senyvedés az életem.
Őt ölelném, csókolgatnám gyengéden,
csókjá ízét még a számon érzem.

Ma is az ő rabja vagyok,
ébren is róla álmodok.
Vén vagyok, hajam megőszült, derekam meghajolt,
sok keserves év egyetlen egy óra ára volt.

Kérdezd meg a naptárt megmondja neked,
épp ma töltöttem be a harminchetet;
mégis ki rám néz, esküdni merne rá,
hatvan is elmúlt már, az öreg Tamás bá'.

Nos, egyáltalán meddig NŐ a nő?
S milyen kell legyen az igazi nő?
E kérdésben mindenki szakértő.

Fontos, higgadt, bölcs férfiak keddtől – keddig,
vitatják a dolgot napkeltétől napestig;
a követelménylistát egyre bővítik.

Ami – talán - ennél is szomorúbb,
arra készítetik a hölgykoszorút,
higgye el, ez az egyetlen igaz út.

Ha jogot akar tartani a NŐ névre,
muszáj az előírt mintát követnie!
Különben értelmetlen a köszöntésre.

EltűNŐdöm, így ötven felett,
még milyen meglepetés érhet?
Van- még, mit szabályozni lehet?

S már látom is a szakállas, komoly, tudós bölcs urat,
nagy termekben nekivadulva elszántan vitatkoznak;
egymást túlkiabálva, izzadva védik igazukat.

S mi hozta e megfontolt férfiakat ily' tűzbe?
Melyik az igazi virág, s milyen a külleme,
milyen kell, hogy legyen színe, virága, levele?

Éjt - nappallá téve egyre tanácskoznak,
sok – sok ékes, bölcs beszédet mondanak;
közös álláspontra azonban, sehogy sem jutnak.

Ez alatt, szerte szét a nagyvilágban,
új virágok nyílnak a ragyogásban;
tobzódik a határ az illat – párában.

Mit sem törődve bölcsekkel, törvénnel,
kecsesen táncolnak a pajkos széllel;
Ontva édes illatot nappal, s éjjel.

Közben a NŐ is teszi dolgát,
megoldja a félvilág gondját;
örül, ha körül boldogságot lát.

S ha útjába kerül egy – egy igazi férfi,
áradó, női varázsát rögtön megérzi,
teljes tisztelettel, hódolattal köszönti.

Fellelkesíti az egyéniség varázsa,
a csoda lelkének legmélyéig áthatja,
hiteles bókká válik minden egyes szava.

Mindenféle elvárásról megfeledkezett,
egyszeriben figyelmes és udvarias lett;
eredendő, igaz természete jelentkezett.

Távozása után még hosszan, sokáig
szája-sarkában, kis boldog mosoly játszik;
szívében tiszta, önzetlen szeretet virágzik.

Az áradó szeretet szeretetet varázsol,
lehetünk egy mástól közel, avagy távol,
áldás, jó kívánság utolér bárhol.

Jánosi Ferenc:

A LEGSZEBB AJÁNDÉK

A körtefa ágai hosszasan nyújtózkodtak a kerítésünk irányába. Amikor termőre fordult, illatos, zamatos gyümölcssei a mi udvarunkba is átpotyogtak. Nekünk, gyermekeknek Annus néni a kis fűz vessző kosarában ennek ellenére mindig szedett össze a szembekből a saját területéről. Máskor finom süteményt készített az öreg sparherdjében és hozott kóstolót.

Az udvarokat elválasztó kerítésen már nagyon régen felszereltek egy kiskaput, amin oda-vissza lehetett közlekedni a két ház között. Lajos bácsi szakértelmét dicséri az alkotás, mert egy rugót szerelt fel a pántok közé, így ez automatikusan elvégezte a becsukódást. Ennek nagyon nagy hasznát vették akkor, amikor mindkét keze tele volt valakinek. Ilyenkor lábbal is lehetett nyitni az ajtót, ami aztán magától záródott. Elsősorban Berci kutyus miatt volt fontos, mert így nem tudott elköszálni hazulról.

Annus néni és Lajos bácsi már "emberemlékezet óta" itt éltek, abban a háromszobás házban, amit még ők maguk építettek. Gyermekeik távoli vidékekre kerültek, csak ritkán látogatták őket. A szomszédos házban lakó kisgyermekes családok pótolták az unokák utáni hiányérzetüket. Nagyon népszerűek voltak a fiatalok körében. Az idős párnak mindig volt egy jó szava az iskolába igyekvőkhöz vagy az onnan hazatérőkhöz. Azok a szeretetteljes nézések és biztatások ennyi idő elteltével is megmelengetik a lelkemet.

Azért ők mégsem érezhették magukat egyedül, mert ott volt nekik Berci kutyus, aki minden nap valami örömet vitt az életükbe. Szinte leste, várta a gazdik hozzáintézett szavait, parancsait. Csak beszélni nem tudott, egyébként teljes rangú tagja volt a családnak. Azon az ősön terítve volt a fa alja körtével. Méhek, darazsak zümmögtek a megpuhult gyümölcsökön. Nem volt, aki felszedje a termést. Apától tudtuk meg, hogy Annus néni nagyon beteg és nem tud az ágyból felkelni. Hamarosan kórházba került és már nem is jött vissza onnan. A nyolcvanöt éves Lajos bácsinál három évvel volt fiatalabb. Csodás fiatalságuk és örömteli házasságuk volt. És ennek most vége, egyik napról a másikra.

Lajos bácsi összetört. Ha lehet azt mondani, a lelket kedvenc kutyusa tartotta benne. Folyton a gazdájához furakodott és mindig úgy intézte, hogy valamelyik testrészével az idős emberhez érjen. Nem is tudom, mi lenne velem nélküled, Bercikém! – szolt hozzá szeretetteljesen. És a balsors billegő mérlege még tudott lejjebb ereszkedni. Egy reggelre szegény kutya is elköltözött ebből a világból. Anya, Apa és az egész családunk vigasztalta Lajos bácsit, aki most már teljesen magára maradt. Hosszabb idő telt el, amire egyik ismerősének javaslatára kísértált a város szélén található kutyamenhelyre. Az ottani gondozó személyzet megszervezte, hogy időnként a lakosság is részt vehessen az állatok sétáltatásában, nevelésében. Az ebeket szerető emberek idővel a szigorú követelményeket teljesítve örökbe fogadhatták kedvenceiket. Lajos bácsi rendszeresen kijárt a telepre és mély barátságot kötött egy fekete szőrű Labradorral, aki Berci kutyájára emlékeztette. Etette, becézte, és amikor nem látta senki, beszélt hozzá. Elpanaszol-

ta szerencsétlen sorsát, magányos életét. A kutya szemében megértést, érdeklődést próbált felfedezni. Hazafelé tartva bement a hűsoltba és két darab közepes nagyságú csirkecombot vásárolt. Otthon mindkettőt kisütötte forró olajban, de csak az egyiket ette meg. A másikat elvitte Buksi kutyának. A telepen nem így hívták, de ő elhatározta, ekként fogja szólítani. Rövid idő alatt nagyon megszerette Buksit. És azt el sem merte mondani senkinek, hogy ennek az aranyos kis állatnak a szemei elhunyt kedvesére emlékeztetnek. Hogyan tehetném ezt? Még bolondnak néznének az emberek. – gondolta magában.

Az ős is télbe fordult már, hidegebbek lettek a napok. Lajos bácsi rendszeresen látogatta négy lábú barátját, aki szinte már gazdájának tekintette.

Nagy kár, hogy nem fogadhatja örökbe! – szólította meg mondatával a telep vezetője, Ágnes asszony.

- Tudja, ezeket a kutyusokat hosszabb távra, megbízható gazdiknak szeretnénk odaadni. Lajos bácsi ekkor döbbsent rá, hogy az ő idős korára céloztak udvariásan.

- És valóban, ha velem történne valami, akkor szegény állatnak ismét vissza kellene ide térnie, nagy szomorúságában. Ettől a gondolattól percek alatt rossz kedve támadt. Pedig, hogy elképzelte Buksit, amint otthon, a zöld gyepen, az udvarban szaladgál. Nem szabad megöregedni, mert ez a sors jut az embernek, állapította meg szomorúan magában.

Lajos bácsit szemlátomást megviselték a történetek. Magába fordult, kevesebbet szolt az emberekhez. A kertben voltunk, amikor apa szová is tette ezt a változást. Bánatosan mesélte el, hogy a magányát szerette volna valamelyest oldani azzal, hogy egy kis kutyát hoz a házhoz. Látja Józsi! – szolt apa felé. Én már semmire sem vagyok jó! Még arra sem, hogy egy kutyáról gondoskodjak. Nehéz köd telepedett mindkettőnk lelkére. Mit is tudnánk tenni? Hogyan tudnánk Lajos bácsin segíteni? És megváltó ötletem támadt!

- Apu! Kaphatnék egy fekete kutyát karácsonyra? Apunak könny futott mindkét szemébe. Hát hogyné! – kiáltott fel boldogan. Anya és az öcsém is remek gondolatnak tartotta. Úgy döntöttünk, karácsony szent estéjére hozzuk el az új lakót hozzánk. Reggelre hatalmas pelyhekben megeredt a hó. Mi, gyermekek mindig így szerettük volna a karácsonyt. Az udvarban lévő fenyőfát is feldíszítettük. A kerítés közti kiskaput kinyitottuk.

Már délután megérkezett az ajándék, egy gyönyörű szemű, fekete Labrador kutyus személyében. Lajos bácsi éppen a tűzifát vitte be a lakásba, amikor békés, boldog karácsonyt kívántunk neki. Ekkor engedték ki Buksit az udvarba. Amikor meglátta Lajos bácsit, nyüszkölt, ugatott örömeiben. Körbefutotta az idős embert, és mint a terelő ebek, hatalmas köröket írt le, majd oda-vissza vágatott örömeiben. Buksikám! Buksikám! – rogyott térdre a meghatott ember. Két kezével átölelte és csak zokogott és zokogott örömeiben. Hát eljöttél hozzám! Köszönöm Istenem!

Szép lassan besétáltunk a lakásba mind a négyen és az ablakból néztük a karácsonyi csodát, ember és állat hihetetlen harmóniáját. Megfogtam szüleim kezét és tizenévesen megköszöntem életem eddigi legszebb ajándékát.

Juhászné Bérces Anikó:

HAZATÉRTEM

Sorsom szele elrepített szülővárosomból,
azt reméltem valóság lesz a vágyott álomból.
Munkával telt hosszú évek monoton peregetek,
törzsvendége lehettem csak Zalaegerszegnek.

Szívem dobbant, ha megláttam Zalának határát,
kicsalta a könnyeimet a csodaszép látvány.
Szelíd dombok remény színe, völgyek lágy hulláma,
Szent Istvánnak kitárt karja, mintha hazavárna.

Visszasírtam a sok boldog ifjúkori évet,
mi mágnesként vonzott haza, s tudtam visszatérek.
Ősi rög, melyből vétettem, most szüleim sírja,
zarándokhely lett számomra, gyűrött napjaimra.

Feltöltötte lelkemet a békesség és hála,
Mindennapok küzdelméhez erőmet táplálta.
Élet adta pofonjaim gyötörtek, ám bízam,
hittel cipelt keresztemet nehezen, de bírtam.

Fűzfa sátram lágy ágai emlékezni hívtak,
s anyám kertje illatozott, ha orgonák nyíltak.
Fenyveserdők susogását is hallani véltem,
hisz ajándék csemetéik cseperedtek szépen.

Akadályok sora gátolt, évtizedek múltak,
álmom ugyan kettétörött, de itt élek újra.
Régi utcák, régi arcok, jó titeket látnom,
hozzátok fűz, fel-felbukkan régmúlt ifjúságom.

Ám ha egyszer távoznom kell ebből a világból,
megnyugtató, hogy ősi föld őrzi majd az álmom.
Az a rög lesz a szemfedőm, odatérek vissza,
melyből létem gyökerezett, - ahogy meg van írva.

Bajza Sándor:

ÜNNEP LEGYEN

Hallod hegedűnek simogató hangját, kedves emléket
idéz,
elmúlt sok nehéz szorgos év, elfárad lassan a dolgos
kéz,
elfárad, de ölelni még bír, hegedűhangja bátorít
örvend a szív,
oly szép az égbolt ragyogó kék, gyönyörű a virágos rét
sétára hív.

Mosolyog ránk a tegnapi létünk, engedd, hogy fog-
jam a kezéd,
szívemhez szorítom, vigyázom, óvom, nékem mindig
oly kedves léted,
míg szemedben öröm tükröződik, lelkemben él a
boldogság reménye,

tárd szélesre szíved ablakát, had szálljon magasba
csillogó fénye.

Lent a völgyben megkondul a harang, megcsókolom
kezedet,
ahogy a mindennapi imát, én százszor mondom ég
felé a nevedet,
ölelj, csak ölelj, szédületes legyen karodnak ringatása,
ne múljon el soha szívünknek ez a gyönyörű édes
varázsa.

Ugye hallod hegedűnek selymes hangját, lelkünknek
nyújtja ajándékát,
múltra gondoltunk, de vár ránk a holnap, szívünket
az álmok ölelik át,
muzsikálj kedves hegedű, muzsikálj, reményünket
táncra csalogasd,
ünnep legyen nekünk minden nap, Istenem
szívünket mindig látogasd.

Hajdú Jánosné:

ANYU, ANYUKÁM...

Soha nem látott édesanyámhoz címmel íródott olvasatot még 1972-ben írtam, akkor, amikor egy sétáló „tini hadat” vettem észre. Egyforma uniformisban: szürke-fekete apró kockás kabátot és valamiféle sapkát viseltek, szürke nadrág és barna bakancs volt rajtuk.

Közülük egy leányra felfigyeltem, megjegyeztem réveteg tekintetét majd idő elteltével írtam róla. Az ő helyzetébe képzeltem magam, pedig ekkortájt nekem már volt hatesztendő kislányom. Az elképzelés címei: Álom (A soha nem látott...)

Hm... Már 18 éves vagyok, ma ünneplem a születésnapomat. Kit hívjak meg? Egyedül vagyok. Anyám már akkor eldobott magától, amikor megszülettem!

Az Intézet, ahol felnőtté váltam, mindent megtett, szakmát adott a kezembe – varrónő vagyok – az elhelyezésemet az igazgatónő intézte. Jelenleg egy KTSZ-nél dolgozom. A kolléganőim kedvesek, szinte úgy viselkednek, mintha a barátnőjük lennének. Ilyenkor azonban úgy érzem, rettenetesen egyedül vagyok! Az albérlet nagyon sivár a családi otthonhoz viszonyítva. Hideg és komor a szobám annak ellenére, hogy rengeteg virágot, szép szötteket vettem, hogy egy kicsit barátságosabbá tegyem az én kis otthonomat. Egyedül nagyon nehéz!

A családomról semmit az égvilágon nem tudok, se egy nagynéni vagy egy unokatestvér nincs a közelemben, senki, akire támaszkodhatnék ha valami óhajom, vagy bajom támadna. Most is... itt a szülinap! Egyedül ünnepelem a saját koromat?

A kolléganőim el vannak foglalva, dolgoznak. Túlórázik az egész csoport, én csak úgy űsztam meg a plusz munkát, hogy a főnököm meglepetésként egy szabadnappal ajándékozott meg Bár ne tette volna! Most üthettem a napot egyedül! No lám nem is olyan rossz ez a park, egy év évvel ezelőtt jártam itt utoljára, milyen szépen helyre pofozták a tavacszkát. Mintha kevesebb lenne az iszap benne, nem olyan zavaros a víz.

Ami a padokat illeti, most nincs tolongás. Van szabad hely elég amennyi nekem kell, egy pad és kész. Leülök. Szülinap... Milyen jó is annak, akinek van anyja, illetve ismeri az anyját. Az most finom friss tortát kap a gyertyákkal, utána cola, vagy esetleg egy kis likőr is dukál. Egy két köszöntő szó is el kellene. Igaz is, mit igényeskedek? A műhelyben felköszöntöttek, volt egy kis süti, egy kis sör, mit akarok még? Semmit? Dehogynem! Anyut! Szeretném ismerni, tudni, hogy milyen az alakja, a szeme és a haja színe, a hangja

Jó lenne tudni, hogy miért dobott el magától akkor, amikor még olyan pici voltam, hogy még az anya sem tudja mit tegyen egy falat gyerekkel. Pont engem! Engem kellett eldobnia és aztán úgy eltűnt, hogy hírét sem hallom!

Amikor kiengedtek az intézetből, megpróbáltam nyomára bukkanni, de nem sikerült. Lehet, hogy 56-ban disszidált? Mennyi kérdés! válasz sehol!

Anyá! Hol vagy? Miért nem neveltél fel tisztességgel? Miért nem ismerhetlek? A te két kezéd miért nem húzott magához, ha megbotlottam? Anyá! Tudni akarom mit csinálsz! Érted? Mindent tudni akarok! Szeretném ha ezen a napon, a tizennyolcadik szülinapomon velem lennél!

Micsoda csend van! A Nap is csak szekál, direkt! Pedig tudhatná, hogy egyedül nincs az embernek kedve

a hancúrozáshoz. A szél pedig, az is heccelődik csak velem! Bebújik a blúzom alá, a szoknyám alá is fűdögál, pedig nincs is melegem. Fázom!

Érdekes – hiába próbálok olvasni, a figyelmemet teljesen egy szóra, egy kifejezésre tudom csak összpontosítani; Anya mintha meghalt volna! „Már egy hete csak a mamára gondolok!” József Attila is szerette az anyját. Vele lehetett! Én nem! Pedig én hosszú évek óta csak rá gondolok!

Fehér már a haja? Vagy lehet, hogy festeti? Nem érdekel! Ha ő eldobott magától, minek sóvárgok utána, nem is értem!

Az ösztön? Az biztos, ami nem hagy békén. Úgy igazából sohasem bújhattam senkihez, nem hízelegtettem, ha valamit el akartam érni. Kinek is hízelegtem volna? Az igazgatónőnek? Rengetegen voltunk! Alkalmazkodni kellett a közösségben. De most már nincs közösség, nincs intézet, nincs Igazgatónő sem! A házi néni idős, öreg, unokáival van elfoglalva, meg aztán minek dörgölődzek hozzá! Végeredményben csak lakást ad, pénzért, ráadásul még hideg is az az átkozott lakás. Anya! Ugye te nem hagynád, hogy hideg legyen az otthonunk! Anya! Keress meg szülinapomon! Nincs más kívánalmam, csak ez!

Ha lenne olyan, hogy három kívánság, és egy tündér, aki teljesíti azokat, tudnám is gondolkodás nélkül, hogy mire lenne szükségem. Anya, szerető gondoskodás!

Hm...hm... milyen erősen tűz a Nap, szinte már égett! Jó is, hogy közben a szellő meg-megbillenti a szoknyámat és a blúzomat! Elviselhetőbb a kánikula.

Ez a kötet lenyűgöző! A versek, magamra ismernek sok témánál annak ellenére, hogy lány vagyok. Gyönyörűek a versek! Hű, de elálmosodtam..., talán szundítok egyet.

Anyu, Anyukám! Hát eljöttél? Tudtam, hogy eljössz, mindig tudtam, hogy a tizennyolcadik szülinapomon felkeresel, és együtt esszük a díztorták. De finom ez a csoki! Ugye Anyukám neked is ízlik?

Képzeld Anya! Megismerkedtem egy sráccal. Cuki pofa! Fekete fej, magas, délceg, olyan mesebeli figura! Érted ezt? Csípem a dióját! Na, ne szólj szám, amiért így beszélek. Holnap már elmúltam tizennyolc és akkor már fújtak a zsargon nyelvek.

Egyet nem értek Anya. Ha megcsókol, melegem lesz és kívánom őt! Anya! Mondd! Baj az, ha kívánom őt? Tudom, te még gyereknek tartasz, de gondolj arra, és gondolj magadra, én is megszülettem.

Pedig gyerek voltál még... ne haragudj Anyukám! Bocsáss meg, nem akartam a múltat előhozni, de ugye azért dobtál el magadtól, mert az apám, aki téged magáévá tett, elhagyott és szégyellted, hogy a világon vagyok.

Nem baj, soha, de soha nem leszek rossz gyereked, csak maradjál itt! Ne menj még, úgy örülök, hogy végre láthatlak. Az Élet nagy küszöbét a tizennyolcadik lépcsőfokon most már átléphetem, mert velem vagy. A sráctól ne félj! Ne félts! Nem leszek az övé! Nem fekszem le vele, nehogy nekem is szülessen egy porontyom, mert én őt nem akarnám eldobni, felnevelni viszont egyedül nehéz. Ugye jól tudom! Édesanyám! Anya! Hová mész? Ne menj el, hisz úgy örültem, hogy megkerestél. Jó volt itt veled... A torta is jobban ízlett, hogy együtt majszoltuk.

Anyá! Gyere vissza! Hallod? Vége! Hm... Úgy látszik álmodtam az egészséget! Pedig milyen szép volt még most is! Ennyi gyötrelmes év után! Még mindig milyen szép volt. Milyen melegen ölelt magához a tizennyolcadik szülinapomon... Kár hogy felébredtem!

Kozma Ferenc:

MÚLTUNK, HA SZEMBEJÖN VELÜNK...

„Mindennek, ami jött, egyszer el is kell múltnia. Mindennek, ami felemelkedik, egyszer le is kell zuhannia. Minden hullámnak, akármilyen magasra tornyosuljon is, egyszer el kell simulnia, és eljön az idő is, mikor el kell tűnnie.” Osho

A Kovácsi hegy lábánál fekszik, Nagygörbő, melyet gyönyörű természeti környezet vesz körül. Értéket képvisel a bükkös erdő, a bazalthegy, a források és barlangok. A vadregényes táj szélén, a falu közepén található itt egy szépen felújított volt nemesi kúria. A Tolnay kúria.

Az olvasók figyelmébe ajánlom Nagygörbőn élt Tolnayak történetének néhány lapját. A kúria több mint kétszáz éves épített örökségünk része. Egy letűnt világra emlékeztet-e hely, mely évszázadokon át adott otthont a Tolnay családoknak.

Krónikásnak szegődtem, kutattam, birkóztam a forrásokkal és ebben a rövid írásban idézem a múltat, hogy a ma élő emberekhez is eljusson a hírük. Valom én is, amit Eötvös József így fogalmazott meg: „Az egész hazát csak eszmékben foghatjuk fel, s így azon szeretet mellyel az egyes ember a falujához vagy környezetéhez ragaszkodik, tulajdonképpen azon kapocs, mely őt a hazához köti”

A Tolnay familia azon ágáról van szó, mely a Vas megyei Nagycsömötéről (Lukácsháza) került Zalába a tizennyolcadik században. Középbirtokos nemesek voltak, akik három-négyszáz hold földdel rendelkeztek, közben mindig országos vagy megyei, járási hivatalokat is viseltek. Koruk felvilágosult emberei közé tartoztak. A nemesi címet II. Ferdinánd cseh-magyar királytól kapták 1643-ban. Nemesi elő-

FÉNYBŐL A FÉLHOMÁLYBA

Idős ember ballag nem számolja lépteit
Életórája körbe-körbe jár
A végtelenre vár

A boldog órák üvegyöngyökké váltak
A szemek fáradt fényeket látnak
Tétova jövőt várnak

Ha elétek állok. Adok-e nektek valamit?
Hűvös őszi napokra meleget?
Kételemekre érveket?

Nehéz összerakni a napokat
A szétfutó emléklapokat
A bennem elrejtett arcokat

A szűkülő nap vendége vagyok
A teljességre nem vágyom
Az éppen, hogy megérint, mint az álom

FOGJUK EGYMÁS KEZÉT

Eljárt az idő felettünk
együtt hallgatjuk az esti csendet,
mely szótlánul mesél nekünk
a megismételhetetlen szép életről

Családunk egy nagy festővászon
Mi amatőr festők voltunk
Reményeinket örömeinket bánatunkat festettük a képre

nevük Dunaszentgyörgyei Tolnay. A család első képviselője Zala megyébe Tolnay László volt, aki 1732-től 1800-ig élt Karmacson. Jogi pályán jeleskedett, és megyei hivatalt is viselt. Őt követte fia, Gábor, szintén jogász volt. Sümegen a Veszprémi püspökség uradalmának volt az ügyésze. Az 1800-as évek elején Nagygörbőn megépíti azt a kúriát, melyet sok éven át a család leszármazottjai vigyáztak és benne éltek. Talán a közjóért legnagyobb szolgálatot a fia, Károly tette, mert az itt élőkért és az országos ügyekért is sokat dolgozott. A reformkor jeles személyisége lett azáltal is, hogy országgyűlési képviselőként Pozsonyban együttműködhetett Deákkal, Batthyánnal, Széchényivel. Elkötelezett híve volt a reformkori eszméknek, azért emelt szót, hogy eltűnjenek a nemesi kiváltságok, szűnjön meg a jobbagyság intézménye hazánkban. A legtöbb idejét a Szántói járás főszolgabírójaként tölti, de rendszeresen részt vesz a vármegyei gyűléseken is. Jó barátságban van a Kehidán élő Deák Ferencsel. Az 1847/48-as pozsonyi országgyűlés előtt lemondott a mandátumáról Deák javára, mert úgy ítélte meg, hogy barátja többet tud tenni az országért, a nemzetért. Ebben a nagygörbői családtörténetben szerepel még Tivadar és Kornél is. Nem tehetem meg, hogy ne szóljak azokról az emberekről, akik e nemesi családnak kortársai voltak, de kiszolgáltatottan, szegénységben éltek a csekély földjükön, vagy az uradalmakban, bányákban erdőmunkákon. A faluban élőket az 1711-es pestisjárvány, majd a nyomában feltűnő éhínség, majd a falut majdnem elpusztító tüzvész szinte pusztai településsé változtatta. Az ide beköltözők, meg a megmaradt lakosság mindig megújította az életet. Ma is szorgalmas nép lakja, vigyazza az örökséget. Vendégházak, turizmus és a földszeretet ma is nagy megtartó erő ebben a rejtőzködő faluban.

Örülünk, hogy vannak, akik tovább színezik azt

Az élet nagy ajándéka, hogy örökbe fogadhattuk egymást
Most 77 évesen is néha remegőn, de foghatom a kezedet
És így sétálhatunk az őszidőben

Ma már tudom, hogy te értem születéssel és én érted
Egymás kincsei lettünk, saját barátunkká váltunk
Megtanultuk, hogy jól csak szívvel lát az ember
Olyannak fogadtuk el egymást amilyen

Külön -külön már nem létezőnk
Ezért fogjuk egymás kezét és
nem engedjük el soha.

Utolsó tangó (Legyen minden nyugdíjasklub
életörömet adó tánciskola)

Időseknek próbálom hirdetni, hogy élni jó
A kezemet a kezükbe rejtve járok
Lassan teljesülnek az álmok
Utolsó tangó mindenkinek jár
Ahány kicsiny falu annyi tánciskola legyen
A sokféle program megvalósításra vár
Új tánclépést tanulni öröm
A táncban hol vezetek hol vezetve vagyok
Ezért aztán a másiktól boldogan tanulok
Lehet, hogy életet ad az éveknek ez a tánc
Amit a sors eddig nem kínált
Léted mostantól örömtelibbé vált

Zuggóné Jakabfy Hajnalka:

BÉLA NAGYBÁTYÁM EMLÉKÉRE

Levelet hoztam Bélától! – kiabált messziről a kis nemesbetei falu postása. Ő is örült, amikor a faluban élőknek jó hírt hozhatott.

Hála Istennek! – futotta el a könny Béla édesanyja szemét. Minden nap azért imádkozott, hogy fia visszatérjen a háborúból. Magához szoritotta a frontról küldött tábori levelezőlapot, mintha csak legkisebb fiát ölelte volna.

Béla volt a legmegnyerőbb külsejű, legéletrevalóbb három fia közül. Amikor a bálban feltűnt hullámos gesztenyebarna hajával – mindig mosolygósan – az összes lány vele szeretett volna táncolni, bolondultak érte. Mert bizony nagyon jól táncolt. Érezte a zene ritmusát, arra pörgette-forgatta a lányokat. Ő szerényen fogadta a rajongást, szíve csak egy lányért, Rózáért dobogott, akit a legbüszkébb és legszebb lánynak tartottak a falubeliek.

Bélát a nagykanizsai laktanyába hívták be sorkatonának, ahol sokat gondolt kedves kis falujára, szüleire, két testvérbátyjára és a Rózával eltöltött boldog percekre.

Élénken élt az emlékezetében, hogy az egyik tollfosztáskor – ahol az asszonyok-lányok külön szobában fosztották a tollat, a férfiak a másik szobában kártyáztak, iddögáltak – Róza kis híján pofonvágtá. Már elvégeztek a munkával, a háziasszony feltálalta a diós-mákos kalácsot, aszalt szilvát, amikor a férfiak hegedűszó kíséretében elkezdtek nótázni és táncba vitték az asszonynépet. Béla csak Rózával szeretett volna táncolni, de Róza elfordult, nem akarta, hogy a falu a szájára vegye, elkezdjenek róluk pletykálni. Béla kissé megrészegedve a szerelemtől és a bortól, elkezdte énekelni:

„Kinek mi gondja van rája,
hadd járjon a falu szája,
Ennek a kislánynak én leszek a párja”.

Aztán odapenderült Róza elé és felkérte táncolni. A lány ekkor akart egy hatalmas pofont adni neki, de amint felemelte fejét, belenézett az aranybarna szemekbe, egyszerre elgyengült, nem is ment, inkább repült a táncba, a szeretett férfi karjaiba.

Felidézve a történeteket, még nehezebb volt kivárni az eltávozás napját.

Az eltávozás éppen a szüret idejére esett. Örült, hogy segíthetett szüleinek, testvéreinek. Boldogan hordta a puttonyt, öntötte a darálóba, hogy az édes must kicsorduljon a noa szőlőből, amihez gesztenyét sütöttek. Összefutott a nyál a szájában, ha rá gondolt a finom csemegére.

A szőlőérés időszakában mindig volt szüreti bál a faluban. A kisbíró minden utcában kidobolta a nagy eseményt. A központban, többnyire az iskola udvarán állítottak fel lugast, amire szőlőfürtöket kötöztek. Ezeket a fürtöket kellett megszerezni (ellopni) az arra vállalkozó legényeknek. Magyar népviseletbe (párta, gyöngyös mellény, nemzetiszínű szalaggal körbevarrott szoknya) öltöztek a csöszlányok, a csöszlegények

öltözéke fehér ing, fekete mellény és nadrág, nemzetiszínű szalaggal átkötött darutollas kalap volt. A csöszlányok és legények feladata az volt, hogy elfogják azokat, akik szőlőt téptek le a lugasból. Az erre az alkalomra választott bíróhoz, bírónéhoz kísérték őket, akik megállapították az ellopott szőlő árát, amit ott helyben ki kellett fizetni. Az összegyűlt összeg fedezte a szüreti bál kiadásait.

Nehéz szívvel ment vissza a laktanyába. Nagyon várta a katonaidő leteltét, már vágta centit, amikor Magyarország is belesodródott a már kitört a II. világháborúba.

Szeretett kis faluja, családja, barátai, szerelme emlékével a szívében elvitték a laktanyából, a sorkatonai szolgálatból az orosz frontra. Szép írása volt, ezért oszthatták be írásoknak egy tiszt mellé. Jobban szeretne volna, ha az első frontra vezénylik, kiadhatta volna dühét az ellenséggel, az egész világgal szemben, amiért a békés falusi élet és családalapítás helyett háborúba kellett mennie. De a hazáját is szeretete, kötelessége volt helytállni.

Egészen más volt a hadszíntér, mint ahogyan elképzelte. Ropogtak a fegyverek, dörögtek az ágyúk, ő csak az emlékek visszaidézésével tudta túlélni a nehéz napokat. Hirtelen a békés vasárnapok idilli boldogsága villant agyába.

Vasárnap délutánonként kedvelt hangszerén, citerán szokott játszani. Szívesen hallgatta az egész család. Elfelejtették a hétköznapi nehéz paraszti munkát, a vasárnap délelőtti misét, s a finom ebéd után nyugalom szállta meg a házat. Csak a citera édes-bús hangját vitte a lágy szellő.

Mennyire hiányoztak ezek a vasárnapok a fronton! Aztán Rózával való megismerkedése jutott eszébe. Aratáskor ismerkedtek meg. A nagy meleg miatt a lányok is lengébben öltöztek. Igaz, elfedték testük egész területét, de a vékonyabb kelmék inkább a nap-sütés ellen védtek. Az első kaszás mindig tapasztalt férfiember volt. Róza apja vágtá a rendet, Róza marokszedő volt, Béla a kötelet készítette. A hőség miatt nem volt könnyű a kötelet fonni, az ingen keresztül is szúrta a bőrét, de amikor az előtte hajladozó Rózára pillantott, minden fáradtsága elszállt. Keményen kellett dolgozni, közben a vízfordótól kaptak vizet, aztán alig várták, hogy leülhessenek valamelyik fa árnyékába ebédelni. Külön fa alá ültek a férfiak, külön fa alá a nők. Jó volt így, mert ebéd közben pillantásuk találkozott. A napi munka végeztével hazafelé tartva énekeltek:

„Ritka búza, ritka árpa ritka rozs, ritka kislány, aki takaros.

Lám az enyém, lám az enyém, lám az enyém
Icike, picike, de csinos”.

Egymás mellett lépkedve, jóleső fáradtsággal a testükben, szerelemmel a szívükben azt kívánták, bár csak ez a helyzet örökké tartana...

Az egyik lövedék sivítő hangja a disznóvágást juttatta eszébe. Olyan volt ez, mint amikor a leölt állat az utolsó hangokat adja ki. Minden évben neveltek és

vágtak disznót, ami természetes volt a falusi portákon. Amikor már nagyobbacska fiú volt, neki is segíteni kellett.

Egyszer majdnem elfutott a hízó. Az apja húzta kifelé az ölből. Látszott, hogy nem lesz könnyű elbánni a közel kétmázsás állattal. Béla az első lábát fogta, testvérei nem tudták a hátsó lábait megfogni, így őt végighúzta a jeges udvaron. A kézfeje mélyen lehorzsolódott, de ő csak fogta a nagy állat lábát, így az nem tudott elfutni, aztán a többiek is segítettek. Megmenekültek a falu csúfolódásától, igen nagy szégyen volt, ha elfutott a disznó. A leszúrt állatot szalmával megerzselték, lemosták és kezdődött a szétदारabolás. Az asszonyok sűrögtek-forogtak a konyhában, de azért arra volt idejük, hogy házi pálinkával kínálják a férfiakat. Először májat sütöttek, amihez édesanyja mindig tepsiben sült krumplit készített, A máj is mindig nagyon jó volt, de a krumpli finomságát még évek múlva is megemlegették.

Az orosz fronton rettenetes hideg volt, éhes is lett, a krumpli megfagyott, és a kezük is szinte hozzáfagyott a fegyverükhöz és kulacsukhoz. Katonatársaival tüzet gyújtottak és próbálták elviselni az elviselhetetlent.

Csak még egyszer hazakerüljek! – gondolta. Jó lenne még húshagyó kedden maskarába bújni, járni házról-házra. A farsang megünnepléséhez mindig hozzátartozott a fánk sütése. Édesanyja nagyon finom, szalagos fánkot tudott sütni, ilyenkor forgácsfánk is került az asztalra. Kellett is a kínálat, főleg amikor húshagyó kedd este megjelentek a cucorkák! Mindenféle maskarába öltöztek, házról-házra jártak, bolondoztak, megtáncoltatták a háziasszonyt, aki fánkkal és jóféle itókéval kínálta őket.

Az őrséget adó katona kiáltása ébresztette fel álmodásából.

- Támadnak a ruszki!

Aztán elhangzott a parancsnoki vezényszó:

- Feküdj!

Szomszéd falubeli bajtársa kiáltott rá.

- Vigyázz Béla!

Érezte, hogy meglőtték. Elesett, bajtársa behúzta a lövészárokbába. Béla ezeket a szavakat suttogetta a fülébe: Menj el anyámhoz és Rózához. Mondd meg nekik, hogy nem akartam hazamenni. Higgyék csak azt, hogy valahol talán életben maradtam.

Aztán ezeket a szavakat suttogetta: Ne sirassanak el, soha ne tudják meg, hogy utolsó gondolataim hozzátuk szálltak:

A hazámért halok meg..., de értetek szerettem volna élni: drága szerelmem, szüleim, testvéreim, szülőfalum!...

Uzsoki Lászlóné:

EMBER TERVEZ...

Páskomi nagypapa lassan, nehéz szívvel tárta ki családi házuk kapuját. Felesége idős szüleivel a tornáccon állt. Mind a négyen csendesek voltak, könnyeikkel küzdöttek. Nézték az udvarról lépésben kiguruló autót, benne fiukat és családját. A gyerekülésből Réka integetett puszikat szórva.

Szemük fénye, a nyolc éves Réka számára ma reggel ért véget az őszi szünet, melyet Dombalján töltött nagyszülei és dédszülei örömeire. Az elmúlt néhány nap határtalan boldogságot, vidámságot, sok-sok örömteli pillanatot ajándékozott az öregeknek. Az örökmozgó, életvidám, csupa szív, mindenre kíváncsi, mindent kipróbálni akaró kislány alaposan igénybe vette őket, a szívük mégis hálával, szeretettel telítődött. Régen kacagtak annyit, mint az elmúlt héten.

– Karácsonykor találkozunk! – csacsogta Réka búcsúzóul –. Ne búslakodjatok! Jövök hozzátok rövidesen, itt töltöm a téli vakációt.

– Nagyon várunk! Számolni fogjuk a napokat! – integettek vissza a nagyszülők, dédszülők. – Gyere, gyere, édes kicsi Rékánk!

A sors azonban alaposan átrendezi a szép terveket. Csúnya, erőszakos, veszedelmes, kíméletlen vírus érkezett az országba. Viharos gyorsasággal kezdte betegíteni az embereket. Beköltözött a városokba, falvakba, szinte minden családban megfertőzött valakit. Főleg az idősebbeket támadta és kényszerítette betegágyba, nem egyszer kórházba.

Dombalja lakói is sorra kerültek. Amikor megjelent az első beteg az orvosi rendelőben, futótűzként terjedt a kellemetlen hír. Kerecsenyi doktor, a falu háziorvosa pár napon belül mindenkit személyesen felkeresett. Elmagyarázta a vírus veszélyes, néha kiszámíthatatlan tulajdonságait, és arra kérte az embereket, csak akkor hagyják el otthonaikat, ha nagyon muszáj. Réka dédszülei nem akartak találkozni a hivatlan látogatóval. Engedelmesen otthon maradtak, a délutáni sétáikról is lemondtak. A nagyszülők csak a munkájukat végezni mentek el. Haza érkezve ruhát cseréltek, lezuhanyoztak, fertőtlenítették magukat, azután köszöntötték az öregeket. A megszokottnál egyre több időt töltöttek otthon.

Nagypapa gyakran ült laptopja előtt, dédpapa pedig nagy érdeklődéssel figyelte. Magának is alig akarta bevallani, hogy napról napra jobban érdekli a gép működése. Csodálkozva nézte, ahogyan nagypapa minden kérdésre választ talál a kereső program segítségével. A szobában ülve kitérült a világ.

– Meg kell tanulnom a kezelését – döntött dédpapa –. Édes Gizellámmal gyönyörű utazásokat tehetünk, bebarangolhatjuk a Föld legcsodálatosabb tájait, miközben kedvenc hintaszékünkben pihenünk. Hangversenyek, színházi előadások jönnek helybe, filmeket nézhetünk, kutathatunk a történelem titkaiban, szóval muszáj megtanulnom a laptop használatát. Az i-re a pontot azonban Réka tette fel. Ugyanis ha

dédunokájukat látni akarták, oda kellett ülni a képernyő elé, hiszen a fránya vírus miatt hetek óta csak virtuálisan találkozhattak.

– Édes lányom, édes fiam! Felkészültem az oktatásra – jelentette be dédpapa egyik skype-olás után. – Ha van türelmetek, vezessetek be az informatika rejtelseibe! Szeretném egyedül is kezelni a laptopot, elsősorban a skype miatt. Szorgalmas, jó diák leszek, nem fogok visszabeszélni. Elvégzem minden nap a házi feladatot – ígérgette. – Lassan fog menni a tanulás, sokat fogok kérdezni, sokat fogok hibázni, de nem adom fel. Szóval, vállaltok? Lehetek a magántanítványotok?

– Nem kérdés, drága papika! Időnk van, türelmünk van, a laptop már régóra várja, hogy használatba vedd. Akkor kezdünk, amikor kéred – érkezett a biztató válasz.

– Remek! Köszönöm! Akár most is kezdhetünk, én készen állok! – lelkesedett dédpapa.

Így aztán kicsit dőcögve, kicsit lassú tempóban, de dédpapa megismerkedett az informatika rejtelseivel, és kimondhatjuk: ügyes használója lett. Nem kellett már segítségre várni, ha Rékával csacsogni támadt kedve. Bejelentkezett, maga mellé ültette élete párját, és lesték imádott dédunokájuk jelentkezését. Ugyanis – ha még nem említettem volna – Réka is megtanulta a táblagép használatát. Muszáj volt. Az osztálya nemrégiben áttért a távoktatásra. Az ügyes kislány szülei segítségével megismerkedett az alapvető kapcsolatteremtő és skype-olási módokkal, rövid időn belül egyedül is, ám szülei felügyelete mellett biztonságosan kezelte a táblagépet.

Teltek a napok, teltek a hetek. A vírus kitartóan tombolt. Szó sem lehetett személyes találkozásról. Még a Mikulás sem érkezhetett a szokott módon.

– Találkoztál a Mikulással, édes kincsem? – kérdezte dédmama december hatodikán. Küldtünk vele neked ajándékot.

– Nem találkoztam. Sajnos. – válaszolta Réka. – Nem jöhetett. Akkora nagy volt a szakálla, hogy nem talált megfelelő méretű maszkot. Anélkül pedig nem léphetett be a lakásba. Ez a szabály. Próbáltam meglesni, amikor az ablakunk alatt járt, szerettem volna látni, hogyan rakja a csizmába az ajándékot. Nem jártam sikerrel. Nagyon óvatosan csinálta, nem vettem észre.

– Itt a faluban is nesztelenül mászkált. Úgy tudjuk, éjszaka járta végig a házakat. Akkor rakta a csizmákba az ajándékokat, amikor mindenki az igazak álmát aludta. Csak a szánkójának a csilingelését hallottuk – mondta mosolyogva dédmama. – Jövőre talán szerencsésebbek leszünk.

– Abban biztos lehetsz, édes dédmama! Nem fogom még egyszer elszalasztani a nagy lehetőséget! Sőt, a krampuszait is meg szeretném nézni közlelő! Be fogom hívni őket a házukba. Ha törik, ha szakad. Már elkezdtem tervezni a csalogató programot. Kíváncsi leszek, hogy fog visítani Kistesó, ha szemtől szemben találkozik velük!

Mikulás elment. Csendesesen, ahogyan jött. A vírus

maradt. Kellemetlenkedett, betegített, amerre felbukkant.

Közeledett a karácsony. A makacs vírus maradt. Bizonyossá vált, hogy személyes, meghitt családi találkozásra nem kerülhet sor. A fiatalok féltették az időseket, a nagyszülők, dédszülők féltették az unokákat, dédunokákat. A felnőttek szeretettel készítették, csomagolgatták az ajándékokat, pedig nem tudták, mikor, milyen módon fogják átadni a gyermekeiknek, unokáiknak, dédunokáiknak. Mégis reménytelen szívvel készülődtek, várták az ünnepet.

Karácsony előtti héten Berci apu, Réka édesapja is csak villámlátogatásra érkezett Dombaljára. Lerakta a teraszon a karácsonyra szánt ajándékokat.

– Néhány óráig hagyjátok a levegőn, ne hogy baj legyen! – kérte, miközben bepakolta az autóba a nekik szánt, előkészített csomagokat. A teraszon üdögélve beszélgettek, próbálták tartani a javasolt másfél méteres távolságot. Maszkban, hogy védjék egymást. Mindannyian örültek a személyes találkozásnak, mégis szomorkás volt a hangulat.

– Boldog vagyok, de olyan nehéz a szívem – sóhajtott dédmama. – Jól esne az ölelése édes fiam!

– Vigyáznunk kell egymásra, mamikám! – mondta csendesesen Berci apu. – Talán tavasszal... Réka is csalódott, hogy nem jöhetett le hozzátok. Ugye, tudod, meg kell hoznunk ezt az áldozatot, hogy túlélhessük a vírust.

– Tudjuk, tudjuk, csak nagyon nehéz – bólogatott dédmama. – Persze, persze, ki fogjuk bírni! Ezt is! – bizonygatta. – Kibírtuk a külföldön töltött éveiteket is. Akkor sem láttunk sokáig benneteket. Azt is túléltek. Csak nehéz, nagyon nehéz!

Akadozva, csendesesen folyt a beszélgetés. Berci apu mesélt Rékáról, Kistesóról vicces sztorikat, ám nem nagyon sikerült jókedvre deríteni az öregeket. Nagypapa, nagymama is mesélt a dombaljai eseményekről, meg arról, mennyire megváltoztak a napjaik. – Semmi nem olyan, mint régen – mondták. Dédpapa kicsit erőltetett derűvel büszkélkedett friss informatikai tudásával, ám nem tagadta, jobban szeretett hosszú sétákat tenni a faluban. Közben jókat beszélgetni az emberekkel. Dédmama elárulta, hogy az ajándékok között saját készítésű meglepetések is vannak. – Ráértem kötögetni, hímezni, horgolni – mondta. – Hosszúak a napok. – A szemében öröm és szomorúság bujkált.

Gyorsan búcsúztak, úgy könnyebb volt.

– Karácsonykor együtt gyűjtjük a gyertyát, ha virtuálisan is... – integetett az induló autóból Berci apu.

– Igen. Virtuálisan. Reméljük, élünk! Jó lesz virtuálisan is, csak lássunk benneteket! – motyogták az öregek a távolodó autó után integetve.

– Idén nagy karácsonyfánk legyen, édes fiam! – mondta dédpapa, megtörve a nehéz csendet. – A legszebbet hozd az erdőből! Akkorát, amekkora Berci gyermekkorában szokott lenni.

– Előszedem a régi díszeket, úgy díszítjük a fenyőt, mint régen. Szaloncukorral, habkarikákkal, almával, csillagszórókkal, harangocskákkal – merengett dédmama. Szeretném, ha örülnének a gyerekek, amikor meglátják!

– Virtuálisan – sóhajtott dédpapa.

– Igen, virtuálisan. Az a fontos, hogy lássák. És mi is lássuk őket. Idén sajnos virtuálisan. Reménykedjünk, hogy jövőre ismét együtt ünnepelhetünk.

Szenteste ünnepi díszben ragyogott a ház Dombalján és a távoli kisvárosban is. Égtek a gyertyák, világítottak a fényfüzerek, csillogtak a gömbök, a gyönyörű régi díszek. Mindkét karácsonyfa csodaszép lett. A levegő friss fenyő, narancs, alma, fahéj illatot árasztott.

Dombalján a nagyszülők és dédszülők ünneplő ruhában ülték körül a képernyőt a plafonig érő karácsonyfa előtt. Várták a fiatalok jelentkezését. Pontban hat órakor jelzett a laptop. Azonnal fogadták a várva-várt hívást. Boldogan mosolyogtak, amikor megjelent a képernyőn Réka, Kistesó és a szüleik.

– Boldog karácsonyt! – csivitelte a kis család sokszor egymás után. Hátuk mögött csillogott a hatalmas, gyönyörű karácsonyfa. Alatta ajándékok sorakoztak szépen becsomagolva.

– Nézzétek, nézzétek, mennyi ajándékot kaptunk! – lelkendezett Réka. – A köszöntés után fogjuk kibontani, hogy ti is lássátok. Így beszéltük meg apával, anyával. Alig várom!

– Boldog karácsonyt! – hangzott a köszöntés Dombaljáról.

– Gyönyörű és hatalmas a karácsonyfátok! Csodálatos! – lelkendezett nagymama. – Nézzétek meg a miénket is, nektek díszítettük. Az erdő legszebb fenyője öltözött ünnepi díszbe. Az üvegdíszeket, üveggömböket Berci apu gyerekkora óta őrizzük. Az anygalkákat és madárkákat dédmama készítette. A szaloncukor ízesítése Réka kedvence. Tetszik?

A lelkes válasz után megrázta a kezében tartott csengettyűt. Nagypapa meggyújtotta a leghosszabb csillagszórót, dédmama és dédpapa egymás kezét fogva énekelni kezdett:

– „Mennyből az angyal lejött hozzátok, pásztorok, pásztorok.

Hogy Betlehembe sietve menvén, lássátok, lássátok. Istennek Fia, aki született jászolban, jászolban.

Ő leszen nektek Üdvözítőök valóban, valóban.

Mellette vagyon az édesanyja, Mária, Mária.

Barmok közt fekszik, jászolban nyugszik szent Fia, szent Fia.

A kis Jézuskát egyenlőképpen imádják, imádják,

A nagy Ūristent ilyen nagy jóért mind áldják, mind áldják.”

Nagymama csengettyűzött és ő is énekelt. Nagypapa csillagszórózott és ő is énekelt. Réka tapsolt és ő is énekelt. Berci apu Marcsi anyu vállát karolta és ők is énekeltek. Kistesó anyukája ölében ülve tapsikolt, valamit gügyörészett, talán bébinyelven énekelt.

A csillagszórók szikrákat szórtak, a gyertyák lángjai lobogtak, az üveggömbök csillogtak, a fényfüzerek ragyogtak, miként a csillagok a karácsonyi égbolton. Dédmama, dédpapa, nagymama, nagypapa, Berci apu, Marcsi anyu, Réka és Kistesó szíve csordultig megtelt boldogsággal, örömmel, szeretettel.

Nem csak virtuálisan.

TÁVOKTATÁS

Andriska elsős kisfiú.

Az iskolában már megtanulta a magyar ábácé valamennyi betűjét, következtek volna a nagybetűk. Alig várta, hogy megismerje valamennyit, és végre egyedül olvashasson a meséskönyveiből. Igaz, eddig is próbálkozott. Ha valamelyik mondatkezdő nagybetű ismeretlen volt, anyukája, vagy apukája segített.

A tanító nénitől azonban szívesebben tanult. Ő ugyanis nagyon érdekes történeteken keresztül ismertette meg a betűk világát. Andriska szerette a különleges hangulatú tanórákat, melyek révén nagy kalandok várták Betűkirály híres-neves Betű országában.

A közös iskolai tanulást váratlanul keresztülhúzta egy csúnya, valóságos vírustámadás. Andriska és valamennyi iskolatársa egyik napról a másikra távoktatásos diák lett.

A szülők pénteken hivatalos levelet kaptak az iskolától. Tájékoztatták őket, hogy az intézmény a gyermekek védelme érdekében hétfőtől áttér a távoktatásra. Rendkívüli szülői értekezleten igény szerint – felkészítik az érdeklődőket az új, kényszerű helyzetre.

– Mi az, hogy távoktatás? – nyitotta nagyra szemét Andriska. – Hogyan fogok távtanulni? Olyant még soha nem csináltam.

Édesapja igyekezett elmesélni a tanulási módot, bár neki is új, ismeretlen terület volt:

– Itthon fogsz a képernyő elé ülni, a tanító néni pedig majd elmondja, mit csinálj.

– Eddig nem is engedtetek számítógépezni. Nem tudom használni! Nem akarom!

– Nyugi, nem leszel egyedül. Melletted ülök – próbálta nyugtatni apukája. – Együtt megoldjuk. Ne félj, fiam! – Ő is kíváncsian, bár kissé bizonytalanul várta, hogyan fog zajlani nap mint nap a távoktatás. Talán lelke mélyén aggódott is, nem tudta, ügyes segítő lesz-e, tudja-e támogatni Andriskát, ha szüksége lesz majd rá.

A tanító néni hétfő reggel pontosan nyolc órakor jelentkezett skype-on.

– Jó reggelt mindenkinek! – köszöntötte megszokott, vidám hangján a kis tanítványait. Széles mosolya betöltötte a képernyőt. – Hadd lássam, jelen vagytok-e mindannyian! – Néhányat kattintott, és a képernyőn megjelent az egész osztály apró kis képecskéken.

– Helló! Helló! – hangzott a lelkes kiabálás a nebulók szájából. Fülig érő szájjal integettek, harsogtak, grimaszoltak. Keresték egymást a barátok, barátnők, padtársak. Óriási volt az ováció, amikor felfedezték egymást.

A tanító néni pár percig hagyta, hogy a gyerekek csa-csogjanak, élvezzék a különös találkozást. Tetszett neki a lelkesedésük, vidámságuk. Mintha nem is két napja, hanem legalább egy hosszú nyári vakáció után találkoztak volna! – állapította meg.

A fiúk, lányok egymás szavába vágva mesélték, miként érte őket a rendkívüli hír.

– Hahó! Mindenki! – próbálta szegény tanerő túlkia-bálni a zszibongó hadat. – Legyetek kedvesek elcsen-

desedni! – Ha elhallgattok, mindenki megmutathatja az íróasztalát, a szobáját, vagy a helyiséget, ahol most tartózkodik. Rendben? Ki szeretné kezdeni? Természetesen mindenki jelentkezett.

– Apu, segíts! Anyu, hogyan kell megmutatni az íróasztalomat? – hangzott szinte minden gyermek szájából.

Szerencsére a tanító néni nem látta a meglepődött felnőtt arcokat. Amennyire tudásuk és lehetőségük, no, meg gyermekük engedte, igyekeztek az apukák, anyukák segíteni, és természetesen háttérben maradni.

A jó ötlet alaposan átformálta a tanító néni aznapi terveit. Talán most is folya a „mozizás”, ha minden gyermek annyi időt kapott volna, amennyire igényt tartott. Többszöri kísérlet után végre be tudták fejezni a helyszíni közvetítéseket, és javasolhatta:

– Fél óra reggeli, illetve tízórai szünet következik. Kézmosás után gyertek vissza a képernyő elé! Készítsetek elő rajzlapot, színes krétákat, írólapot, színes ceruzákat! Egy gyönyörű nagybetűvel szeretnélek majd megismertetni benneteket. Elmegyünk Betűország királyához, bejárjuk a labirintusát, a palotáját, felfedezzük, hol lakik az új nagybetű. Rajzolgatjuk, írogatjuk, tanulunk róla egy vicces mondókát, és mondok egy kalandokkal megtűzdelt izgalmas mesét is. Rendben? Szóval fél óra múlva találkozunk. Már-mint virtuálisan.

– Virtuálisan! – harsogta az osztály.

– Virtuálisan – sóhajtottak fel megkönnyebbülten a szülők, akik jobban örültek a szünetnek, mint a csimotáik.

A szünet után valóban megtanulták az ígért nagybetűt, utána matek, végül egy kis tesi következett. Mindenki becsületesen elvégezte a bemutatott gyakorlatokat. A takarásban néhány szülő is.

És ez így ment a hét minden napján. Órarend szerint, pontosan. Nem maradt el az ének, a technika, a környezetismeret, a rajz sem. A tanító néni bírta, a szülők igyekeztek, a növendékek lelkesedtek.

A tanító néni fáradhatatlanul mondta, bemutatta a tananyagot, feladatokat adott, a kapott válaszokat, megoldásokat értékelte. Kérésére a jutalmakat az anyukák és az apukák beírták gyermekeik üzenőjébe. Időnként délután is jelentkezett. Unaloműző foglalatosságokat javasolt fiúknak, lányoknak. Néha a szülőkkel is szót váltott, megköszönte a támogatásukat és bátorította őket. Rájuk is fért.

Andriska élvezte a távoktatást. Úgy érezte, a tanító néni több időt tud rá szánni, mint az iskolában. Szorgalmasan végezte a feladatokat, gyűjtötte a jó és kiváló bejegyzéseket. Szerette a kics csoportos foglalkozásokat is, sokat viccelődött az osztálytársaival. Szinte valamennyi osztálytársáról sok mindent megtudott. Megismerte kedvenc időtöltésüket, kedvenc játékaikat, néhány gyermek játszósarkát, otthoni kis állatát. Ugyanis az első nap bemutatkozásának sikere nem zárult le. Minden nap egy önként jelentkező

nebuló kapott öt percet, hogy bemutassa, ami számára kedves, fontos.

A virtuális találkozások így mindig jó hangulatban teltek. A kis apró, színes ötletek éber tartották a gyermekek figyelmét, jobban ment a képernyő előtti tanulás is. Bátran kérdezhettek, ismétlést kérhettek, ha valamit nem jól láttak, vagy valami, esetleg valaki elterelte a figyelmüket.

Történt egyszer, hogy a tanító néni megjelölt néhány mesét, amelynek elolvasását minden tanulótlól kérte. Andriska meglepetéssel tapasztalta, hogy a felsorolásban szerepel egy hercegnős mese is.

– Azt már nem! – háborodott fel. – Hercegnős mesét én nem olvasok! Az lányos! Bármit, de hercegnős mesét, azt nem!

– Minden feladatot teljesítünk, amit a tanító néni kér – szölt higgadtan, de határozottan az apukája, aki a kényszerű otthonról tanulás idejére felcsapott tanító bácsinak. – El fogjuk olvasni a hercegnős mesét is!

– Nem! Nem és nem! – kötötte az ebet a karóhoz Andriska. Kapjak inkább büntetést, de hercegnős mesét nem olvasok! Elolvastam az oroslánost, az egereset, a rókásat, de a hercegnőset nem fogom!

Apukája és fia farkas-szemet néztek. Andriska szemében már könnyek kezdtek gyűlni, mégsem fogott hozzá az olvasáshoz.

Ekkor történt az első csoda:

– A vacsora tálalva! – szölt be a szobába édesanya.

– Andriskám, a kedvencedet készítettem: hal rudacs-kák burgonyapürével.

– Meggyünk – válaszolta Andriska és az apukája szinte egyszerre. Talán mindketten örültek az időnyerésnek.

– Nem ízlik a vacsora, Andriskám? – kérdezte édesanya, látva, hogy kislánya csak piszkálja az ételt. Rágja, rágja, forgatja a szájában a falatot, de nem bírja lenyelni.

Andriska csak a fejével intett, hogy de igen, vagyis nem, vagyis nem tudom. És hiába nem akarta, a könnyek gyülekezni kezdtek a szemében.

Ekkor történt a második csoda.

Jelzett a számítógép: új üzenet érkezett. A feladó a tanító néni volt. Apuka megnyitotta a levelet, melyben a következő állt:

„Kedves fiúk!

A tegnap küldött mesecímek közül egyet kicserélhettek másikkal, nektek tetsző mesére. Lehet fantasztikus, izgalmas, igazi fiús történet. Szabadon választhattok! Üdvözlettel: Tanító néni”

Andriskának nem megakadt, hanem hirtelen lecsúszott a falat a torkán. Utána a többi is. A teljes adagot belakmározta, ahogyan máskor is, „béke időben”. Vacsora után felszaladt a szobájába. Boldogan keresgélgni kezdett a mesekönyvekben egy igazi fiús mesét.

Apukája megkönnyebbülten nézte.

Aznap az esti mesét Andriska olvasta. Ő választotta. Édesapa csendben, figyelmesen hallgatta. A mese végén a szokottnál hosszabbra sikerült az ölelés, és kedvesebbre a „Jó éjt! puszi.”

M. Csóti Ágnes:

A BARACK SÜTEMÉNY

„A jószágról nem tudni honnan jön. Egyszerűen itt van, és lelkünk küszöbén mosolyog. Nem védekezhetünk ellene. Akármennyire észrevétlen, vagy éppen azért, be kell engednünk őt, eleinte hitetlenül, csodálkozva, végül a világ harsányan tetszelgő dolgainál jobban megszeretjük őt.” (Szepes Mária)

Június vége van, megint elmúlt egy hónap és mennyi minden történt. Forróságban jöttünk haza a tanyáról, hiába volt a kocsiiban légkondi akkor is a külső hőmérő +33 fokot mutatott, s ahogy kiszálltunk, a forró levegő nagyon meglepő volt.

Vasárnap délelőtt indultunk, estére érkeztünk a ház elé. Zoli nem akart feljönni, csak ment az útjára, mert a szőlő birtokig még volt pár kilométer. Kipakolás után gyorsan belaktuk a lakást, ami két hétig nélkülnk kongott.

Hétfő reggelre, annyira lehűlt a levegő, hogy alig mutatott a hőmérő +19 fokot. Nehéz volt a melegből erre a hidegre ébredni. Mostam, takarítottam és megpróbáltam újra otthon érezni magam.

Kedden a reggeli vásárlás után bementem régen látott szomszédasszonyhoz, Kétihez. Sok mondandója volt, mert ha sokáig nem lát, akkor hirtelen rám zúdítja azt a semmit, ami ha távol vagyok tőle, vele történik! Türelemesen végighallgattam, pár szóval elmeséltem, velünk és velem mi történt a nyár eleji nyaraláson.

Felérve a lakásba, a műterembe tettem a vásárolt gyümölcsöt, és akkor vettem észre, hogy a mélyhűtő alatt áll a víz. Pánikba estem, reméltem, nem a hűtő romlott el, csak a rámolásban a konnektorhoz értünk. Férjem meglepődött, amikor a kapkodás kellős közepén megérkezett, jókor jött, mert a segítségére is szükségem volt.

– Ugyan Kedves – mondta csillapító hangon –, csak nem fogsz mérgeledni, nincs itt semmi baj –, és egy puszit nyomott az arcomra. Ettől azonnal elszállt a mérgelem, már boldogabban pakoltam. Meg volt oldva, mit főzök. Ami a legjobban kiolvadt!
A többi ment a kukába!

Este lett mire a facebookra tévedtem, és ahogy a képeket néztem, olvastam, férjem a hátam mögé állt. Egy-egy képnél megállva kérdezte, hogy az éppen mi, és ki adta fel és azt nekünk küldték? Nagyon megtetszett neki egy felvétel, ahol egy baracksütemény fotóját látta. Barack formája volt a szép halványpiros süteménynek, a hamvasságát a kristálycukortól kapta. Lelkesen nézte, hogy ő még ilyen süteményt nem látott, és biztos nagyon finom. Magyaráztam, ha tetszik, én is megoszthatom másokkal.

– Nekem nincs kérdésem, csak osszad meg! Megosztás után már az egyik ismerős írt rá kommentet, hogy náluk – Erdélyben is ismerik, és levéldisznek

a puszpáng bokor levelét használják. Más azt írta, hogy ez egy macerás sütemény, és csak esküvőre készítik. Akkor sütik, amikor összejön sok az ügyes kezű asszony, akik tudják ennek minden fortéját. Mi meg alig győztük olvasni, hogy egy kis édességre hányféle variáció van, és milyen sokan ismerik, csak mi nem ettünk ilyet, és nem is láttunk. Férjem „édes szájú”, mindent szeret, ez nagyon megtetszett neki, és hozzá szolt, hogy: „szívesen megkóstolnám, de nekem az asszony ilyet nem fog sütni!” Jól van! A hétvégére majd valami finomat alkotok, de baracksüteményt tőlem ne várj, mert ezt csak esküvőre sütnék, és minket nem valószínű, hogy mostanában bárki is meghívna egy kis zalai lakodalomba.

Csütörtökön Kéti sírva jött hozzám, fáj a keze, úgy gondolja, inhuvely gyulladása van. Bekötöttem a csuklóját, és egy kendővel felkötöttem a karját. Örült és boldog volt, hogy segitettem rajta. Arra kért, hozzak a szomszédjának egy doboz cigarettát, ha megyek a zöldségeshez, mert az elmaradt névnapjára semmivel nem köszöntötte fel!

– A zöldségeshez menjek cigiért?

– Igen, mert ott lehet azt a fajta cigit kapni, amit a szomszéd fiú szokott szívni!

Pénteken lementem Kétihez, hogy bekössem a kaját, és vittem neki a kért cigit. Amikor a cigit megvettem, eszembe jutott, hogy veszek neki én is egy dobozzal, úgy gondoltam, jóvátételként adok valamit. Háromhete találkoztunk. Csúnyán rá szoltam, hogy mit kiabál itt Kéti konyhájában, amikor a lift elromlott és üvöltve berohant –, hogy mi lesz most ő vele? Vettem egy tábla csokit, úgy gondoltam, mérget nem adok senkinek. A csokit és a cigit letettem nála, és csak annyit mondtam, – ha odaadja a cigit, akkor ezt is adja oda, hogy én küldöm. Mondja neki azt, hogy: méreg mellé gyógyír is jár.

Már bejöttem a lakásba, amikor csöngettek. Azt hittem valamit lent hagytam, mert valami mindig elmarad. Az ajtóban a szomszéd Józsi állt, kezében, egy műanyag dobozban 6 darab baracksüteménnyel. Nekünk hozta.

– Láttam a facebookon, hogy nem ismerik ezt a fajta süteményt, hát hoztam maguknak, hogy ne csak nézzék, hanem meg is kóstolhassák. Szépen megköszöntem, persze nagyon meg voltam lepődve. Nem gondoltam, hogy mellettem egy olyan szomszéd lakik, aki figyelhet másokra. Hozta a férjemnek, hiszen ő posztolta ki a süteményt.

Aki éppen nem volt otthon, de amikor elé raktam a dobozt, nagyon elcsodálkozott.

– A Józsi nekem hozta? Akkor biztos olvasta, hogy még nem láttunk ilyen sütit.

– Neked hozta, a doboz teli sütivel. Jó étvágyat kívánt, hogy fogyasszuk egészséggel.

Elővettem egy üveg bort, férjem átment a szomszédba, és megköszönte a kedvességét.

Boldogan fogyasztottuk az eddig ismeretlen süte-

ményt. Soha nem felejtjük, hogy azért az emberekben benne van a jóság, és ha kell, ki is merik azt mutatni.

Vasárnap délelőtt felhívott Kéti, menjek le átkötőzni a karját. Említette, hogy átadta szomszédjának az ajándékot, de az én ajándékomat nem adta át, menjek és adjam oda, mert éppen itt van a lakásában.

– Nem akarok hozzá bemenni! – mondtam Kétinek.
– Miért nem adta oda!
– Mert nem tudom úgy elmondani, mint ahogy te mondtad! – folytatta Kéti. – Itt van, menj be, biztos nem fog megenni! Éppen teregeti a ruhákat.
– Ruhákat tereget? Akkor bemegyek, mert ha már megvettem azt a csokit, oda is adom neki.
Elindultam a folyosón és bekopogtam. – Szabad! – volt a válasz, és kinyílt az ajtó. Köszöntünk egymásnak, és betessékelt a szobába – bár dolgom van, és éppen teregetek! – mondta.
– Nem akarok sokáig maradni, nekem is dolgom van!
– válaszoltam – csak a névnapjára vettem egy doboz cigarettát, és hogy ne csak mérget adjak magának, mert azt elvből nem adok senkinek, egy tábla csokit is kap tőlem. Mert méreg mellé gyógyír is jár!
Nagyon meg volt lepődve: Cigi mellé még csoki is jár?
– A szeme csillogott, és látszott rajta, hogy nem érti, miért kapta a csokit. Nem akartam vele tovább beszélgetni, ezért azonnal sarkon fordultam, és már jöttem is ki a lakásból.
– Ennyi volt az egész? – kérdezte Kéti, amikor egy perc múlva már ott is voltam nála.
– Igen, átadtam neki a csokit, és elmondtam a mondomkám, de nem hiszem, hogy egyáltalán értett a dologból bármit. Csupán azért vettem a csokit, mert akkor nem lett volna szabad úgy ráförmednem, amikor hozzád berohant és a lift miatt vont bennünket felelősségre! Mit magyaráztam volna neki?
Hiszen tereget, és nem ér rá! Hát én sem!

Nem mindig értjük meg egymást. Szavakat vágunk a másikhoz, és nem adunk rá időt, hogy elmondja, mi bántja. Szeretnénk beszélgetni, de nincs rá időnk. Azt hisszük, majd legközelebb, amikor nem futunk valahová. Futunk és dolgozunk, élünk és meghalunk. Egyszer csak azt vesszük észre, hogy egyedül maradunk, és nincs kihez szólni, csak a tévé maradt, amihez beszélhetünk. De az nem szól vissza! Hogy te örült, én csak egy tárgy vagyok, és ne velem beszélj! Pedig mindenki benne él a törődés, a segítség a szeretet, és ezektől az apró dolgoktól leszünk boldogok.

„A végén csak három dolog számít: mennyire szeretél, milyen szelíden éltél, és milyen elegánsan engedted el azokat a dolgokat, amelyek nem jelentettek már semmit a számodra” – (Buddha)

ISTEN HÁZA — TEMPLOM

2013. április végén egy vasárnap délelőtt Balatonszemesre mentünk. Régi kedves barátnóm hívott meg, hogy egy kellemes hétvégét töltsünk vele. Kicsit tartottam ettől, hiszen előtte összeveszttem vele, amikor utoljára nálunk járt. Megigérem, ha rajtam múlik,

nem fogok ellentmondani neki – mondtam férjemnek, mert emlékeztetett az akkor történetekre.

A vasárnapi finom ebéd után a Balaton parton hosszú kirándulást tettünk, és végig sétáltunk az eddig nem látott vízparton. Megmutatta, hogy kell telefonnal fényképezni, hogy azzal tudjak a partról felvételeket készíteni. Este filmet néztünk. Szótlanok voltunk, mert barátnőmet filmnézés közben nem szabad beszélgetéssel zavarni. Utána meg ki akar beszélgetni, hiszen éjjel egykor olyan álmosak voltunk a hosszú délutáni sétától, hogy pillanatok alatt elaludtunk. Összebujtunk férjemmel, így melegítettük egymást. A reggelire felkínált gyümölcs joghurton aztán majdnem sikerült mégis összevesznünk, mert azt találtam mondani, hogy:

– Csak délután szoktam joghurtot enni, reggelire teát kérek, ezt majd uzsonnára szeretném elfogyasztani!
– Eszed, nem eszed – mormolta halkán –, de aztán mégis lekapkodta az asztalról az elénk kínált ételt, és visszatette a hűtőbe, majd teának való vizet tett fel a tűzhelyre.

A bőséges reggeli után elindultunk a falu felé, miközben mesélt a vidékről. Kellemes utunk volt, ahogy a hosszú fasor mellett a dombtetőre feljutottunk. Az egyik utca közepén egyszer csak feltűnt, egy barna téglával kirakott kápolna, ami több évtizedes vadgesztenyefákkal körbenőtt területen állt. A kápolna előtti rozsdavörös színű padsorokkal olyan volt, mintha a szabadban lehetne találkozni Istennel. Itt még nem találkoztunk. Nem gondoltam, hogy a közelében vagyok.

Hétfő délelőtt volt, sajnos a Latinovits Zoltán Múzeumba nem tudtunk bemenni, ezért tovább sétáltunk. Akkor láttuk meg, déli napsütésben, a hatalmas platánsoros út egyik szögletében a templomot. Ahová már régen vágytam, és tudtam, hogy meg kell találnom, az most, itt állt előttem. A bejárati ajtó ugyan nyitva volt, így bementünk, de csak a zárt vasrácsig jutottunk. Különös fények világították meg a keresztet és rajta Istent. Kezemet a rácsra tettem és akkor valami történt, mintha egy belső hang szólt volna hozzám. Úgy hiszem kapcsolatba kerültem a kereszten lévővel. Egyre csak jöttek a különös gondolatok, és nekem csak fogni kellett a távolról jövő adást. Boldog voltam, az egész bensőmet átjárta az a bizsergés, ami aztán a rácshoz tapasztotta a kezeimet. Nem szerettem volna, ha a pillanat nyom nélkül elszáll. Maradj még kérlek magamban –, mond, amit hallanom kell, és éreztem, ahogy az agyamban megszólaló hangok, melegséggel és boldogsággal töltöttek el. Előtte ilyet soha nem éreztem. Azt mondtam a barátnőmnek –, ne haragudj, egy rövid időre, szeretnék most egyedül lenni! Nem volt nálam papír, ceruza, ezért nem tudtam leírni azt, ahogy a belső hang szólt. Hátamon futkosott a hideg, a karom lüdbörzött, mert ehhez foghatót előtte még soha nem éreztem.

Férjem később lépett az előtérbe, és elkezdett fotózni. Már nem bántam, nem haragudtam rá, csak halkán mondtam – most megzavartál egy érzésben, de amit

eddig hallottam, ha csak eddig tartott, akkor is egy csoda volt!

Tovább sétáltunk és sikerült megtalálnunk Latinovist Zoltán köztéri szobrát. A templomban ért boldogsággal a szívembe tértem vissza. Beültem a szoba egy csendes szegletébe, elővettem a levendulás könyvemet, amibe akkor szoktam írni, ha nem akarom, hogy a gyorsan jött gondolat nyomtalanul elillanjon. Akkor írtam ezt az Imát:

Ima a Balatonszemesi templomban.

Uram, ki itt vagy előttem ezen a feszületen, egy fehér fal előtt a keresztfára megfeszítve, kérlek Téged, hallgasd meg imám.

Hozzád jöttem, hogy a lelkemet megtöltsen a Tőled kapott erővel, és hittel, segíts meg engem. Kell a Te hited és erőd, ami tovább vihet utamon.

Kérlek Téged, segíts meg engem, szeretettel jöttem a Te házádba, adj nekem hitet, hogy bízhasak benned. Szeretettel teljes szívembe kell a Te erőd, nélküled én kicsi és kevés vagyok, egy porszem itt a földön, de hinni akarok benned!

Az, aki mellettem van, szeret engem, és én is őt.

Nélküle kevés lennék, támaszom ő, vele az életem egész és szép, csak ő ad hitet és Te, hogy a helyes utat megtaláljam.

Szeretem őt, mert vele az élet szép, és csak benne bízom, vissz utamon tovább, de ha nem érzek Téged, akkor kevés vagyok.

Most éreztem, hogy itt vagy, eddig hiába kerestelek, ebben a kis templomban benne vagyok én, akit szerettek, és benne vagy Te.

A fény, ami világossá tette itt létedet, rám nem világított, a rács mögül nézek rád, szememet kinyitottam, és a kis fény feléd világított.

Add meg nekem azt az erőt, amit eddig hiába kerestem, hiába jártam házaidat, sehol sem találtalak.

Itt érzem erődöt és a fényvel bevilágítottad egész éne-met.

Nem akarok elveszíteni Téged, akit csak most találtam meg

A lelkem a Tiéd, és szeretettel gondolok Rád: Ámen!

Meghatódva olvastam fel ebéd előtt azt, amit írtam. Hárman voltunk barátnőmmel. Az asztalfőn ülve férje halála után ő mondta az áldást, rá is emlékeztünk. Gyermekként ismertük meg egymást, férjemet 39 éve. A templomban éreztem, hogy újra megtaláltam a hitemet. A szüleim, életem első részében vigyáztak rám, hitet és tartást adtak az élethez. A tőlük kapott erő vitt tovább, az írás felé sodort, hogy szavakba tudjam foglalni a gondolataimat, és a gondolat szülte ezt az imát is.

Országos lista (Zala és Komárom-Esztergom megye nélkül)

VERS

HŰSÉG

1. Polgárné Dornai Klára Csánig (Vas megye)
2. Kocsis Mária Pécsvárad
3. Marton Imre Gyarmat
4. Papné Tápai Anna Kaposvár

FALUSI/VÁROSI ÉLET

1. Tilingerné Gelei Ilona Nyáregyháza

EGYÉB

1. Stromajer János Budapest
2. Albert Ferenc Budapest

PRÓZA

HŰSÉG

1. Alföldy Zsolt Nyim
2. Dávid Ibolya Eger

EGYÉB

1. Túri Judit Fertőd

Zalai rangsor

VERS

HŰSÉG

1. Csider Sándor Keszthely
2. Soós József Lenti
Berkes József Zalabaksa
3. Gérczei Ildikó Zalabér
Bajziczné Panni Keszthely
4. Vidovicsné Bene Erzsébet Zalaegerszeg
5. Király Nagy Lászlóné Kerkafalva
Kozma Ferenc Sümegcsehi
Molnár István Zalabér
Miholics Istvánné Virág Valéria Csesztreg

FALUSI/VÁROSI ÉLET

1. Juhászné Bérczes Anikó Zalalövő
2. Károlyfi Zsófia Lovászi
3. Karáth Istvánné Zalaegerszeg

EGYÉB

1. Galambos István Zalaegerszeg,
2. Paczolay Ilona Lenti
Mrakovics Miklósné
3. Kovács József Zalaegerszeg

Komárom-Esztergom megyei rangsor

PRÓZA:

1. Hajdú Jánosné Tatabánya

VERS

HŰSÉG

1. Vida Jeva Tatabánya
Bajza Sándor Tatabánya

PRÓZA

HŰSÉG

1. Jánosi Ferenc Lovászi
2. Lukács Éva /Kovácsné/ Zalaszentgrót
Dr. Kocsis Gyula
3. Uzsoki Lászlóné Nagykanizsa
Zuggóné Jakabfy Hajnalka Zalaegerszeg
4. M.Csóti Ágnes Nagykanizsa
Vincze Tamásné Zalaszentgrót
5. Martincsevicsné Kulcsár Marianna
Murai Katalin Zalaegerszeg
Vizsi Imre Zalaegerszeg

FALUSI/VÁROSI ÉLET

1. Czakó Lászlóné Zalaegerszeg
2. Miholics Istvánné Csesztreg
3. Mrakovics Miklósné Zalaegerszeg

EGYÉB

1. Frankovics Tibor Nemesapáti
2. Kozma Ferenc Sümegcsehi

2. Bankó Róbert
3. Dr. Török Mária
4. Hajdú Jánosné
Haraszin József Oroszlány
5. Haraszin Józsefné Oroszlány

**Nyugdíjas Klubok és Idősek "Életet az éveknek"
Zala megyei Szervezete**